

ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษา
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

กนกพร ชัยวรพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. 2546

ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษา
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

กนกพร ชัยวรพร
คณะพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..... สุวิทย์ประธานกรรมการ
(ดร. สุวิทย์ วชิรขจร)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..... สินีกรรมการ
(สินี กมลนาวัน)

อาจารย์..... รชพรกรรมการ
(รชพร จันทร์สว่าง)

ศาสตราจารย์..... ชชาติชายรองอธิการบดี รักษาราชการแทนคณบดี
(ดร. ชชาติชาย ณ เชียงใหม่)

วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัด
สมุทรสงคราม

ชื่อผู้เขียน : นางสาวกนกพร ชัยวรพร

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2546

ในการศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาถึงศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุที่มี
ผลต่อศักยภาพเชิงการบริหาร ฯ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (คณะกรรมการ
บริหาร ฯ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล) รวมจำนวน 131 คน ทำการ
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผสมกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น พัฒนาการประจำตำบล และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล จำนวน 15 คน เพื่อ
นำผลไปประกอบการวิเคราะห์ที่ได้จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ Pearson's Correlation Coefficient เพื่อทดสอบสมมติฐานหา
ความสัมพันธ์ ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประกอบ
ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับผลการศึกษา พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มี
อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) ดำรงตำแหน่งในฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด มีประสบการณ์การทำงาน
4-6 ปี และอยู่อาศัยในตำบลมาน้อยกว่า 10 ปี มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว-
เชิงอนุรักษ์ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจ ฯ ในระดับสูง มีประสบการณ์ในการ
ฝึกอบรม ฯ ในระดับค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับนโยบายของรัฐ ฯ ในระดับค่อนข้างสูง และมีความ

คิดเห็นว่าพื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทั้งในภาพรวม และในรายด้านทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผล

ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลางกับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ประสพการณ์ในการฝึกอบรม ๔ และการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ และความพร้อมของงบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยร่วมมือกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว องค์กรประชาชน และประชาชนในท้องถิ่น แผนการหลัก ๆ ได้แก่ แผนการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว แผนการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ แผนการส่งเสริมการลงทุน การตลาด และการจัดเก็บ/จัดสรรผลประโยชน์ แผนการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และแผนการจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย

2. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พัฒนาลักการลงทุนและการตลาดที่เหมาะสมให้กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และให้มีการวัดประเมินผลศักยภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีการบริหาร/จัดการที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ABSTRACT

Title of Thesis : The Administrative Potentiality of Tambon Administrative Organization's members in the Ecotourism Development: A case study of Muang Samutsongkram District, Samutsongkram Province

Author : Miss Kanokporn Chaivoraporn

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2003

The objectives of this study are 1) to study the administrative potentiality of Tambon Administrative Organization's members in the ecotourism development. 2) to study the factors affecting the administrative potentiality of Tambon Administrative Organization's members in the ecotourism development. and 3) to study problems and obstacles in the ecotourism development of Tambon Administrative Organization.

The sample group consisted of 131 samples of executive committee members, council members and Tambon officers and 15 samples of the officers who work in the area of Tambon. The data extracted from the executive committee and council members and Tambon officers were obtained through questionnaires while the data extracted from officers who work in the area of Tambon were gathered through interviewing sessions. These data were analyzed using frequencies, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and descriptive analysis.

The finding results are as follows: most of the members were males, aged 31-40, completed high school and positioned as council members. They had about 4-6 years of working experience with less than 10 residential years. Their training experiences in ecotourism were rather low while the information's perception and the knowledge and understanding in ecotourism were at a moderate and high level respectively. The results also indicated that the governmental policy in ecotourism were highly accepted and the area, budgets and equipments of Tambon Administrative Organization were well

prepared for ecotourism development. Moreover, the overall the administrative potentiality, which includes planning, organizing and staffing, coordinating, budgeting, operating and monitoring aspects, of the ecotourism development members were also at a rather high level.

The hypotheses were tested at the .01 significance level and the results showed that: the correlation between information's perception and the administrative potentiality of Tambon Administrative Organization's members in the ecotourism development were insignificant. The correlation between the knowledge and understanding and the administrative potentiality were negative at a moderate level and statistically significant. The training experience and the acceptance of the governmental policy were moderate positive correlate with the administrative potentiality significantly. The positive correlation between readiness of area and the administrative potentiality were at a extremely high level and statistically significant. Likewise, the result also indicated that the highly positive correlation between the readiness of budgets and equipments of Tambon Administrative and the administrative potentiality were at a significant level.

Recommendations

1. Tambon Administrative Organization, governmental organizations, tourist agencies, people's organizations and local people should cooperate in ecotourism development planning. The major plans are; Preparing / Developing resources inventory and tourism facilities plan, Advertising / Public relation plan, Investment promotion and Marketing plan, Benefit management plan, Resources recovery plan, and Security plan.

2. Government and other involving parties should financially support Tambon Administrative Organization. Moreover, they should provide ecotourism training programs, develop appropriate principles of investment and marketing for tourist agencies, encourage the understanding of ecotourism development potentiality. Lastly, they should set up ecotourism development potentiality measurements for Tambon Administrative Organization's members in order to promote management efficiency in the ecotourism development.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ ก็ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร ที่ได้ให้คำชี้แนะ และตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนิท กมลนาวิน และอาจารย์ รชพร จันทร์สว่าง ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำและทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านของคณะพัฒนาสังคมที่ได้ถ่ายทอดและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของคณะพัฒนาสังคมทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อและประสานงาน

ขอขอบพระคุณสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 10 แห่งในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประสบผลสำเร็จที่น่าพอใจ

ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณคณาพร ชัยวรพร น้องสาวแสนดีที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์รายงานอย่างไม่ย่อท้อ และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา

นางสาวกนกพร ชัยวรพร

กรกฎาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	(3)
ABSTRACT	ab (5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
<u>สารบัญ</u>	co (8)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพ	(14)
<u>บทที่ 1</u> , บทนำ	c1 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	8
<u>บทที่ 2</u> , แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-1 10
2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	10
2.1.1 หลักการรวมอำนาจปกครอง การแบ่งอำนาจปกครอง และ การกระจายอำนาจปกครอง	10
2.1.2 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	11
2.1.3 แนวทางการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	17
2.1.4 การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญในเรื่องการกระจายอำนาจ การปกครองสู่ท้องถิ่น	22
2.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบล	27
2.2 <u>แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ</u>	c2-2 37
2.2.1 ความหมายขององค์การ	37

2.2.2	ความสำคัญขององค์การ		40
2.2.3	ธรรมชาติขององค์การ		41
2.2.4	โครงสร้างขององค์การ		42
2.2.5	การบริหารองค์การ		43
2.3	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว		47
2.3.1	ความหมายของการท่องเที่ยว		47
2.3.2	ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว		49
2.3.3	ความสำคัญของการท่องเที่ยว		51
2.3.4	องค์ประกอบของการท่องเที่ยว		52
2.3.5	รูปแบบการท่องเที่ยว		55
2.3.6	<u>ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว</u>	c2-3	59
2.3.7	แนวคิดและหลักการในการจัดการการท่องเที่ยว		62
2.3.8	แนวคิดเรื่องความสามารถในการรองรับของพื้นที่		63
2.3.9	แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน		65
2.3.10	แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		67
2.4	<u>แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ</u>	c2-4	80
2.4.1	ความหมายของศักยภาพ		80
2.4.2	ศักยภาพในการบริหาร		82
2.5	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		83
<u>บทที่ 3</u>	กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย	c3	92
3.1	ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย		92
3.1.1	ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)		92
3.1.2	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)		93
3.1.3	กรอบแนวคิดในการวิจัย		93
3.2	นิยามปฏิบัติการ		95
3.3	สมมติฐานในการวิจัย		99
3.4	พื้นที่ในการศึกษาและหน่วยในการวิเคราะห์		101
3.4.1	พื้นที่ในการศึกษา		101
3.4.2	หน่วยในการวิเคราะห์		101

3.5	วิธีการวิจัย		102
3.5.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		102
3.5.2	เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล		104
3.5.3	เกณฑ์การให้คะแนน		106
3.5.4	การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ		108
3.5.5	การวิเคราะห์ข้อมูล		109
บทที่ 4	ผลการศึกษา	c4	111
4.1	ลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล		112
4.2	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		114
4.3	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		116
4.4	ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		119
4.5	การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		120
4.6	ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		122
4.7	ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		125
4.8	ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		127
4.9	ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		129
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม		138
4.11	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล		144
4.11.1	ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		144
4.11.2	ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		144
4.12	ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		145
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	c5	149
5.1	สรุปผลการศึกษา		150

5.2	อภิปรายผลการศึกษา		152
5.2.1	ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		152
5.2.2	ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		153
5.3	ข้อเสนอแนะ		158
	<u>บรรณานุกรม</u>	bi	162
	ภาคผนวก		
	<u>ภาคผนวก ก</u>	q	170
	<u>ภาคผนวก ข</u>	ap	188
	ภาคผนวก ค		213
	ภาคผนวก ง		233
	ภาคผนวก จ		237
	<u>ประวัติผู้เขียน</u>	v	244

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	4
2.1	45
2.2	66
3.1	102
3.2	103
4.1	113
4.2	115
4.3	116
4.4	117
4.5	118
4.6	119
4.7	119
4.8	120
4.9	120
4.10	122
4.11	123
4.12	124
4.13	126

4.14	ระดับความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	127
4.15	ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	128
4.16	ระดับความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	129
4.17	ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	130
4.18	ระดับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	133
4.19	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	142
4.20	ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล	144
4.21	ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล	145
4.22	ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ในตำบล	146

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล	29
2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1	31
2.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 2	32
2.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3	33
2.5 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 4	34
2.6 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5	35
2.7 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	52
2.8 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	69
3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	94

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรูปแบบการปกครองของประเทศไทยในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยในส่วนของารปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่มุ่งหวังให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย และได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง โดยสามารถแบ่งลำดับพัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 ช่วงใหญ่ ๆ คือ

ช่วงที่ 1 ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 มีพัฒนาการที่เริ่มต้นขึ้นจากการปฏิรูปการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินครั้งสำคัญในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยทรงให้มีการทดลองปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลหมู่บ้าน เมื่อ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) รวมทั้งทรงจัดให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาลขึ้นใน ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ซึ่งถือเป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

ช่วงที่ 2 ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 การปกครองส่วนท้องถิ่นมี 6 ประเภทด้วยกันคือ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นั้น มีความชัดเจนขึ้นในสมัยของนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ซึ่งได้มีการกำหนดนโยบายในการปรับปรุงการบริหารงานในตำบลให้้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองและมีฐานะเป็นนิติบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย โดยเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.... และในที่สุดเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จากนั้นในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2537 สภาตำบลจำนวน 618 แห่งได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

จากพระราชบัญญัติดังกล่าว สภาตำบลได้ถูกกำหนดให้เป็นองค์การบริหารหน่วยย่อยของราชการบริหารส่วนภูมิภาค ดูแลตำบลส่วนที่มีพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาล ทั้งนี้ในปัจจุบัน (ข้อมูลเดือนกันยายน พ.ศ. 2544) ประเทศไทยมีสภาตำบลจำนวนทั้งสิ้น 214 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง: 2546)

ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะถูกยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ดูแลพื้นที่นอกเขตเทศบาลในตำบล มีโครงสร้างประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ซึ่งมีสมาชิกโดยตำแหน่งและสมาชิกจากการเลือกตั้ง) และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ซึ่งสมาชิกสภาเป็นผู้เลือก) อย่างไรก็ตามได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวอีก 2 ครั้ง โดยพระราชบัญญัติฉบับล่าสุดที่ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาคือพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ซึ่งมีการแก้ไขในส่วนของโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

ในด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้จากการจัดสรรให้ของหน่วยงานราชการ รวมทั้งรายได้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาล และรายได้จากการจัดเก็บขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง เช่นภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีการจัดแบ่งโครงสร้างตามลำดับชั้นออกเป็น 5 ชั้น โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การปกครอง สังคม การบริหารและการจัดการ (องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544ก) ซึ่ง ณ ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1, 2, 3, 4 และ 5 อยู่ 74, 78, 205, 843 และ 5545 แห่ง ตามลำดับ รวมเป็นจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ 6,745 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544)

จากพัฒนาการทางการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เห็นได้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จนกระทั่งในปัจจุบัน การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นได้ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงการพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และหมวด 9

การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 282-290 โดยกำหนดไว้ทั้งในด้านองค์กร ด้านการบริหาร ด้านอำนาจหน้าที่และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้การพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการประกาศพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญ ฯ พ.ศ. 2540 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าองค์กรรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้สะท้อนภาพของโครงสร้าง การแบ่งอำนาจหน้าที่และการตรวจสอบการใช้อำนาจ เหมือนระบบรัฐสภาซึ่งเป็นระบบการบริหารราชการในระดับประเทศ อีกทั้งยังเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดชาวบ้านมากที่สุด เป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้แก้ไขและพัฒนาความเป็นอยู่ได้สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง รวมทั้งให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองด้วย (โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, 2543: 45)

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า 1 ในแหล่งรายได้นั้นมาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการใช้ประโยชน์ดังกล่าวหมายถึงรวมถึงการจัดการให้มีการท่องเที่ยวในแหล่งทรัพยากรนั้น ๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ เป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน โดยมีจุดมุ่งหมายของการเดินทางที่มีใช่เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 1) โดยแหล่งทรัพยากรทางการท่องเที่ยวนั้น นอกจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติแล้ว ยังรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมด้วย

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวใดก็ตาม ย่อมต้องเกิดการใช้จ่ายขึ้น ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทอย่างมากในการเป็นแหล่งนำเงินตราและรายได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยผลผลิตหลักที่เกิดจากอุตสาหกรรมบริการก็คือ บริการที่ขายให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้มีธุรกิจประเภทต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจการจ้ดนำเที่ยว

2) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ได้แก่ ธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตรกรรมและหัตถกรรมต่าง ๆ เพื่อขายให้แก่นักท่องเที่ยว

ซึ่งการซื้อบริการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวก็คือการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ในรูปของรายได้และการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจแก่ประเทศนั่นเอง โดยพิจารณาได้จากรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ตารางที่ 1.1 รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ปี พ.ศ.	รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย (ล้านบาท)	
	จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศ
2503	196	-
2512	1770	-
2522	11,232	-
2530	50,023	-
2531	78,859	-
2532	96,386	-
2538	190,765	-
2541	242,177	187,898
2542	253,018	203,858
2543	291,840	233,329
2544	299,000	224,000

แหล่งที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544ก; ผู้จัดการออนไลน์: 2546

สิ่งที่น่าสนใจคือ ผลจากการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งนำเงินตราเข้าประเทศได้ช่วยให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยใน พ.ศ. 2544 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.3 ซึ่งเป็นตัวเลขประมาณการเดิมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย มาเป็นร้อยละ 1.5 (ลม เปลี่ยนทิศ, 2545: 5) และจากการที่การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ที่นำเงินตราเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาลนี้เอง การส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงได้รับความสนใจจากรัฐบาลเป็นอย่างมาก โดยได้มีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) เป็นต้นมา รวมทั้งให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงมหาดไทย กำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยล่าสุดในแผนมหาดไทยฉบับที่ 7

(พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญคือส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นรายได้เพิ่มมูลค่าให้กับชุมชน รวมทั้งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตลอดจนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ภายใต้แผนงานเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวระยะที่ 4 (เริ่มดำเนินการ พ.ศ. 2545) ซึ่งได้รับสนับสนุนงบประมาณผ่านการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นจำนวนเงิน 843 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย: 2544)

ทั้งนี้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 20-21 เมษายน พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ใน พ.ศ. 2545 ไว้ไม่ต่ำกว่า 332,100 ล้านบาท โดยให้ได้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว 10.3 ล้านคน มีวันพักโดยเฉลี่ย 7.77 วันต่อคน และมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 4,150 บาทต่อคนต่อวัน (ไทยรัฐ 2545, 2 มกราคม: 9) แต่จากข้อมูลที่รวบรวมได้เมื่อสิ้น พ.ศ. 2545 (ตัวเลขโดยประมาณ) พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเมืองไทย 10.5 ล้านคน คิดเป็นเงินรายได้ 323,400 ล้านบาท (ไทยรัฐ 2545, 11 ธันวาคม: 5)

ส่วนเป้าหมายของการท่องเที่ยวใน พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวไว้ 11.13 ล้านคน คิดเป็นรายได้รวมทั้งสิ้น 708,000 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ 384,000 ล้านบาท รายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 324,000 ล้านบาท โดยคาดว่าคนไทยจะท่องเที่ยวภายในประเทศ 63.3 ล้านคน/ครั้ง (ไทยรัฐ 2545, 26 พฤศจิกายน: 9)

การพัฒนาการท่องเที่ยวยังถือเป็น 1 ในภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในหมวด 2 มาตรา 16 ซึ่งกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองไว้ 31 ข้อด้วยกัน โดยข้อที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ข้อ (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งถือเป็นข้อรวมของบูรณาการทางการบริหารและจัดการตำบล ข้อ (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และข้อ (24) การจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากความหมายของการพัฒนาซึ่งคือกระบวนการในการสร้างความเปลี่ยนแปลงของหน่วยที่ต้องการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่เลือกไว้ โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงได้ และสามารถทำให้เกิดความยั่งยืน (จิตทยา สุวรรณะชฎ, 2543: 141-143) ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากเป้าหมายที่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอันประกอบด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544จ)

- 1) เป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น
- 2) เป็นการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่น
- 3) ช่วยส่งเสริมสินค้าพื้นเมือง
- 4) ช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งที่มาของรายได้

ยังจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลกระทบและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544จ) ไม่ว่าจะเป็น

- 1) ปัญหาสังคมจากอาชญากรรม โสเภณีหรือยาเสพติด
- 2) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในท้องถิ่นไปตามอย่างนักท่องเที่ยวซึ่งส่งผลให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป
- 3) ความเสื่อมโทรมและการถูกทำลายของสภาพแวดล้อมจากการท่องเที่ยวที่ไม่ได้นำหลักการอนุรักษ์มาใช้

ซึ่งผลกระทบและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นเหล่านี้สามารถป้องกันได้โดยการวางแผนการจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้โดยยังสามารถรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบสนับสนุนการดำรงอยู่ของชีวิต โดยทางเลือกของการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบคือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั่นเอง ซึ่งผู้ที่เข้ามาบริหารจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลก็คือ สมาชิกผู้เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาตำบลของตนเอง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดรายได้ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและประเทศ แต่การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน ดังนั้นศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาตำบลโดยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่นำศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไร และจะสามารถบริหารจัดการให้การพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน โดยที่ยังสามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และรักษาขนบ

ธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ไว้ได้ โดยให้ได้รับผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุดได้หรือไม่และอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ทำการศึกษาถึงศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยจำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ

- (1) ด้านการวางแผน
- (2) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร
- (3) ด้านการประสานงาน
- (4) ด้านการบริหารงบประมาณ
- (5) ด้านการปฏิบัติงานจริง
- (6) ด้านการติดตามประเมินผล

2) ทำการศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- (2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- (3) ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- (4) การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(5) ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(6) ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(7) ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 แห่ง ได้แก่

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลลาดใหญ่
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชันแดก
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขิน
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด
- 7) องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน
- 8) องค์การบริหารส่วนตำบลบางจะเกร็ง
- 9) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก
- 10) องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่

1.3.3 ขอบเขตด้านหน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ สมาชิกผู้เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกการบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. สามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม" ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและประมวลเอกสารต่าง ๆ โดยแยกออกเป็นแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ
3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.1.1 หลักการรวมอำนาจปกครอง การแบ่งอำนาจปกครอง และการกระจายอำนาจปกครอง

โดยหลักการของการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินสำหรับประเทศที่เป็นแบบรัฐเดี่ยว (Unitary State) เช่น ประเทศไทย มีการจัดระเบียบการปกครองประเทศแบ่งออกเป็น 3 หลักการ (ประยูร กาญจนดุล, 2523: 25-28 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 15) ได้แก่ หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการรวมอำนาจปกครอง (ประยูร กาญจนดุล, 2523: 30-35 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 16) หมายถึง หลักการจัดวางระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยรวมอำนาจในการปกครองไว้ให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม และการใช้อำนาจปกครองนั้นกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางทั้งสิ้น มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการขั้นที่สุดได้ทั่วอาณาเขตประเทศ โดยให้ขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชาซึ่ง

เป็นผู้ดำเนินการปกครอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานการปกครอง และรักษาไว้ซึ่งเอกภาพในการปกครองรวมทั้งความมั่นคงปลอดภัยของประเทศเป็นสำคัญ

หลักการแบ่งมอบอำนาจปกครอง (ประยูร กาญจนดุล, 2523: 37-40 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 19) หมายถึง หลักการบริหารราชการที่ส่วนกลางได้จัดแบ่งและมอบ อำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนไปให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลางที่เป็นตัวแทน ซึ่งได้ส่งออกไปประจำอยู่ในเขตการปกครองส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ สามารถดำเนินการ วินิจฉัยสั่งการในกิจการบางอย่างอันมิได้เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียของส่วนรวมได้เองตาม ระเบียบแบบแผนที่ส่วนกลางกำหนดไว้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการในเขตการปกครองต่าง ๆ เป็นไป อย่างเดียวกัน ทั้งนี้การแบ่งมอบอำนาจปกครองเกิดขึ้นเนื่องจากการรวมอำนาจปกครองเข้าไปใน ส่วนกลางมีอุปสรรคสำคัญในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ เป็น ไปอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติราชการ จึงเกิดการแบ่งมอบอำนาจปกครองให้ แก่ส่วน ภูมิภาค เพื่อแบ่งเบาภาระของกระทรวง ทบวง กรม

ส่วนหลักการกระจายอำนาจปกครอง (ประยูร กาญจนดุล, 2523: 42-45 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 21) หมายถึง การกระจายอำนาจในการปกครองประเทศจากส่วนกลาง บางอย่างโอนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นฝึกหัดจัดทำ ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นของตนเอง เป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหาร ราชการส่วนกลางไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเอง และไม่ต้องขึ้นอยู่ในการบังคับบัญชาเพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการ บริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น

2.1.2 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.1.2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามของการปกครองท้องถิ่นไว้มากมาย ทั้งนี้ ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539: 23-25) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองท้องถิ่น ที่มีผู้ให้คำนิยาม ไว้ดังนี้

Wit (1967: 14-21 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 23) นิยามว่า การ ปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการ ปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงแต่บางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจาก

ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

Holloway (1951: 101-103 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 24) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่อาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Clarke (1957: 87-89 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 24) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

Montagu (1984: 574 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 24) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้ บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526: 15) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย นีรัญโต (2523: 2) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

Robson (1953: 574 อ้างถึงใน ชวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 24) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้น ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539: 25-26) ได้สรุปหลักการปกครองท้องถิ่นดังนี้

1) เป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม ไม่มากเกินไปจนกลายเป็นรัฐอธิปไตย เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล ขอบเขตอำนาจของท้องถิ่นขึ้นกับลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณากระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น

3) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง โดยสิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

(2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4) มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานตรงตามความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

โดยสรุปแล้ว การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจที่รัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองและบริหารงานด้วยตนเอง โดยมีองค์การปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งตามกฎหมายปฏิบัติหน้าที่ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว ทั้งนี้องค์การปกครองท้องถิ่นนี้มีงบประมาณเป็นของตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง ภายในขอบเขต อำนาจ หน้าที่ และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ภายในความดูแลของรัฐบาลกลาง

2.1.2.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้ (ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539: 27-29)

1) การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2518: 6-7 อ้างถึงใน ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539: 27)

2) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) ซึ่งเป็นหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล, 2521: 6-7 อ้างถึงใน ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539: 27) ถือเป็น การกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือ รากหญ้า (Grass roots)

3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ ทำให้รัฐบาลสามารถสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหา

4) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต

5) การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง เพราะหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้ ธเนศวร์ เจริญเมือง (2540: 45-46) ยังได้กล่าวว่าการปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการเมือง (Political Equality) เมื่อการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมากขึ้น ความเสมอภาคทางการเมืองก็มีความเป็นไปได้มากขึ้น การปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยช่วยให้โอกาสแก่ประชาชนในการเลือกตั้ง การจัดตั้งกลุ่มการเมืองและการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน (Accountability) หมายถึงพันธสัญญาหรือความรับผิดชอบต่อทางการเมืองที่ผู้มาจากการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้ง เนื่องจากว่าประชาชนเป็นผู้เลือกตัวแทนของตน ตัวแทนเหล่านี้จึงต้องมีความรับผิดชอบต่อว่าเขาเข้าไปทำงานอะไร ผลของงานเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือส่วนตัว และต้องอธิบายได้ว่าทำไมต้องทำเช่นนั้น

2.1.2.3 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 32-33)

- 1) เป็นองค์การที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
- 2) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- 3) มีอิสระในการปกครองตนเอง
- 4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
- 5) มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
- 6) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
- 7) มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
- 8) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
- 9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

2.1.2.4 หน้าที่รับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการมีดังนี้ (Warren, 1963: 184-187 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 32-33)

1) เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน (Environmental Service and Convenience or Communal Service) เช่น พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น โบราณสถานของท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่น ๆ การจัดทำถนน สะพาน สะพานคนเดินข้าม สวนสาธารณะ สวนหย่อม การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

2) งานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย (Protective Service) ได้แก่ งานตำรวจ งานดับเพลิง เป็นต้น

3) งานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม (Social Welfare Service) เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุขในท้องถิ่นเพื่อการบริการประชาชน การจัดศูนย์เยาวชน การจัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา คนพิการ รวมทั้งงานที่ให้ความบันเทิงกับประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสวนสาธารณะสำหรับประชาชน หรือการจัดห้องสมุดสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

4) งานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น (The Trading or Commercial Service) งานประเภทนี้ถือเป็นกิจการที่บริการให้ประชาชน ซึ่งหากปล่อยให้เอกชนเข้าดำเนินการอาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงต้องรับมาดำเนินการเอง กิจการเหล่านี้ ได้แก่ การจัดตั้งสถานธนาถนุบาล หรือโรงรับจำนำ การจัดตลาด การจัดบริการเดินรถ เป็นต้น งานประเภทนี้เป็นงานที่มีรายได้ โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชนได้

ทั้งนี้ ลักษณะการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นรับไปดำเนินการนั้น กระทำได้ใน 2 ลักษณะคือ บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติ หรือบัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นการเฉพาะเจาะจงแต่ละหน่วยการปกครองท้องถิ่น

2.1.2.5 การปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่น

กระบวนการพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่ายด้วยกัน คือ ราษฎร ราชการและรัฐบาล โดยคำนึงถึงหลักการที่สำคัญดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 39-40)

- 1) ความต้องการ (Needs) เพื่อที่จะให้เกิดการกระทำ
- 2) อุปสรรค (Obstacles) หรือปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินการตามแผนพัฒนาควรจะได้รับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยให้เป็นที่เข้าใจ
- 3) ทรัพยากร (Resources) หมายถึง สิ่งที่จะต้องใช้ในการทำงานเพื่อการพัฒนา เริ่มตั้งแต่ คน คุณภาพของคน ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนรวมทั้งทรัพยากร

ด้านอื่น ๆ เช่น เงินงบประมาณ ทุนวัสดุเครื่องใช้ เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

4) ศักยภาพ (Potentialities) อันหมายถึง ความสามารถหรือพลังงานขององค์การส่วนท้องถิ่นที่จะกระทำการต่าง ๆ ให้บรรลุผลในอนาคต องค์การที่จะสามารถทำการวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาได้ดีนั้นจะต้องมีปัจจัยเหล่านี้

- (1) ความต่อเนื่องและความมั่นคงทางนโยบายของฝ่ายการเมือง
- (2) ทรัพยากร
- (3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ หรือ นวัตกรรม (Innovation)
- (4) ทักษะ (Skills)
- (5) ทุน (Capital)
- (6) ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค (Technical-assistance)

ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา ได้แก่

- 1) การกำหนดรูปแบบของการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน
- 2) สร้างระบบการพัฒนาบทบาทของการบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกัน
- 3) สร้างภาวะผู้นำในท้องถิ่น โดยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรม ตลอดจนการให้ความรอบรู้ทางด้านการบริหารการพัฒนา
- 4) สร้างโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและมีระบบ โดยต้องเน้นให้เห็นและเข้าใจถึงบทบาทความสำคัญของตนต่อการพัฒนาท้องถิ่น
- 5) สร้างโครงสร้างระบบภาษีอากรและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอที่ท้องถิ่นจะปฏิบัติเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้

2.1.3 แนวทางการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้วางหลักเกณฑ์สำหรับใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีสาระสำคัญเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและมีอิสระในการดำเนินงาน บทบัญญัติที่ถือว่าเป็นหลักสำคัญในการกระจายอำนาจ คือ มาตรา 78 ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมีใจความสำคัญ คือ

มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

การปกครองท้องถิ่นยังถูกบัญญัติไว้ในหมวด 9 รวม 10 มาตราด้วยกัน คือ มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 โดยมีสาระสำคัญรวม 7 ประการคือ (โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี โดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, 2543: 45-47; นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2544: 18-24)

2.1.3.1 หลักสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่น : ความเป็นอิสระ

ในมาตรา 282 ได้บัญญัติถึงหลักสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา 1 คือ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีได้ในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
นี่คือ

1) ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นของตน ได้แก่ อิสระในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นหรือการบริการท้องถิ่น การจัดทำบริการสาธารณะที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2) ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจปกครองและบังคับบัญชาพนักงานของตน กล่าวคือ มีอำนาจกำหนดตำแหน่งสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่ง จัดการเกี่ยวกับเงินเดือนในการทำงาน ตลอดจนให้คุณ ให้โทษพนักงานรวมทั้งให้สิทธิประโยชน์เมื่อพ้นจากงาน

3) ความเป็นอิสระด้านการเงินและการคลัง ได้แก่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเองโดยมีอำนาจในการใช้จ่ายเงินนั้นได้อย่างอิสระพอสมควร ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการจัดทำบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง

2.1.3.2 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียใหม่ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 285 ดังนี้

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกอบด้วยสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น บทบัญญัติดังกล่าวมีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย คือ มีการแยกฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ออกจากกัน

2) สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

3) คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมีที่มาได้ 2 ทาง คือ มาจากเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนดังเช่นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรง หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นดังเช่นที่ใช้กันอยู่ในเทศบาลที่สภาเทศบาลเลือกสมาชิกมาทำหน้าที่เป็นนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรี

4) วิธีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับระบบการเลือกตั้งระดับชาติ คือ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5) วาระการดำรงตำแหน่ง ทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งที่เท่ากันคือคราวละ 4 ปี

6) ข้อห้ามของผู้ดำรงตำแหน่ง คือห้ามเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่น

2.1.3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรา 284 ได้กำหนดลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่าให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง โดยจะต้องมีกฎหมายกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองโดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ และเพื่อให้การกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้มีการจัดทำกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งจะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญบางประการ เช่น การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง การจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมากำหนดอำนาจหน้าที่และกิจการทั้งหลาย โดยในปัจจุบัน การบัญญัติดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วคือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2) ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) หน้าที่และสิทธิในการจัดการท้องถิ่น ในมาตรา 289 รัฐธรรมนูญกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังกำหนดให้สามารถจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น รวมทั้งยังสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ

(2) อำนาจหน้าที่เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในมาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ ได้แก่ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

2.1.3.4 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้มีการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน โดยเรื่องดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2.1.3.5 การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระจากส่วนกลางมากขึ้น มาตรา 288 จึงได้บัญญัติถึงเรื่องการบริหารงานบุคคลไว้ว่า

1) การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสม และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน ส่วนคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ

2) การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือนและการลงโทษพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2.1.3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

1) การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในมาตรา 286 รัฐธรรมนูญให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนที่จะถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

รายละเอียดของการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2) การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ในมาตรา 287 รัฐธรรมนูญให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถเข้าชื่อร้องขอต่อประชาชนสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ แต่จะต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอด้วย

รายละเอียดของการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2.1.3.7 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การปกครองประเทศเป็นไปอย่างเป็นระบบและถูกต้อง ส่วนกลางจึงยังคงมีอำนาจในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่โดยในมาตรา 283 รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเรื่องการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของ

ประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมโดยจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลัก การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้

2.1.4 การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น

2.1.4.1 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่3) พ.ศ. 2542

ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 40 ก วันที่ 20 พฤษภาคม 2542 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2542 โดยมีสาระสำคัญที่เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ดังนี้ (โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, 2543: 54-55)

1) โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน หากองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้านมีสมาชิกได้ 6 คน แต่ถ้ามี 2 หมู่บ้านมีได้ หมู่บ้านละ 3 คน โดยตัดองค์ประกอบสมาชิกที่เป็นโดยตำแหน่ง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลออกไป

2) ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกด้วยกันเอง มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการ

3) ในวาระเริ่มแรก 4 ปี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วต้องพ้นจากตำแหน่งเดิมทันที

4) เพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาตำบลและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่าต้องไม่มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการกับสภาตำบลและสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5) ให้มีการยุบรวมสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลยุบรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันและอยู่ในอำเภอเดียวกันตามเจตนารมณ์ของประชาชน หรือในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีประชากรไม่ถึง 2,000 คน เป็นเหตุให้ไม่สามารถบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพในลักษณะองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ต้องยุบรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือท้องถิ่นอื่นที่

มีเขตติดต่อภายในอำเภอเดียวกันตามเจตนารมณ์ของประชาชนในตำบลนั้นภายใน 90 วัน ที่มีเหตุดังกล่าว

6) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา วัฒนธรรม
ท้องถิ่น การท่องเที่ยว และการผังเมือง

7) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีโรงเรือนและที่ดินภายในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลให้มีเช่นเดียวกับที่นายกเทศมนตรีมีในเขตเทศบาล

2.1.4.2 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 114ก วันที่ 17
พฤศจิกายน 2542 มีผลบังคับใช้ 18 พฤศจิกายน 2542 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

2) ให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายก ฯ ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน กรรมการเป็นไตรภาคีจากหน่วย
ราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีหัวหน้าสำนักงานคณะ
กรรมการเป็นเลขานุการ

3) คณะกรรมการ ฯ มีหน้าที่หลักคือ

(1) จัดทำแผนกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอน
การกระจายอำนาจ

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการ
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้แก่ท้องถิ่น

(3) กำหนดการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับท้องถิ่นและ
ระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง

(4) เสนอแนะคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายกระจายอำนาจและปรับ
ปรุงสัดส่วนภาษีอากรและรายได้ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง

(5) พิจารณาลักษณะการจัดสรรเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่น

(6) เร่งรัดการออกกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่น

4) ให้มีสำนักงานคณะกรรมการ ฯ ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ฯ

5) กำหนดแผนการกระจายอำนาจ เพื่อเป็นกรอบการทำงานของคณะกรรมการ ฯ ข้างต้น ประกอบด้วย 5 ประการคือ

(1) ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะที่รัฐจัดทำอยู่ให้แก่ท้องถิ่นภายใน 4 ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐ และท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่ท้องถิ่น

(5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะในท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนตามความจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่น

5) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจโดยกำหนดกรอบสาระ ดังนี้

(1) รายละเอียดอำนาจหน้าที่การให้บริการสาธารณะของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ โดยอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นรวม 31 ประการ คือ (มาตรา16)

- จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตน
- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- การสาธารณสุขูปการ
- การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
- การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การจัดการศึกษา
- การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- การส่งเสริมกีฬา
- การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- การสาธารณสุขอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การผังเมือง
- การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- การควบคุมอาคาร
- การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริม และสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ฯ ประกาศกำหนด

(2) หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรที่สัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ โดยในมาตรา 23 ได้กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้จากที่ต่าง ๆ รวม 20 กรณีด้วยกัน รวมทั้งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้จากแหล่งต่าง ๆ รวม 14 กรณีด้วยกันคือ (มาตรา 28)

- รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- รายได้จากสาธารณูปโภค
- รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

- ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใดตามที่มิ กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ค่าบริการ
- เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

- รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
- เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

- เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
- รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งหากำไรในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ

(3) รายละเอียดการเสนอแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น

(4) จัดระบบบริหารงานบุคคลท้องถิ่น

2.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในมาตรา 40 ว่า สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านไปติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบัน โครงสร้าง อำนาจหน้าที่และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

2.1.5.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) ฝ่ายการเมือง

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น แต่ถ้าหากในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ก็ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่มีเพียง 2 หมู่บ้านก็ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

(2) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหารจำนวน 2 คน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ คือ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้

จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

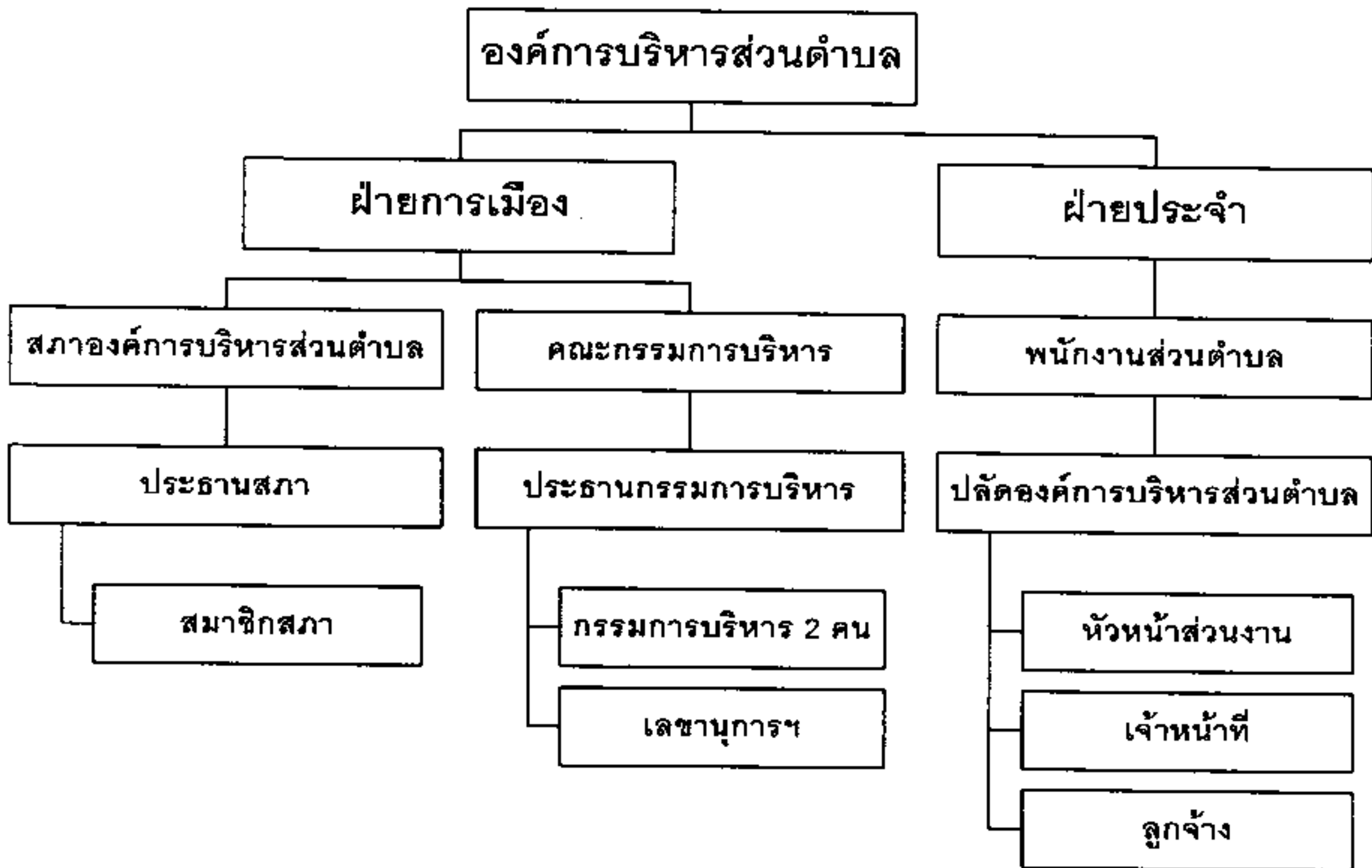
2) ฝ่ายประจำ

(1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติกร งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(2) ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน การรายงานเงินคงเหลือ การจัดทำงบ จัดทำบัญชีทุกประเภท งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(3) ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบงานประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ข

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังแบ่งออกเป็น 5 ชั้นตามเกณฑ์ระดับรายได้ดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 มีเกณฑ์รายได้ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวนพนักงานส่วนตำบลได้ 21 ตำแหน่ง ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ดังแสดงในภาพที่ 2.2

2) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2 มีเกณฑ์รายได้ 12-20 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานส่วนตำบลได้ 12 ตำแหน่ง ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2 ดังแสดงในภาพที่ 2.3

3) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 มีเกณฑ์รายได้ 6-12 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานส่วนตำบลได้ 6 ตำแหน่ง ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 ดังแสดงในภาพที่ 2.4

4) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 มีเกณฑ์รายได้ 3-6 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานส่วนตำบลได้ 4 ตำแหน่ง ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 ดังแสดงในภาพที่ 2.5

5) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 มีเกณฑ์รายได้ไม่เกิน 3 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานส่วนตำบลได้ 3 ตำแหน่ง ผังโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 ดังแสดงในภาพที่ 2.6

2.1.5.2 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

1) มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2) มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

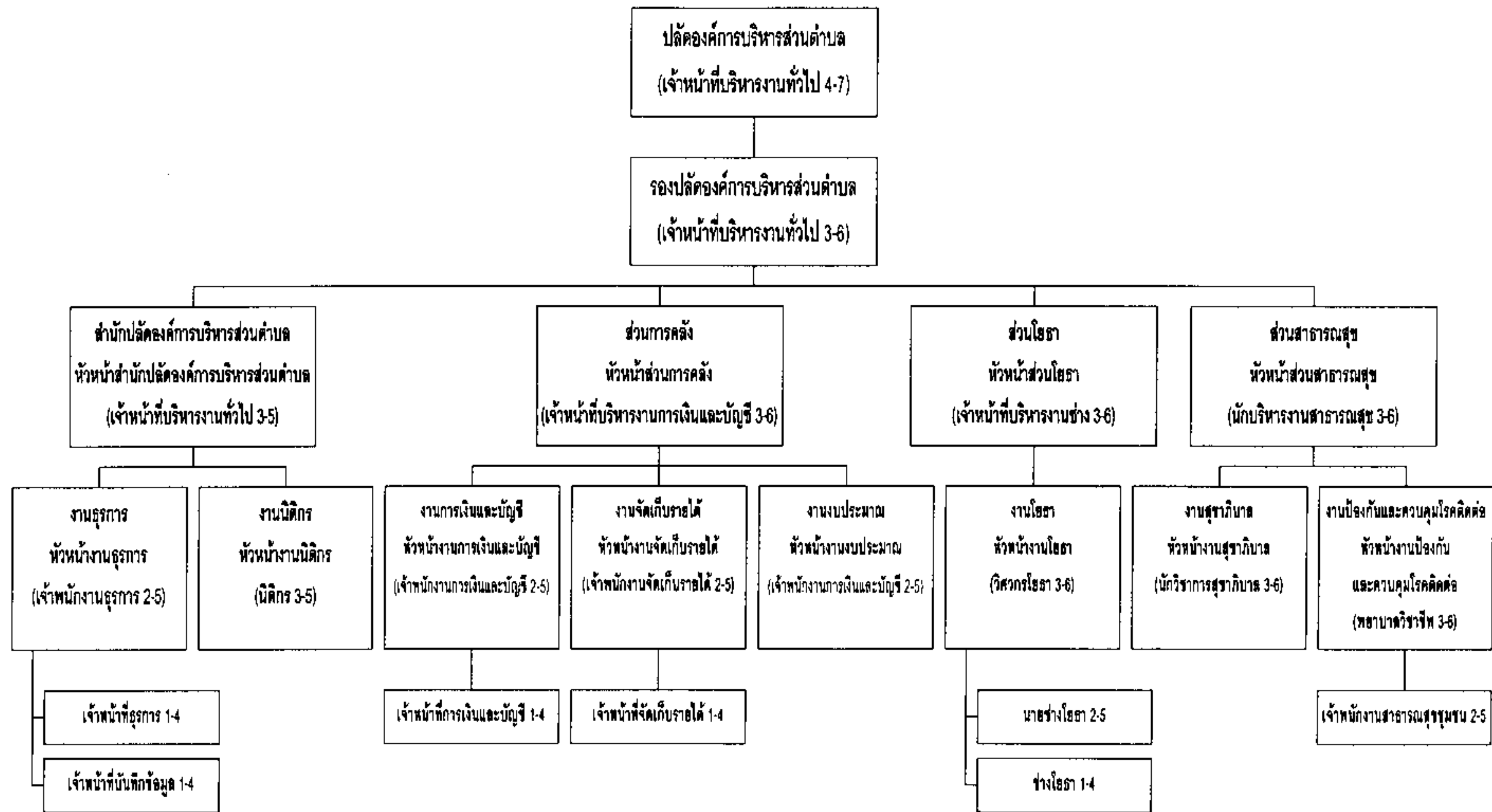
(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

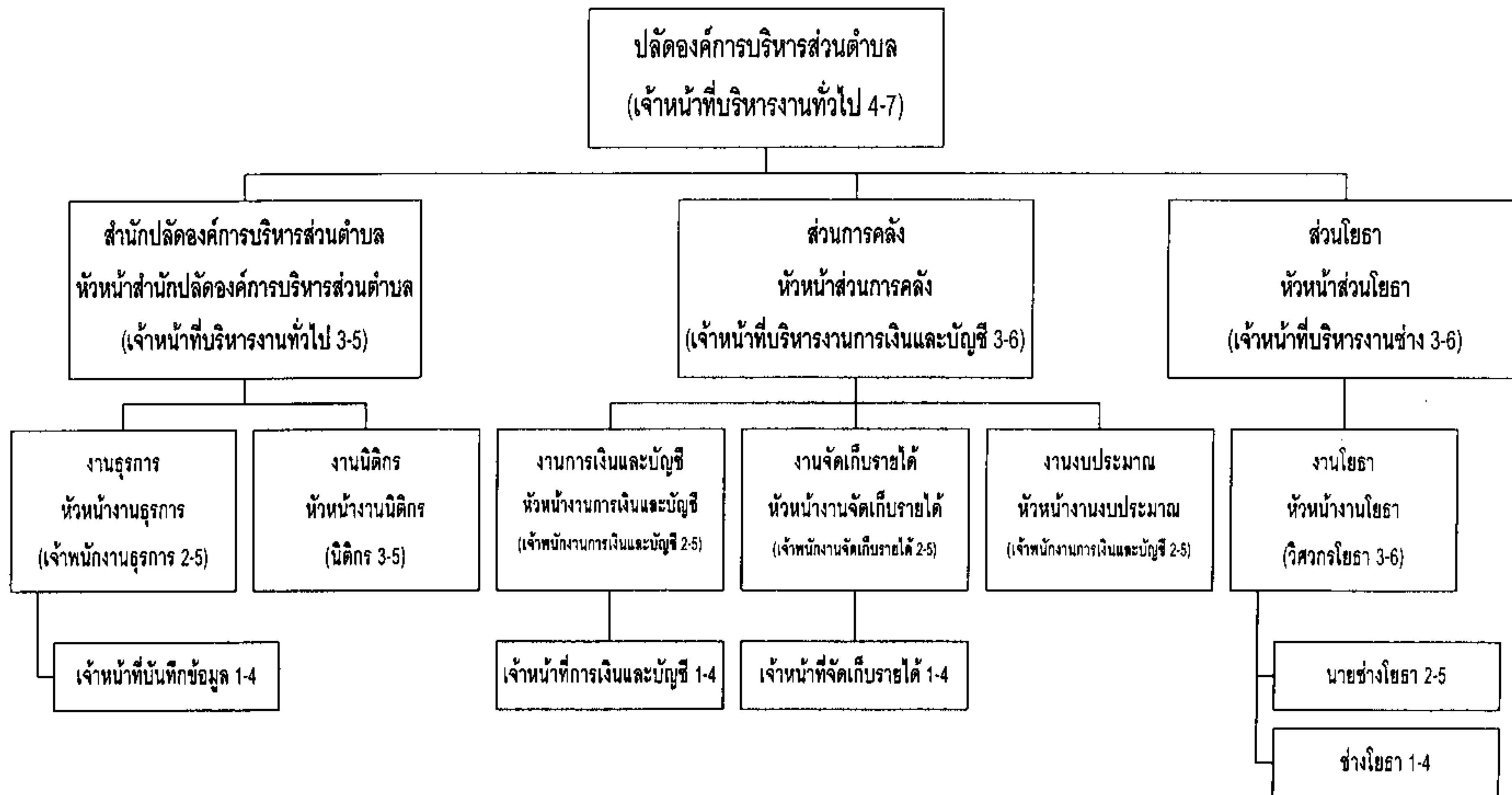
(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3) มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

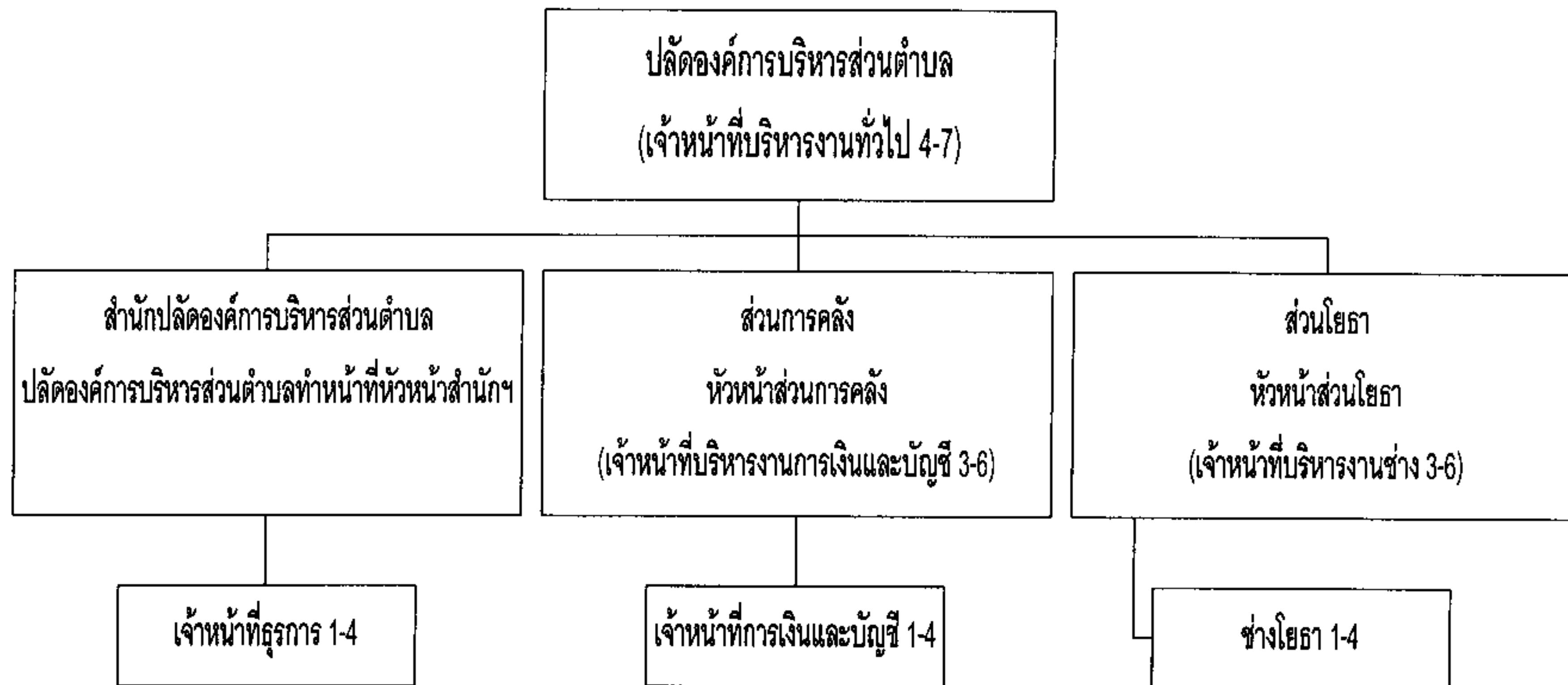
(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
(3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

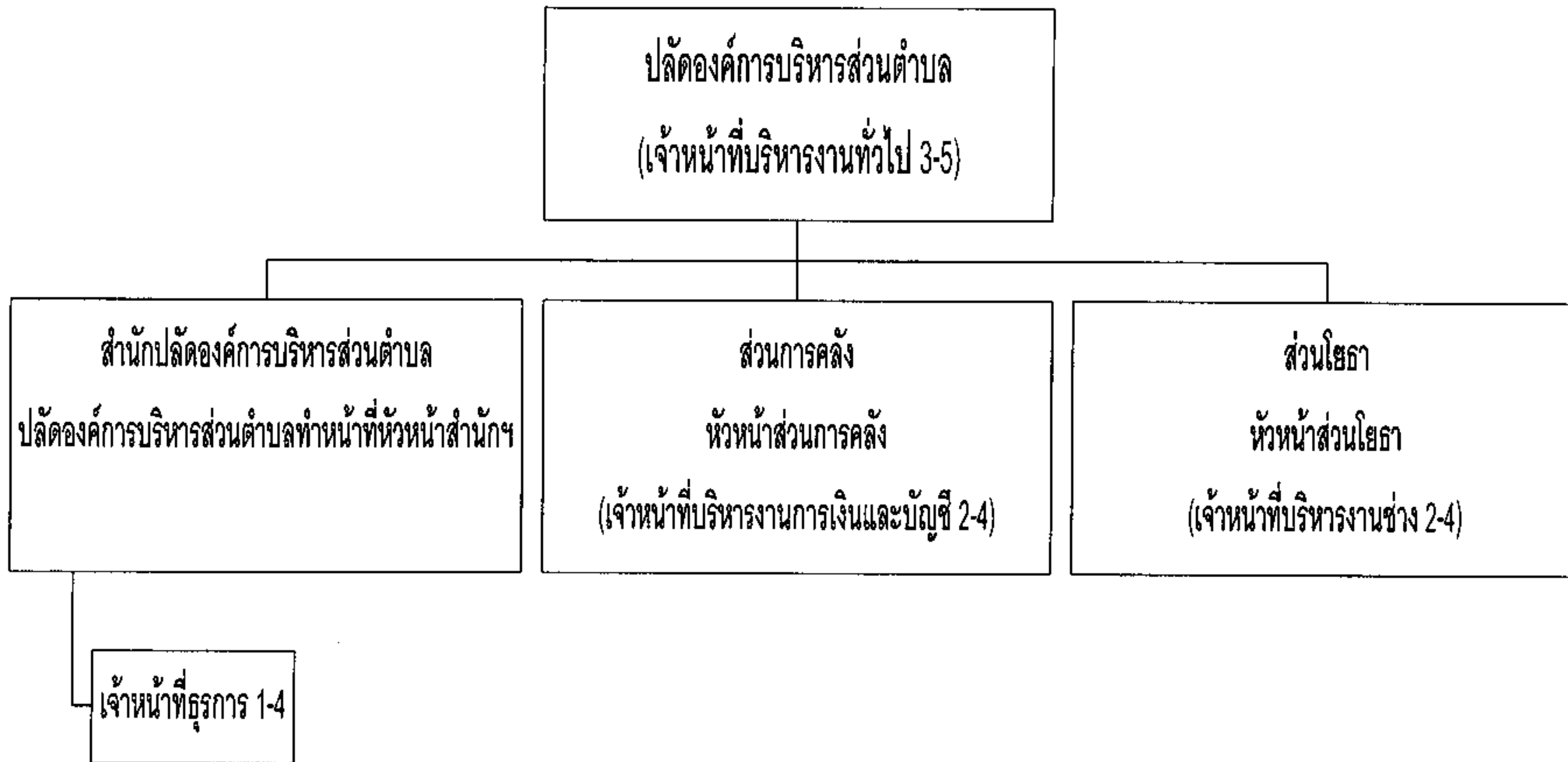
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1
แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544ค

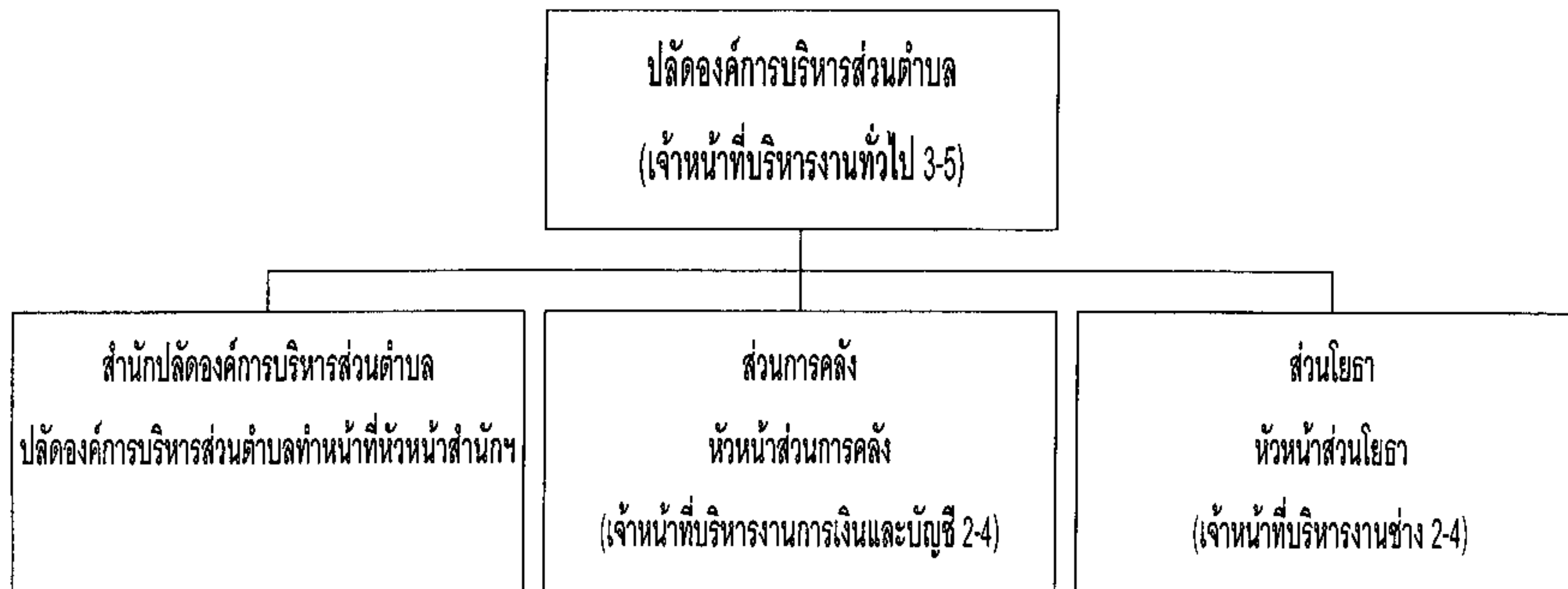
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2
แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544ง

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3
แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544จ

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4
แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544ฉ

ภาพที่ 2.6 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5
แหล่งที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ: 2544ช

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

(5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(12) การท่องเที่ยว

(13) การผังเมือง

ส่วนอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงไว้แล้วในหัวข้อ 2.1.4.2

2.1.5.3 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ อากาศสัตว์และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

2) ส่วนราชการจัดเก็บให้ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน อากาศรังนกนางแอ่น ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายป่าไม้ ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ (แร่ น้ำมัน) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ

3) รัฐบาลอุดหนุน

4) รายได้อื่น ๆ เช่น ทำกิจกรรมพาณิชย์ เงินบริจาค รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ

2.2.1 ความหมายขององค์การ

ชิตยา สุวรรณะชฎ (2543: 109-110) ได้ให้ความหมายขององค์การไว้ว่า

1) องค์การเป็นการแบ่งที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจากเป้าหมายจึงทำให้สามารถกำหนดลำดับความสำคัญของกลุ่มงานต่าง ๆ ที่องค์การได้กำหนดตามภารกิจของงานนั้น ที่เรียกกันว่า ระบบย่อย ๆ ขององค์การ

2) เมื่อมีกลุ่มงานหรือตำแหน่งซึ่งจะมีทั้งสิทธิของตำแหน่งต่าง ๆ และหน้าที่ที่จะต้องกระทำอันจะเป็นแนวทางที่ผู้จะมาดำรงตำแหน่งจะทราบและปฏิบัติตาม ที่สำคัญก็คือ ผู้ดำรงตำแหน่งจะมีพฤติกรรมเป็นกิจวัตรอันเป็นรากฐานสำคัญของระบบ ดังนั้นองค์การในกรณีนี้จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) มีการกระทำเป็นประจำที่บุคคลในองค์การและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถคาดการณ์ได้

(2) มีความสัมพันธ์ของตำแหน่งเหล่านั้น จะไม่เน้นส่วนบุคคล แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะปฏิบัติ

(3) ด้วยการกำหนดงาน กำหนดระบบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง อำนาจ และหน้าที่ของตำแหน่งนั้น ทำให้มีความแตกต่างในระดับการบังคับบัญชา ที่เรียกว่า สายการบังคับบัญชา

(4) จะมีการกำหนดกฎระเบียบที่จะมีการพิจารณาให้รางวัลและการลงโทษ เพื่อกำหนดผลต่อการปฏิบัติตามในความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งต่าง ๆ ภายใต้อำนาจการบังคับบัญชา

(5) กิจกรรมจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง ดังนั้น ภาพการเคลื่อนไหวของตำแหน่งและทั้งระบบขององค์การ จึงเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของการบังคับบัญชาและบุคลิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ ในองค์การจึงทำให้เกิดภาวะผู้นำ ที่เป็นปัจจัยโดยตรงต่อผลของการกระทำของทั้งบุคคลและระบบขององค์การนั้น ๆ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540: 550) ให้ความหมายขององค์การว่า หมายถึงกลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน และทุกองค์การมีลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้

1) จุดมุ่งหมายที่เด่นชัด (Distinct Purpose)

2) บุคคลหรือสมาชิก (People or Member) เป็นผู้ที่ทำงานร่วมกันในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

3) โครงสร้างที่เหมาะสม (Deliberate Structure) ทุกองค์การจะต้องมีโครงสร้างซึ่งสมาชิกสามารถทำงานได้ โครงสร้างจะต้องมีความชัดเจน รัดกุม ยืดหยุ่นได้ โครงสร้างประกอบด้วย องค์การแบบดั้งเดิม (Traditional Organization) และองค์การแบบใหม่ (New Organization)

ธงชัย สันติวงษ์ (2538: 1-3) ได้ให้ความหมายขององค์การว่า องค์การ (Organization) หมายถึง หน่วยทางสังคมที่รู้จักกันและมีการประสานเข้าด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พร้อมกับมีขอบเขตที่สามารถแยกจัดเป็นเอกเทศได้ โดยในเวลาเดียวกันก็จะมีหน้าที่หรือประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานที่กระทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งที่จะให้บรรลุเป้าหมาย หรือชุดของเป้าหมายร่วมกัน โดยส่วนประกอบสำคัญขององค์การจะประกอบด้วย 5 ส่วนคือ

1) มีการรู้จักและประสานงานกัน (Consciously Coordinated) ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลและทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ด้วยกัน กำลังดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องระหว่างกันอยู่พร้อมกับการมีการรวมกันอยู่โดยแบ่งเป็นชั้นระดับและหน้าที่ ซึ่งทั้งหมดนั้นคือภาพของความเป็นไปของการบริหารงาน (Management) ที่ซึ่งเป็นตัวจักรหรือกลไกให้กลุ่มคนและทรัพยากรมาดำเนินการเป็นหมู่เหล่า

2) มีลักษณะเป็นหน่วยทางสังคม (Social Entity) หมายถึง การเป็นหน่วยงานซึ่งรวมเอาคนหรือกลุ่มบุคคลเข้ามาทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกัน และการเกี่ยวข้องกันนี้จะไม่เกิดขึ้นเอง แต่เป็นผลมาจากการที่ได้มีการดำเนินการรวบรวมจัดให้มาอยู่ด้วยกัน โดยพยายามขจัดความแตกต่างหรือลดความไม่เข้าใจหรือปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลงเพื่อให้กลุ่มสามารถร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมหรืองานที่สำคัญของกลุ่มให้สำเร็จลงได้ และพยายามที่จะมุ่งประสานการทำงานขององค์การนี้ชี้ให้เห็นสภาพที่อยู่เบื้องหลัง นั่นคือ ความพยายามที่จะต้องมีการประสานงานระหว่างกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาทำงานในองค์การ

3) มีลักษณะแบ่งแยกเป็นขอบเขตที่เด่นชัด (Identifiable Boundary) คือกลุ่มดังกล่าวจะรวมตัวกันและมีการสร้างสัญลักษณ์หรือสิ่งบอกเหตุบางอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นเอกเทศที่มีขอบเขตแจ้งชัดของตน แม้ในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์การจะพยายามมีกลไกในการแยกแยะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ในส่วนที่เป็นสมาชิก และที่มีใช้สมาชิกออกจากกัน องค์การมีลักษณะที่เด่นชัดแยกออกจากองค์การอื่น ๆ และในเวลาเดียวกันภายในกลุ่มองค์การใดองค์การ

หนึ่งก็จะมีกฎเกณฑ์ ธรรมเนียมพิธีการปฏิบัติที่เป็นส่วนประกอบภายในของตนเองที่ต่างจากองค์การอื่นที่เห็นได้ชัดด้วย

4) การมีความผูกพันที่ต่อเนื่อง (Continuing Bond) หมายถึง การที่องค์การจะสามารถดำเนินการต่อไปได้เรื่อย ๆ โดยมีสมาชิกเข้าและออกอยู่ตลอดเวลาได้แต่จะมีสมาชิกที่คงอยู่เป็นประจำกับองค์การจำนวนหนึ่งเสมอ เป็นกลุ่มหลักที่ทำงานอยู่เป็นประจำกับองค์การ

5) การมีเป้าหมาย (Goals) องค์การทุกแห่งที่จัดตั้งขึ้นต่างมีเป้าหมายที่สูงกว่าที่แต่ละบุคคลจะสามารถทำได้สำเร็จด้วยลำพังตนเอง ดังนั้น เป้าหมายขององค์การจึงเป็นเป้าหมายของส่วนรวมของกลุ่มคนซึ่งส่วนใหญ่จะมีระดับความยากและขอบเขตความสำคัญและขนาดมากกว่าหรือใหญ่กว่าเป้าหมายของบุคคล

ทองใบ สุดชาติ (2542: 47) ได้นิยามว่าองค์การ หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่ร่วมมือกันอย่างมีจิตสำนึก ในอันที่จะดำเนินงานร่วมกันให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้การปฏิบัติการกิจดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนี้ ยังมีคำนิยามที่ทองใบ สุดชาติ (2542: 45-46) ได้รวบรวมและกล่าวสรุปไว้ดังนี้

Daft (1998: 11 อ้างถึงใน ทองใบ สุดชาติ, 2542: 45) ได้นิยามความหมายขององค์การว่าหมายถึง หน่วยทางสังคม (Social entity) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการดำเนินการให้บรรลุผล (Goal directed) โดยได้ออกแบบระบบโครงสร้าง (Structured systems) และระบบของการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Coordinated activity systems) ตลอดจนการเชื่อมสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก (External environment)

Hodge, Anthony และ Gales (1996: 11 อ้างถึงใน ทองใบ สุดชาติ, 2542: 45) ได้ให้นิยามไว้ว่าองค์การ หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ได้ร่วมมือกันดำเนินงานภายใต้กรอบที่กำหนดไว้ ในอันที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน องค์การมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ บุคคล การแบ่งงานกันทำและการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน

Jones (1995: 4-5 อ้างถึงใน ทองใบ สุดชาติ, 2542: 46) ได้นิยามว่าองค์การ หมายถึง การตอบสนอง (Response) และวิธีการ (Means) ในการสร้างค่านิยม (Creating value) ในอันที่จะสร้างความพอใจให้กับมนุษย์ (Human need)

Robbins และ Barnwell (1994: 5 อ้างถึงใน ทองใบ สุดชาติ, 2542: 46) ได้นิยามว่าองค์การ หมายถึง กลุ่มสังคมที่ร่วมมือกันจัดการอย่างมีจิตสำนึก (Consciously coordinated

social entity) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในกรอบที่ได้กำหนดไว้ (Relatively identifiable boundary) โดยการปฏิบัติภารกิจร่วมกันในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (A common goal or set of goals) โดย Barnwell ได้อธิบายความหมายเพิ่มเติมดังนี้

- 1) องค์กรต้องประกอบด้วยการจัดการ
- 2) องค์กรต้องประกอบด้วยกลุ่มคนที่ปฏิสัมพันธ์กัน
- 3) องค์กรต้องมีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน
- 4) องค์กรจะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- 5) องค์กรจะต้องดำเนินงานเพื่อให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

โดยสรุปแล้ว องค์กรจึงหมายถึง หน่วยทางสังคมที่มีการจัดแบ่งกลุ่มงานให้สอดคล้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยให้เกิดกิจกรรมซึ่งคือการกระทำของบุคคลอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ความสำคัญขององค์กร

ความสำคัญขององค์กรสามารถสรุปได้ดังนี้ (ทองใบ สุดชาติ, 2542: 47-49)

- 1) องค์กรมีความสำคัญในการระดมกำลังและทรัพยากรทั้งปวงเพื่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) องค์กรทำหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองต่อความต้องการของลูกค้าในราคาที่สมเหตุสมผล
- 3) องค์กรมีความสำคัญในการเสริมสร้างนวัตกรรมในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการที่ดียิ่งขึ้น
- 4) องค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำการผลิตสมัยใหม่และการนำเทคโนโลยีที่ใช้คอมพิวเตอร์เข้าไปใช้
- 5) องค์กรต้องปรับตัวและสร้างอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) องค์กรมีความสำคัญในด้านการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้ประกอบการ ลูกค้าและพนักงาน
- 7) องค์กรต้องเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ด้านแรงจูงใจของพนักงาน หรือปัญหาด้านจริยธรรม
- 8) องค์กรเพิ่มความชำนาญและพยายามแบ่งงานกันทำ เพื่อให้พนักงานสามารถพัฒนาตนเอง

- 9) องค์การมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการกับสภาพแวดล้อมภายนอก
- 10) องค์การจะพยายามทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนในการดำเนินการ
- 11) องค์การสามารถสร้างแรงกดดันต่อบุคคล ทำให้บุคคลยอมปฏิบัติตาม

2.2.3 ธรรมชาติขององค์การ

ในที่นี้ถือว่าองค์การเป็นสิ่งมีชีวิตตามแนวคิดของระบบเปิด (ธงชัย สันติวงษ์, 2538: 9-13) คือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ด้วยกันจะเกี่ยวข้องกัน และมีผลกระทบต่อกันและกัน (Interaction and interdependent) ภายในองค์การจะมีส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนที่เกี่ยวข้องรวมอยู่ด้วยกัน และในเวลาเดียวกัน ส่วนย่อยต่าง ๆ เหล่านี้และองค์การโดยรวมก็จะเกี่ยวข้องกันกับส่วนต่าง ๆ ภายนอกที่เปลี่ยนแปลง โดยมีผลกระทบทั้งไปและกลับอย่างแยกกันไม่ออก

ความมีชีวิตขององค์การตามแนวคิดของระบบเปิด ประกอบด้วยหลักต่าง ๆ ที่สำคัญ 8 ประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1) มีการตระหนักต่อสภาพแวดล้อม โดยเหตุที่องค์การจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมเสมอ ดังนั้นเพื่อการอยู่รอดและการขยายเติบโตต่อไป จึงต้องคอยตระหนักถึงสภาพแวดล้อม
- 2) การมีข้อมูลย้อนกลับ เป็นเครื่องมือใช้ตรวจสอบวัดผลว่าองค์การได้ทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้แล้ว เป็นผลออกมาเป็นอย่างไรตลอดเวลาเป็นระยะ เพื่อใช้ในการปรับตัวขององค์การ
- 3) การหมุนเวียนเป็นวงจรต่อเนื่อง สิ่งที่ส่งออกมาจะกลายเป็นสิ่งที่นำเข้ามาใหม่ ซึ่งจะป้อนย้อนกลับไปในระบบเพื่อที่วงจรจะหมุนเวียนไป
- 4) การต่อต้านการเสื่อมสลาย องค์การที่เป็นระบบเปิดจะสามารถซ่อมบำรุงหรือรักษาตนเอง โดยสามารถคงความเป็นอยู่ของโครงสร้างได้ หลีกเลี่ยงการล่มสลายได้ รวมทั้งสามารถเติบโตได้
- 5) การมีสภาวะที่มั่นคง โดยภาวะการไหลเวียนของสิ่งนำเข้ามาและผลิตออกยังคงดำเนินไปเรื่อย ๆ ตัวระบบจึงสามารถดำรงคงอยู่ต่อไปได้
- 6) การเคลื่อนไหวไปสู่การเติบโตและขยายตัว
- 7) การสร้างความสมดุลกันระหว่างกิจกรรมบำรุงรักษา กับกิจกรรมเพื่อการปรับตัว ภายใต้ระบบเปิด กิจกรรมทั้งสองชนิดนี้ จะพยายามประสานให้เข้ากันได้ โดยกิจกรรมบำรุงรักษาจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างให้ระบบย่อยต่าง ๆ ในองค์การมีความสมดุลระหว่างกัน เป็นเครื่องมือในการใช้ป้องกันผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนกิจกรรมเพื่อ

การปรับตัว จะเป็นกิจกรรมที่ช่วยทำให้ระบบสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกได้ตลอดเวลา

8) การมีหลายหนทางที่จะไปสู่จุดหมายปลายทาง แนวคิดนี้เรียกว่า "Equifinality" ซึ่งมีความเชื่อว่าการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายผลสำเร็จนั้น ทางเลือกปฏิบัติจะมีหลายทางต่างกันได้ นั่นคือ องค์การจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการนำเข้าและกระบวนการสภาพที่เหมือนกัน

2.2.4 โครงสร้างขององค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2538: 3) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างองค์การว่าหมายถึง วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการจัดแบ่งสรรทรัพยากรต่าง ๆ และการกำหนดวิธีการรายงานตามสายบังคับบัญชาในระหว่างกลุ่มคน รวมไปถึงกลไกของระบบการประสานงานที่เป็นทางการและวิธีการที่จะต้องเกี่ยวข้องกันตามแบบแผนที่ได้มีการกำหนดและวางเอาไว้

ทั้งนี้ส่วนประกอบที่สำคัญของโครงสร้างองค์การมีอยู่ 3 ส่วนคือ

2.2.4.1 ความซับซ้อน (Complexity)

หมายถึง ความหลากหลายและแตกต่างกันของงานต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในองค์การ (ธงชัย สันติวงษ์, 2538: 3) โดยองค์ประกอบดังกล่าวได้แก่ (Robbins, 1987: 47-53)

1) ความแตกต่างตามแนวนอน (Horizontal differentiation)

เป็นการแบ่งแยกงานกันทำตามความถนัด โดยการจัดแบ่งตามจำนวนคนตามหน้าที่ ตามผลผลิตหรือบริการที่ให้ ตามกลุ่มลูกค้า ตามสภาพทางภูมิศาสตร์และพื้นที่ และตามกระบวนการ

2) ความแตกต่างตามแนวตั้ง (Vertical differentiation)

เป็นการจัดแบ่งงานตามระดับชั้นการบังคับบัญชาภายในองค์การ ทั้งนี้การกำหนดระดับการบังคับบัญชานั้นจะเหมาะกับงานประเภทที่เป็นกิจวัตรทำซ้ำ ๆ เช่น งานโรงงาน ส่วนการกำหนดแบบหลายชั้น จะเหมาะกับงานประเภทที่ต้องใช้ความคิดริเริ่ม

3) การกระจายหน่วยงาน (Spatial Dispersion)

เป็นการกระจายรูปแบบของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เช่น การแยกสาขาตามภูมิภาค เป็นต้น

2.2.4.2 ความเป็นทางการ (Formalization)

หมายถึง ขนาดความมากน้อยขององค์การ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์และวางระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ขึ้น เพื่อใช้กำกับพฤติกรรมของพนักงานให้ปฏิบัติภายใต้กรอบระเบียบที่วางไว้ ในการจัดระเบียบรูปแบบทางการนี้ สำหรับองค์การบางแห่งจะระมัดระวังไม่วางระเบียบกฎเกณฑ์มากเกินไปจนเกินกว่าความจำเป็นและต้องการ ทั้งนี้เพราะระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หากมีมากเกินไปก็จะเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความไม่คล่องตัว ทำให้ทุกอย่างล่าช้าและมีพิธีการมากเกินไป (ธงชัย สันติวงษ์, 2538: 3)

2.2.4.3 การรวมศูนย์อำนาจ (Centralization)

หมายถึง การพิจารณาถึงอำนาจตัดสินใจต่าง ๆ ที่มีการรวบรวมเอาไว้ในศูนย์กลาง ทั้งนี้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การจะมีทิศทางไหลไปในทางเดียว คือ การไหลหรือการนำเสนอเรื่องขึ้นไปในระดับบริหารที่อยู่สูงขึ้นไปในองค์การ เพื่อให้ผู้บริหารในระดับสูงเหล่านั้นพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

ส่วนประกอบทั้ง 3 ประการ ในทางปฏิบัติจะมีใช้หมายถึง การมุ่งเน้นไปในทางใดทางหนึ่ง หากแต่จะเป็นการพิจารณาถึงความเหมาะสมของหลักดังกล่าวที่จะประยุกต์มากหรือน้อยเพียงใด เช่น การพิจารณาเกี่ยวกับความสลับซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับการแบ่งงานกันทำนั้น แม้ว่าการแบ่งแยกงานกันทำตามถนัดหรือแบ่งระดับงานตามลำดับชั้นของความยากง่ายทางการบริหารจะเป็นหลักที่สร้างประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ในองค์การที่มีการขยายตัวเติบโตขึ้นมากตามสมควรแล้วนั้น อาจจะต้องกระทำไปในอีกทางหนึ่ง นั่นคือ การไม่เน้นถึงหลักของการแบ่งงานกันทำเพื่อประสิทธิภาพ แต่ต้องรวบรวมการแบ่งงานให้เป็นกลุ่มก้อนที่ง่ายแก่ทีมงานที่จะทำร่วมกันได้อย่างสะดวก เพราะการแบ่งงานออกไปเรื่อย ๆ ตามความแตกต่างของเทคนิคหรือปริมาณงานที่กระจายออกไปเกินความพอดีทำให้ขอบเขตงานกลายเป็นส่วนน้อยของงานที่ซ้ำซากจำเจและไม่ใช้ความรู้

2.2.5 การบริหารองค์การ

2.2.5.1 ความหมายของการบริหาร

ลักษณะของการบริหารได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2514: 12-13) ให้ความหมายว่าการบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative resource) มาประกอบกันตาม

กระบวนการบริหาร (Process of administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2542: 34) มีความเห็นว่าการบริหาร คือ ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มณฑิรา ยืนนาน (2544: 57) ให้ความหมายว่าการบริหารจัดการ คือ กระบวนการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัตถุ สิ่งของ ในการปฏิบัติงานนั้น

วิชัย รูปขำดี (2541: 2-3 อ้างถึงใน มณฑิรา ยืนนาน, 2544: 56) ได้ให้ความหมายของการบริหารและการจัดการไว้ว่ามาจากพัฒนาการขององค์ความรู้ที่แตกต่างกัน แต่ในปัจจุบันได้มีการกำหนดองค์ความรู้ทั้งด้านการบริหารและการจัดการมาผสมผสานกันและประยุกต์ใช้แทนกันได้ เพียงแต่มีความคุ้นเคยเชิงภาษาที่แตกต่างกันเท่านั้น ซึ่งการบริหารมักคุ้นเคยกับการใช้ในหน่วยงานของรัฐ ส่วนการจัดการมักหมายถึง การบริหารงานในองค์การเอกชนหรือหน่วยงานธุรกิจ การบริหารจึงมักหมายถึง การทำหน้าที่ในระดับนโยบายคือ การตัดสินใจให้แนวทางและรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นในภาพรวม ส่วนการจัดการเน้นการดำเนินการในระดับปฏิบัติ ซึ่งมีหน้าที่ระดับรองลงมาหรือเป็นหน่วยงานระดับกลางหรือระดับล่าง แต่ในทางวิชาการทั้งสองคำ มิได้มีความแตกต่างกัน

สุเทพ เตียวตระกูล และคณะ (2532: 175) กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของบุคคลที่ร่วมมือและร่วมใจกันกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลออกมาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน อาจเป็นการจัดบริการให้กับประชาชนในทางราชการ หรือเป็นการปฏิบัติงานในองค์การใด ๆ ของธุรกิจของเอกชนก็ได้

ชม สุขวิไล (2541: 22) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นการทำหน้าที่ในระดับการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจให้แนวทางในภาพรวม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงานในระดับสูง ผู้ทำหน้าที่นี้เรียกว่า ผู้บริหาร ส่วนการจัดการ เป็นกระบวนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดระบบองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยการ การให้ภาวะผู้นำ การติดตามและประเมินผลในการใช้ทรัพยากรบุคคล การเงิน วัสดุอุปกรณ์ ระบบการจัดการ ระบบการตลาด เทคโนโลยีที่นำมาใช้และจังหวะเวลา เพื่อให้งานนั้นสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแห่งนโยบายที่ต้องการผลที่เกิดอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล

โดยสรุปแล้วการบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ โดยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรอันได้แก่ คน เงิน เทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานนั้น

2.2.5.2 กระบวนการในการบริหาร

ในฐานะที่การบริหารองค์การเป็นการจัดระบบที่นำเอาทั้งบุคคล เทคโนโลยี การเงิน เข้ามาผสมผสานให้เกิดผลตามประสงค์ จิตยา สุวรรณะชฎ (2543: 108) ได้นำเสนอตัวแบบการดำเนินการในการบริหารไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตัวแบบการดำเนินการในการบริหาร

การบริหาร		
ปัจจัยที่จะต้องใช้ (Input)	กระบวนการดำเนินการ (Process)	ผลที่เกิด (Output)
ทรัพยากรบุคคล	การวางแผน	ประสิทธิผล
การเงิน	การจัดระบบองค์กร	ประสิทธิภาพ
วัสดุอุปกรณ์	การจัดบุคลากร	ผลเศรษฐกิจและธุรกิจ
ระบบการจัดการ	การใช้ภาวะผู้นำ	ภาพลักษณ์ขององค์กร
ระบบตลาด	การติดตามผล	ความเป็นธรรม
เทคโนโลยีที่นำมาใช้	การประเมินผล	การบริหารที่มีประสิทธิภาพ
เวลาและจังหวะ	ระบบตรวจสอบความรับผิดชอบในภารกิจ	และเป็นธรรมของธุรกิจเอกชน
ระบบประชาคม	ความโปร่งใส	เสรีประชาธิปไตย
	การเปิดเผย	

นอกจากนี้ตามแนวคิดที่ ศาสตราจารย์ Luther Gulick และ Lyndall Urwick ได้เสนอไว้ในหนังสือเรื่อง The Paper on the Science of Administration ในปี ค.ศ. 1937 ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่เรียกย่อ ๆ ว่า POSDCORB 7 ขั้นตอนดังนี้ (สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษฎ์, 2542: 3-4)

1) P (Planning) หมายถึง การวางแผนงาน ซึ่งคือวงกรรอบขอบข่ายการดำเนินการขององค์การ เพื่อวางโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2517: 131) ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบายด้วย ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น (อภิญา จรุงพร, 2515: 225) การจัดทำแผนงานจะต้องใช้ความรู้ในทางวิชาการ และการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตจึงจะได้แผนงานที่ถูกต้อง และมีเหตุมีผล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์

2) O (Organizing) หมายถึง การจัดรูปร่าง โดยการกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้แก่บุคคลในองค์การ เพื่อให้การดำเนินการขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2517: 122) ซึ่งในการศึกษาเพื่อจัดรูปร่างนี้ ควรจะพิจารณารวมไปกับวิธีการปฏิบัติงาน (Method) ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจ้ดรูปร่างและวิธีการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกัน นอกจากนั้นอาจพิจารณาในแง่ของการควบคุม (Control) และ/หรือพิจารณาในแง่หน่วยงาน เช่น หน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษา และหน่วยงานช่วย

3) S (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลที่มีความรู้และความสามารถมาบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งหมายถึง การบริหารงานบุคคล (Personnel administration) ซึ่งรวมถึง กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลนับตั้งแต่การสรรหาบุคคล การบรรจุและแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน ตลอดจนให้พ้นจากงาน หรือการเลิกจ้าง และการให้บำเหน็จบำนาญ

4) D (Directing) หมายถึง การอำนวยการ ซึ่งรวมถึงการควบคุมงาน และการนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษย์สัมพันธ์ (Human relation) และการจูงใจ (Motivation) นอกจากนั้นการอำนวยการในที่นี้รวมถึงการวินิจฉัยสั่งการ (Decision making) และมอบอำนาจหน้าที่ (Delegation of authority) ซึ่งเป็นหลักสำคัญยิ่งของการบริหารงานด้วย

5) CO (Co-ordinating) หมายถึง การร่วมมือประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น เป็นการศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะเป็นกิจวัตรประจำวันที่ต้องกระทำในการปฏิบัติงาน และมีอยู่ในทุกระดับของงาน การร่วมมือประสานงานเป็นหน้าที่ของนักบริหารที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตน เพราะเป็นปัจจัย

สำคัญในอันที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ (อภิญา จริญญาพร, 2515: 81-82) และสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการประสานงานที่ดีก็คือ การติดต่อสื่อสารที่ดี

6) R (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการดำเนินการรวมตลอดถึงการประชาสัมพันธ์ (Public relation) ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย การรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสารอยู่มากเช่นกัน

7) B (Budgeting) หมายถึง งบประมาณที่จะช่วยให้การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์การได้ทำงานตามหน้าที่ที่วางไว้ (สมพงศ์ เกษมสิน, 2517: 16) โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้วิธีการงบประมาณเป็นแผนงาน เป็นเครื่องมือในการควบคุมงานด้วย

2.3 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544ค) ได้กำหนดคำนิยามของการท่องเที่ยวตามที่องค์การสหประชาชาติได้ให้ไว้ในการจัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี พ.ศ. 2506 โดยให้คำจำกัดความของคำว่า การท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางเพื่อความบันเทิงรื่นเริงใจ เยี่ยมญาติหรือการไปร่วมประชุม แต่มิใช่เพื่อประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน หรือไปพำนักอยู่เป็นการถาวร พร้อมกับให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า ผู้มาเยือน (Visitors) แทนคำว่านักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourist) โดยคำว่าผู้มาเยือนมีความหมาย 2 ประการคือ

1) นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทักเรียน ทักศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อธุรกิจ หรือร่วมการประชุมสัมมนา ฯลฯ เป็นต้น

2) นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (นักทัศนาจรหรือ Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

โดยประเทศไทยได้ใช้คำจำกัดความที่ได้กำหนดขึ้นนี้เป็นหลักในการจัดนับสถิติ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งสรุปแล้วหมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

และพำนักอยู่ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน หรือ 24 ชั่วโมง และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาเพื่อทำกิจกรรมดังนี้

- 1) มาท่องเที่ยวพักผ่อน มาเยี่ยมญาติหรือเพื่อมาพักผ่อน ฯลฯ
- 2) มาร่วมประชุม หรือเป็นตัวแทนของสมาคม ผู้แทนของศาสนา นักกีฬา นักแสดง ฯลฯ
- 3) มาเพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ใช่ทำงานหารายได้
- 4) มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอด ณ ท่าเรือ แม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

พร้อมกันนี้ได้กำหนดค่านิยามของนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) ไว้ว่า คือคนไทยหรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย เดินทางจากจังหวัดซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางอะไรก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายได้และระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน ทั้งนี้ในคู่มือการบริหารและจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 1) ก็ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันไว้โดยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่ เป็นกิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการคือ

- 1) ต้องมีการเดินทาง
- 2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน
- 3) ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างต่อไปนี้

- (1) เพื่อพักผ่อนในวันหยุด
- (2) เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
- (3) เพื่อการศึกษา
- (4) เพื่อการกีฬาและบันเทิง
- (5) เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
- (6) เพื่องานอดิเรก
- (7) เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร
- (8) เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ
- (9) เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

นิคม จารุมณี (2535: 83) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ไว้ว่าเป็นผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่าง ๆ รัฐบาลประเทศเจ้าภาพและประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูดและให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน โดยการท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการคือ

- 1) การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นชั่วคราว
- 2) เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
- 3) เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

โดยสรุปแล้ว การท่องเที่ยวจึงหมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายที่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

2.3.2 ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ความหมายของคำว่าอุตสาหกรรมตามพจนานุกรมคือ การกระทำสิ่งให้เป็นสินค้า แต่ปัจจุบันมีความหมายมากกว่านั้นคือ กิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมีระบบการพาณิชย์หรือการผลิตสาขาใดสาขาหนึ่ง ในสายอุตสาหกรรมการผลิตจะมีองค์ประกอบที่เห็นได้เด่นชัด 4 ประการ คือ โรงงาน สินค้า ลูกค้า และการขนส่ง เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง โดยสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544ค)

1) โรงงาน หมายถึง แหล่งที่ผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการท่องเที่ยว

2) ลูกค้า หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาชมบ้านเมือง ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม สิ่งที่อยู่ซึ่งจะได้รับคือ ความพอใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ ความสะดวกสบาย การพักผ่อนและความทรงจำที่น่าประทับใจ สิ่งเหล่านี้ คือสินค้าที่โรงงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะต้องผลิตสนองความต้องการให้แก่ลูกค้า

3) สินค้า ในสายอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว สินค้าไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์เหมือนอุตสาหกรรมการผลิต จึงเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่ง คือนำมาขายได้เรื่อย ๆ เช่น

- (1) ความสวยงามทางธรรมชาติ
- (2) สิ่งสวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้น
- (3) วิถีทางดำเนินชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น

4) การขนส่ง องค์ประกอบของอุตสาหกรรมทุกประเภท คือ การขนส่ง ผู้ผลิตจะต้องส่งสินค้าไปยังลูกค้า แต่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลับตรงข้ามเพราะทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นทั้ง โรงงาน วัตถุประสงค์ สินค้า ในตัวเองไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยวจึงต้องเดินทางไปซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ณ แหล่งผลิตหรือโรงงาน

วัตถุประสงค์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน ผลผลิตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก็คือ บริการที่นักท่องเที่ยวได้รับในรูปแบบต่าง ๆ และก่อให้เกิดความพึงพอใจ และยังมุ่งเน้นในเรื่องของการมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักมากขึ้น มีระยะเวลาการพักค้างคืนในประเทศยาวนานขึ้นและมีการใช้จ่ายในประเทศสูงขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมทางการท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง มีธุรกิจที่เข้ามาเกี่ยวข้อง 2 ประเภท คือ

1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรง ได้แก่ บริการ (Service) ต่าง ๆ รวมทั้งความสะดวกสบายตลอดการเดินทางท่องเที่ยว

2) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ

โดยความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักท่องเที่ยว เช่น บริษัทการบิน โรงแรมและที่พัก การขนส่งภาคพื้นดิน บริษัทนำเที่ยว ภัตตาคารและร้านค้าปลีกต่าง ๆ

2) ธุรกิจสนับสนุนการท่องเที่ยว หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ เช่น บริษัทจัดนำเที่ยว จัดทำวารสาร หรือผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการนำเที่ยว บุคลากรฝ่ายบริหารในธุรกิจโรงแรม และบริษัทที่ทำการศึกษาวิจัยหรือวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

3) หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนา อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว สถาบันการเงิน บริษัทก่อสร้าง สถาบันการศึกษา ที่ให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับวิชาการท่องเที่ยวและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้องค์การ/หน่วยงานในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544จ)

(1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (TAT-Tourism Authority of Thailand)

(2) สมาคมโรงแรมไทย (THA-Thai Hotel Association)

(3) สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย (Professional Guide Association of Thailand)

- (4) สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA-Association of Thai Travel Agent)
- (5) สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (TTS-Thailand Tourism Society)
- (6) สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย (ATTO-The Association of Thai Tour Operators)
- (7) สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (TICA-Thailand Incentive & Convention Association)
- (8) สมาพันธ์ธุรกิจท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย (Thai Federation of Provincial Tourism Association)
- (9) สมาคมพาด้าไทย (Pata Thailand Chapter)
- (10) สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA- Thai Travel Agents Association)
- (11) สมาคมภัตตาคารไทย (Thai Restaurant Association)
- (12) สมาคมสวนสนุกและสวนพักผ่อนหย่อนใจ (The Thai Amusement and Leisure Parks Association)
- (13) ไซต์ไทยแลนด์ แชนเพเตอร์ (Site Thailand Chapter)

2.3.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 1-2)

2.3.3.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

- 1) เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ
- 2) ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
- 3) ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงาน
- 4) ก่อให้เกิดการกระจายรายได้
- 5) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น
- 6) ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต

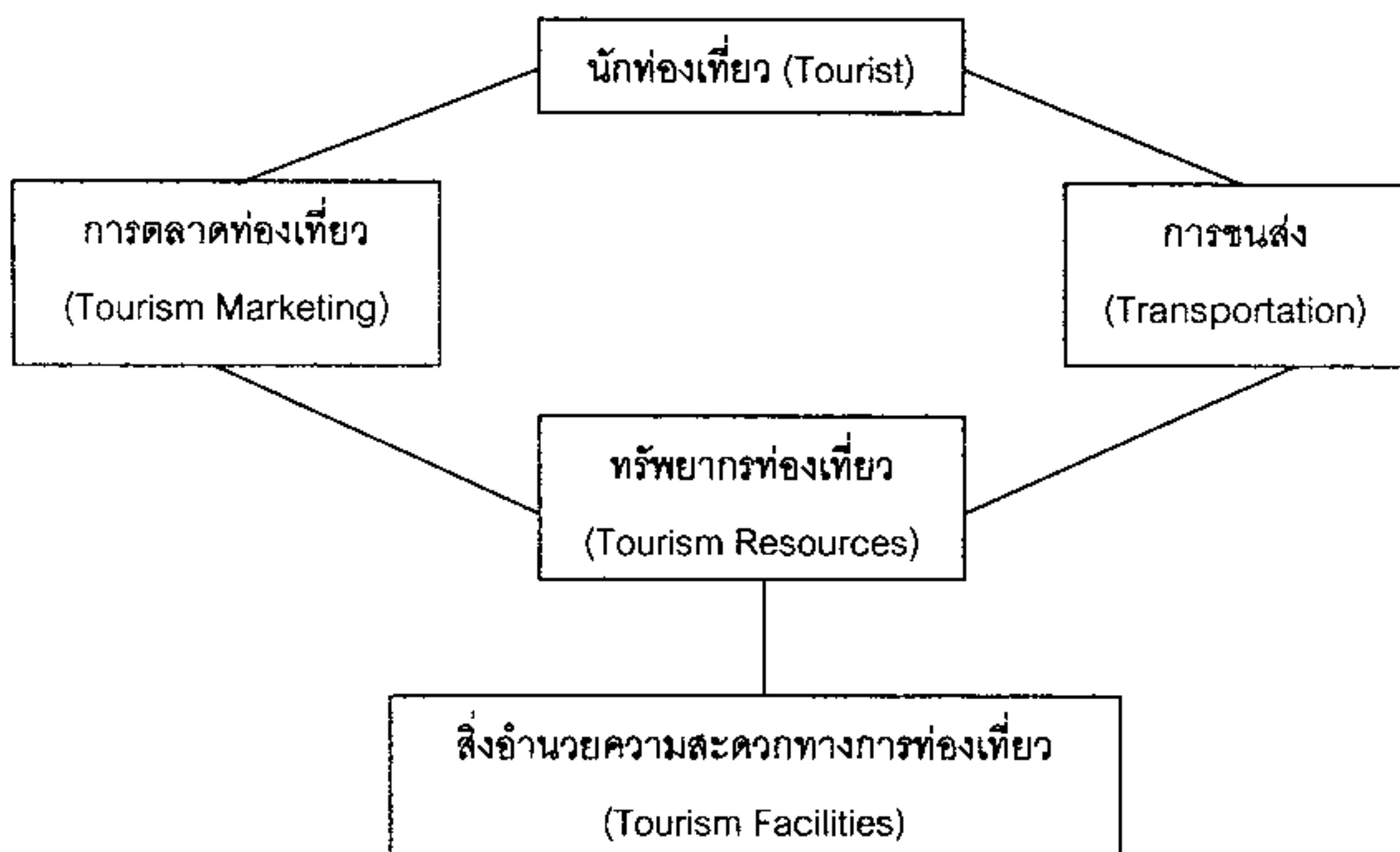
2.3.3.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมของประเทศ

- 1) ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่น

- 2) ช่วยสร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น
- 3) ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- 4) ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการศึกษา
- 5) ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นของชุมชนท้องถิ่น
- 6) ช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่าย
- 7) ช่วยสร้างสันติภาพและความสามัคคี

2.3.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันเป็นวงจрдังนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 2-5)

ภาพที่ 2.7 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

2.3.4.1 นักท่องเที่ยว

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 6 ประเภทคือ

1) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Visitor) หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย

2) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

3) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (International Excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งโดยมิได้ค้างคืน

4) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Visitor) หมายถึง บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีไม่ใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำของเขา

5) นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบันแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน

6) นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (Domestic Excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่มิได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

2.3.4.2 การตลาดท่องเที่ยว

หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตน แล้วใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยการตลาดท่องเที่ยวอาจทำได้ 2 วิธีคือ

1) การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการท่องเที่ยว เป็นต้น

2) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หมายถึง การสื่อสารข้อมูลข่าวสารท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จดหมาย เป็นต้น เพื่อเชิญชวน กระตุ้น เร่งเร้าให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวของตน

2.3.4.3 การขนส่ง

หมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่าง ๆ จากภูมิลำเนาไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการและกลับสู่ภูมิลำเนา การขนส่งแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

- 1) การขนส่งทางรถยนต์
- 2) การขนส่งทางรถไฟ
- 3) การขนส่งทางเรือ
- 4) การขนส่งทางเครื่องบิน

2.3.4.4 ทรัพยากรท่องเที่ยว

เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทคือ

1) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติสามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่นภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก บ่อน้ำร้อน ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะแก่ง เป็นต้น

2) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามความประสงค์หรือประโยชน์ของมนุษย์เองทั้งที่เป็นมรดกโลกในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง อุทยานประวัติศาสตร์อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่นสภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก การแสดงสินค้าพื้นบ้าน การแข่งขันกีฬา งานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น

2.3.4.5 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

เป็นสรรพสิ่งทีรองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ประกอบด้วย

(1) การอำนวยความสะดวกในการเข้าและออกประเทศ เป็นการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้าและออกประเทศของนักท่องเที่ยว ได้แก่สิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านการขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง การตรวจตราหนังสือเดินทาง การตรวจค้นสิ่งของติดตัว การต่อ
วีซ่า เป็นต้น

(2) การให้บริการท่องเที่ยว เป็นการให้ความสะดวกในระหว่างกา
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่การให้บริการ 5 ประเภทคือ

- บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว
- บริการที่พักแรม
- บริการอาหารและบันเทิง
- บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีกาท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก
เหล่านี้แก่ประชาชนของตน ส่วนกาให้บริการแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นผลพลอยได้
ประกอบด้วย

(1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็น
สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก
สบายในความเป็นอยู่ และส่งผลเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวด้วย ได้แก่การสื่อสาร การไฟฟ้า
การประปา การคมนาคม การสุขภาพ การศึกษา และการสาธารณสุข เป็นต้น

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกที่รัฐบาลให้ความปลอดภัยทั้งร่างกาย ทรัพย์สินและการเดินทางแก่ประชาชนและนักท่อง
เที่ยว ด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและความเดือดร้อนต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การ
โจรกรรม ปล้นจี้ ชิงทรัพย์ การก่อความไม่สงบ และความปลอดภัยจากบริการท่องเที่ยว เป็นต้น

(3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่
เสริมหรือสนับสนุนเพิ่มความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว เช่นการบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่าง
ประเทศ การบริการเสริมความงาม และการบริการรักษาพยาบาล เป็นต้น

2.3.5 รูปแบบกาท่องเที่ยว

2.3.5.1 การท่องเที่ยวเพื่อสังคม

ในประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปยุโรป ได้จัด
ให้มีระบบกาท่องเที่ยวเพื่อสังคม โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางงบประมาณช่วยเหลือ มีวัตถุประสงค์

ประสงค์เพื่อช่วยเหลือพลเมืองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคม คนพิการ เด็กกำพร้า เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้หยุดพักผ่อนสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวโดยจัดให้มีการออกค่ายฤดูร้อนตามสวนสาธารณะหรืออุทยานแห่งชาติต่าง ๆ ทั้งนี้ระบบการท่องเที่ยวเพื่อสังคมในต่างประเทศได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐหรือองค์การเอกชนในลักษณะต่อไปนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544ง)

- 1) การให้เงินสนับสนุนโดยตรงหรือทางอ้อม
- 2) องค์การธุรกิจการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีระบบการขนส่งของตนเอง และหรือมีเครือข่ายที่พักของบริษัท เสนอด้วยการลดราคาแก่กลุ่มท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
- 3) โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาล นายจ้าง สหภาพ หรือ องค์การต่าง ๆ ทางสังคม
- 4) การจัดเงิน หรืองบประมาณช่วยเหลือในรูปแบบของโบนัส หรือเงินรางวัลจูงใจ โดยบริษัทหรือนายจ้างเพื่อ การพักผ่อนวันหยุด
- 5) การจัดงบประมาณช่วยเหลือในโครงการพักผ่อนวันหยุดสำหรับลูกจ้าง และครอบครัว โดยรัฐบาลหรือนายจ้าง
- 6) การจ่ายค่าเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนโดยรัฐบาล นายจ้าง หรือสหภาพ
- 7) การจัดโครงการ "ท่องเที่ยววันนี้-จ่ายวันหน้า" ซึ่งสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นโดยนายจ้าง ธนาคารพาณิชย์ หรือองค์การต่าง ๆ
- 8) การลดราคาค่าโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวในวันหยุดเป็นพิเศษแก่กลุ่มพลเมืองที่ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้สูงอายุ หรือแม้แต่คนงานในช่วงวันหยุดพักผ่อนประจำปี
- 9) การลดราคาค่าห้องพักในโรงแรมระหว่างวันหยุดพิเศษตามฤดูกาล

2.3.5.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544ง) ได้สรุปถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Eco-tourism ซึ่งเป็นคำที่ผสมกันระหว่างคำว่า Ecology หรือนิเวศวิทยา กับคำว่า Tourism หรือการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในวงการท่องเที่ยวยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ Nature Tourism หรือ Bio-Tourism หรือ Green Tourism แทนได้เช่นกัน เพื่อบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism)

1) สาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(1) แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติ ที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และอาจรวมไปถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย

(2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม

(3) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังจะเป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกด้วย

(4) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันจะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนั้นจะมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติ หรือลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ใช่เน้นที่การเสริมแต่งหรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกต่าง ๆ

2) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(1) การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

(3) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

3) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(1) กิจกรรมหลัก

- กิจกรรมการเดินป่า (Hiking/Trekking)

- กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Education)

- กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography, Video Taping And Sound of Nature Audio Taping)

- กิจกรรมส่อง/ดูนก (Bird Watching)

- กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ (Cave Exploring/Visiting)

- กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ (Sky Interpretation)
- กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing)
- กิจกรรมพายเรือแคนู/เรือคายัค/เรือใบ/เรือใบ (Canoeing/Kayak/ Browbeating/Sailing)
- กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น (Snorkel Skin Diving)
- กิจกรรมดำน้ำลึก (Scuba Diving)

(2) กิจกรรมเสริม

- กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing)
- กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain/Mountain Biking)
- กิจกรรมปีน/ไต่เขา (Rock/Mountain Climbing)
- กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ (Tent Camping)
- กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก (Hang Glider)
- กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่ (White Water Rafting)
- กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking)
- กิจกรรมเที่ยวน้ำตก (Waterfall Visits/Exploring)
- กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ (Windsurfing)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นแนวคิดที่จะทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วยส่งเสริมธรรมชาติศึกษาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะช่วยสร้างรายได้ ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งรัฐจะสามารถนำมาใช้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งขณะนี้กำลังประสบปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนี้แล้วยังเป็นการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ เมื่อประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็จะช่วยลดความจำเป็นในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อดำรงชีพด้วยเหตุผลดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินควบคู่กันไปได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

2.3.5.3 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

เป็นโครงการนำร่องสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของเยาวชน ในบริเวณอุทยานแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ โดยดำเนินการดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544ช)

- 1) รวบรวมความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมและธรรมชาติของท้องถิ่น เพื่อเป็นคลังข้อมูลของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
- 2) ทำคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้ประสงค์จะท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
- 3) สนับสนุนให้วัดเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้และข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยว
- 4) ส่งเสริมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการสัญจร ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ให้หมุนเวียนกันไปแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ หอศิลปะ สวนสาธารณะ รวมทั้งสวนสนุกของเอกชน
- 5) ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและสถาบันท้องถิ่นจัดค่ายเยาวชน และทัศนศึกษาในภาคฤดูร้อนทดแทนซัมเมอร์คอร์สในต่างประเทศ
- 6) ฝึกอบรมและกวดขันให้มัคคุเทศก์มีความรู้อย่างถ่องแท้และขยายการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนในระดับจังหวัด

2.3.6 ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

แม้ว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศซึ่งเป็นผลดี แต่การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544จ) ได้สรุปถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวไว้ 5 ด้านดังนี้

2.3.6.1 ด้านเศรษฐกิจ

- 1) ข้อดี
 - (1) เป็นรายได้ที่เข้าสู่ประเทศในรูปแบบหนึ่ง
 - (2) สร้างงานใหม่ให้แก่บุคคลในท้องถิ่น เมื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวขยายตัว ธุรกิจที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย ภัตตาคาร ร้านอาหารของที่ระลึก การบริการขนส่ง และอาชีพมัคคุเทศก์ จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานระดับต่าง ๆ มากมาย จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำเพิ่มขึ้น

2.3.5.3 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

เป็นโครงการนำร่องสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของเยาวชน ในบริเวณอุทยานแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ โดยดำเนินการดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: 2544ข)

- 1) รวบรวมความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมและธรรมชาติของท้องถิ่น เพื่อเป็นคลังข้อมูลของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
- 2) ทำคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้ประสงค์จะท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
- 3) สนับสนุนให้วัดเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้และข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยว
- 4) ส่งเสริมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการสัญจร ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ศิลปะ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ให้หมุนเวียนกันไปแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ หอศิลปะ สวนสาธารณะ รวมทั้งสวนสนุกของเอกชน
- 5) ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและสถาบันท้องถิ่นจัดค่ายเยาวชน และทัศนศึกษาในภาคฤดูร้อนทดแทนซัมเมอร์คอร์สในต่างประเทศ
- 6) ฝึกอบรมและกวดขันให้มัคคุเทศก์มีความรู้อย่างถ่องแท้และขยายการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนในระดับจังหวัด

2.3.6 ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

แม้ว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศซึ่งเป็นผลดี แต่การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544จ) ได้สรุปถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวไว้ 5 ด้านดังนี้

2.3.6.1 ด้านเศรษฐกิจ

- 1) ข้อดี
 - (1) เป็นรายได้ที่เข้าสู่ประเทศในรูปแบบหนึ่ง
 - (2) สร้างงานใหม่ให้แก่บุคคลในท้องถิ่น เมื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวขยายตัว ธุรกิจที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย ภัตตาคาร ร้านอาหารของที่ระลึก การบริการขนส่ง และอาชีพมัคคุเทศก์ จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานระดับต่าง ๆ มากมาย จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำเพิ่มขึ้น

(3) สินค้าพื้นเมืองและสินค้าเกษตรกรรมขายได้ราคาดี ถ้าหากมีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเกิดขึ้นในย่านใกล้เคียง จะทำให้สินค้าการเกษตรและสินค้าพื้นเมืองขายได้ราคาดี และมีปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้น

2) ข้อเสีย

จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปใช้สถานที่บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก จะส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการให้บริการสูงขึ้น ดังนั้นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญจะมีค่าครองชีพสูงกว่า เช่น เมืองพัทยาหรือภูเก็ต ทำให้ประชาชนที่มีรายได้ปานกลางหรือต่ำ ดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองพัทยาและภูเก็ตเป็นไปด้วยความยากลำบาก เป็นต้น

2.3.6.2 ด้านการเมือง

1) ข้อดี

เมื่อมีชาวต่างถิ่นหรือต่างแดนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น การพบปะสังสรรค์กันจะทำให้ความเป็นมิตรกระชับมันยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเมืองในท้องถิ่น ในประเทศ หรือระหว่างประเทศได้เช่นกัน

2) ข้อเสีย

การเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในกลุ่มชนที่มีพื้นฐานทุกด้านแตกต่างกัน แม้จะอยู่ในประเทศเดียวกัน อาจจะนำไปสู่ความเข้าใจผิดและเกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.3.6.3 ด้านสังคม

1) ข้อดี

(1) ช่วยให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่นที่เดินทางไปถึง นอกจากนี้ ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นก็ได้รับทราบถึงสิ่งแปลกใหม่ของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมหรืออารยธรรมเป็นเช่นไร เพื่อนำเอาส่วนที่ดีมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

(2) ช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นที่ประสงค์ให้เดินทางมาท่องเที่ยว หากสถานที่ใดมีปัญหาในเรื่องความเสื่อมโทรม ความสกปรก ความไม่ปลอดภัย ย่อมจะไม่เป็นที่ประสงค์ที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางไป

(3) เป็นการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น เพราะในสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงจะมีการสร้างปัจจัยต่าง ๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โรงแรม ที่พักต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการ

2) ข้อเสีย

(1) จากความแตกต่างของนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวสร้างปัญหาสังคม ไม่ว่าจะทางด้านอาชญากรรม โสเภณี ยาเสพติด และการประพฤติผิดทางด้านศีลธรรมอื่น ๆ

(2) จากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และระดับการศึกษา อาจทำให้คนในท้องถิ่นหรือชาวชนบทมีความรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อยและด้อยโอกาสกว่าชาวเมือง ส่งผลให้ชาวชนบทมีความรู้สึกไม่ดีต่อนักท่องเที่ยว

2.3.6.4 ด้านวัฒนธรรม-ขนบธรรมเนียมประเพณี

1) ข้อดี

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเล่น การแสดง ประเพณี หรือเทศกาลต่างๆ ถือได้ว่าเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของการท่องเที่ยว เพราะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ดังนั้น การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม จึงถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไปด้วย

2) ข้อเสีย

ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจากนักท่องเที่ยวอาจส่งผลให้ชาวชนบทนำไปใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตน ซึ่งจะส่งผลทำให้ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไป ยิ่งไปกว่านั้น ในบางท้องถิ่นที่มีนักท่องเที่ยวต่างแดนเข้าไปใช้บริการมาก ๆ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวชนบทเสียสิทธิที่พึงได้ไป เช่น ชายหาดบางแห่งในเกาะภูเก็ตเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างประเทศโดยเฉพาะ ทั้ง ๆ ที่สถานที่เหล่านี้เป็นของคนไทยอย่างแท้จริง

2.3.6.5 ด้านสภาพแวดล้อม

1) ข้อดี

สิ่งแวดล้อมจะเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม หรือควบคุมเพื่อให้คงสภาพที่ดีเหมือนเดิมให้มากที่สุด ให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

2) ข้อเสีย

จากการที่ประชาชนเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ มากเกินกว่าที่สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นจะรองรับได้ ส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรม หรือถูกทำลาย

มากเกินไปที่จะบูรณะคืนสู่สภาพเดิมได้ สิ่งปฏิญ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากเศษอาหารและวัสดุที่ใช้ห่อหุ้มไว้ในสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้ทัศนียภาพที่สวยงามโดยทั่วไปถูกทำลาย

2.3.7 แนวคิดและหลักการในการจัดการการท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม ต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้ว การจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไร้ทิศทางและประสบความสำเร็จ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 6)

การพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย

ระบบการท่องเที่ยวที่สำคัญจำแนกได้เป็น 3 ระบบ ดังนี้คือ

1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) อันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะหมายถึง สภาพทางกายภาพของทรัพยากรซึ่งอาจเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น

2) การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) ได้แก่ การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ

3) การตลาดท่องเที่ยว (Tourism Marketing) เป็นส่วนขอความต้องการในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรม รูปแบบหรือกระบวนการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่

การท่องเที่ยวในแต่ละระบบมีองค์ประกอบที่มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนอกระบบ เช่น ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ในพื้นที่ ระบบนิเวศ ป่าไม้ แหล่งน้ำ และอากาศ ตลอดจนการบริหารและจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมนอกระบบเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

2.3.8 แนวคิดเรื่องความสามารถในการรองรับของพื้นที่

การท่องเที่ยวของประเทศได้เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นอุตสาหกรรม ความเจริญเติบโตดังกล่าวนี้ทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมด้วย เช่นเดียวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ หากมีการจัดการที่ดีก็จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติมากนัก และจะเป็นอุตสาหกรรมที่คงอยู่ต่อไปได้เป็นเวลานาน การจัดการที่ดีดังกล่าวคือ การจัดการที่ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) กล่าวคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเจริญเติบโต แต่ต้องคำนึงถึงขีดจำกัดที่ยอมรับได้เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมากเกินไป (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 6-7)

การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่สำคัญมีดังนี้

1) ขีดจำกัดทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสสมดุลระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว ในที่นี้หมายถึง จำนวนคนมากที่สุดที่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และไม่ทำให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีคุณภาพลดลงจนไม่อาจยอมรับได้

2) ขีดจำกัดทางการตลาด หมายถึง ขีดความสามารถในการรองรับตลาดการท่องเที่ยวจะถึงจุดวิกฤตเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่ไปขัดขวางความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว

3) ขีดจำกัดของชุมชน เป็นขีดจำกัดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว ก่อนที่ชุมชนบริเวณนั้นจะรู้สึกถึงผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น

วรรณา วงษ์วานิช (2539: 64-65) ยังได้สรุปถึงความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่ (Carrying capacity) ว่ามี 3 ประการคือ

1) ความสามารถที่จะรับได้ในเชิงกายภาพ (Physical Carrying Capacity) หมายถึง สภาพหรือลักษณะของพื้นที่ที่จะเอื้ออำนวยให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

2) ความสามารถที่จะรับได้ทางสังคม (Social Carrying Capacity) หมายถึง ความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว หรือความสามารถของสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถให้บริการแก่ผู้มาเที่ยวได้สูงสุด โดยปกติสถานที่ท่องเที่ยว

ประเภทชายหาด จะมีความสามารถที่จะรับนักท่องเที่ยวได้สูงกว่าสถานที่ท่องเที่ยวประเภทอุทยานแห่งชาติ

3) ความสามารถที่จะรับได้เชิงนิเวศวิทยา (Ecological Carrying Capacity) หมายถึง ความสามารถของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในสถานที่นั้นและในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นในการรองรับธุรกิจการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2535: 2-10, 2-11) แบ่งลักษณะของขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของเกาะพีพีเป็น 4 ลักษณะคือ

1) ขีดความสามารถในการรองรับทางกายภาพ (Physical Carrying Capacity) หมายถึง ระดับนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงระดับความอึดตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยวในพื้นที่

2) ขีดความสามารถในการรองรับทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Carrying Capacity) หมายถึง ระดับของนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จะไม่ทำให้ระบบสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยาด้อยค่าลง ซึ่งได้แก่ระบบนิเวศวิทยา คุณภาพน้ำ น้ำทะเล อากาศ รวมถึงการทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอย

3) ขีดความสามารถในการรองรับทางสังคม (Social Carrying Capacity) หมายถึง ระดับปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จะไม่ทำให้ความสนุกสนานและประทับใจของนักท่องเที่ยวจางหายไปเมื่อมีการขยายตัวของการท่องเที่ยว ทั้งนี้รวมถึงระดับสูงสุดที่จะไม่ทำให้ผลกระทบทางลบเกิดต่อประชาชนท้องถิ่นจนเกิดความไม่พอใจของประชาชน

4) ขีดความสามารถในการรองรับทางเศรษฐกิจ (Economic Carrying Capacity) หมายถึง ระดับการพัฒนาที่ระบบเศรษฐกิจดำเนินต่อไปได้อย่างเหมาะสมโดยไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งในหมู่สมาชิกในสังคม และไม่กระทบต่อการลงทุน และการดำรงชีพของประชากร

โดยสรุปแล้วขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่จึงหมายถึง ความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้สูงสุดโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม แหล่งทรัพยากรและชุมชน โดยที่ยังคงความพึงพอใจและให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว

2.3.9 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3.9.1 ความหมายของการพัฒนา

ทิตยา สุวรรณะชฎ (2543: 146-147) ได้กำหนดความหมายของแนวคิดของคำว่า พัฒนา ดังนี้

- 1) การพัฒนาเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลง การดำเนินการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีองค์กร บุคคลและทรัพยากรเป็นจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลง
- 2) การเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ จะต้องมีเป้าหมายชัดเจน การเกิดเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงจะทำให้มีการประเมิน การยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา โดยเป้าหมายของการพัฒนาจะต้องเป็นเป้าหมายสาธารณะและเป็นผลจากการมีส่วนร่วมทางสังคมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3) เป็นการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ในแง่ก็คือการบริหารเพื่อการพัฒนาที่จะต้องนำเอาความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งภาวะผู้นำเข้ามาดำเนินการตั้งแต่การวางแผน การใช้ทรัพยากร บุคคล เงิน เทคโนโลยี และการจัดการให้เป็นระบบ
- 4) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สามารถควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงได้ตามกำหนด ทั้งนี้การควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงจะเป็นผลจากการวางแผน การบริหารการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจจะเป็นแผน แผนงาน และโครงการ รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน (Sustainable Change)

2.3.9.2 การพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการที่มนุษย์เริ่มมีความตระหนักมากขึ้นว่า ความก้าวหน้าและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมของโลก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำเสีย ขยะ อากาศเป็นพิษ หรือชั้นโอโซนในบรรยากาศถูกทำลาย ความตระหนักในปัญหาเหล่านี้ได้นำมาสู่ความตื่นตัวในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) และให้ความสำคัญว่าเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความอยู่รอดของมนุษยชาติ ดังนั้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาที่สนองความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปได้รับประโยชน์ยิ่งหย่อนไปกว่าชนในรุ่นก่อน ๆ ได้รับ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 7-8)

ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. ขีดจำกัดและมาตรฐานทางนิเวศวิทยาหรือสิ่งแวดล้อม	ค่านิยม ความเชื่อที่สนับสนุนให้มีการใช้ การบริโภคและการบริการ การจัดการที่คำนึงถึงขีดจำกัดเชิงนิเวศวิทยา และตอบสนองความต้องการของทุกคนอย่างสมเหตุสมผล โดยมีได้ทำให้ระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงกว่าที่เป็นอยู่
2. ขีดจำกัดทางสังคมและเศรษฐกิจ	ความสำเร็จของการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานเพียงพอกับขนาดประชากรอย่างมีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความเจริญเติบโตด้านประชากรมีความสอดคล้องกับศักยภาพของระบบนิเวศที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงไปโดยให้ความสำคัญกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย
3. การเข้าถึงทรัพยากรอย่างเสมอภาคและการเพิ่มความพยายามในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	ขีดเพดานสูงสุดด้านจำนวนประชากรหรือการใช้ทรัพยากรหากเกินขีดนี้แล้วจะนำไปสู่ความหายนะทางนิเวศวิทยา ก่อนจะถึงขีดสูงสุดนี้ ทุกฝ่ายต้องเข้าถึงแหล่งทรัพยากรอย่างเสมอภาคและเพิ่มความพยายามในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การรักษาทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ	กำหนดให้มีการอนุรักษ์ การรักษาและการใช้สายพันธุ์ของพืชและสัตว์อย่างรู้คุณค่า โดยไม่ก่อให้เกิดการสูญสิ้นหรือสูญหายของสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ
5. การลดผลกระทบทางลบ	กำหนดว่าผลกระทบทางลบที่มีผลต่อปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า และองค์ประกอบอื่น ๆ ทางธรรมชาติ จะต้องมีน้อยที่สุด เพื่อรักษาความสมดุลของระบบธรรมชาติเอาไว้
6. การมีส่วนร่วมโดยชุมชน	ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร การพัฒนา และการจัดการ รวมถึงการมีอำนาจควบคุมการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาใด ๆ ที่จะมียผลกระทบต่อระบบนิเวศของท้องถิ่น
7. กรอบความคิดเชิงนโยบาย	โลกชีวภาพ คือบ้านของมวลมนุษยชาติ การมีส่วนร่วม การจัดการร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความมั่นคงทางการเมืองของทั้งโลก

2.3.10 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การจัดการการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่มักประสบปัญหาความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาอยู่เสมอ ซึ่งทางเลือกของการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชน คือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)

2.3.10.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แม้จะมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายด้วยกัน แต่ในประเทศไทยนั้นโดยส่วนใหญ่จะอ้างอิงตามที่มีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้คำนิยามไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ (2543: 9) สรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามคำจำกัดความของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540: 15) ว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณา คือ การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการกระจายรายได้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะวนศาสตร์ (2538: 3-3) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังต่อไปนี้

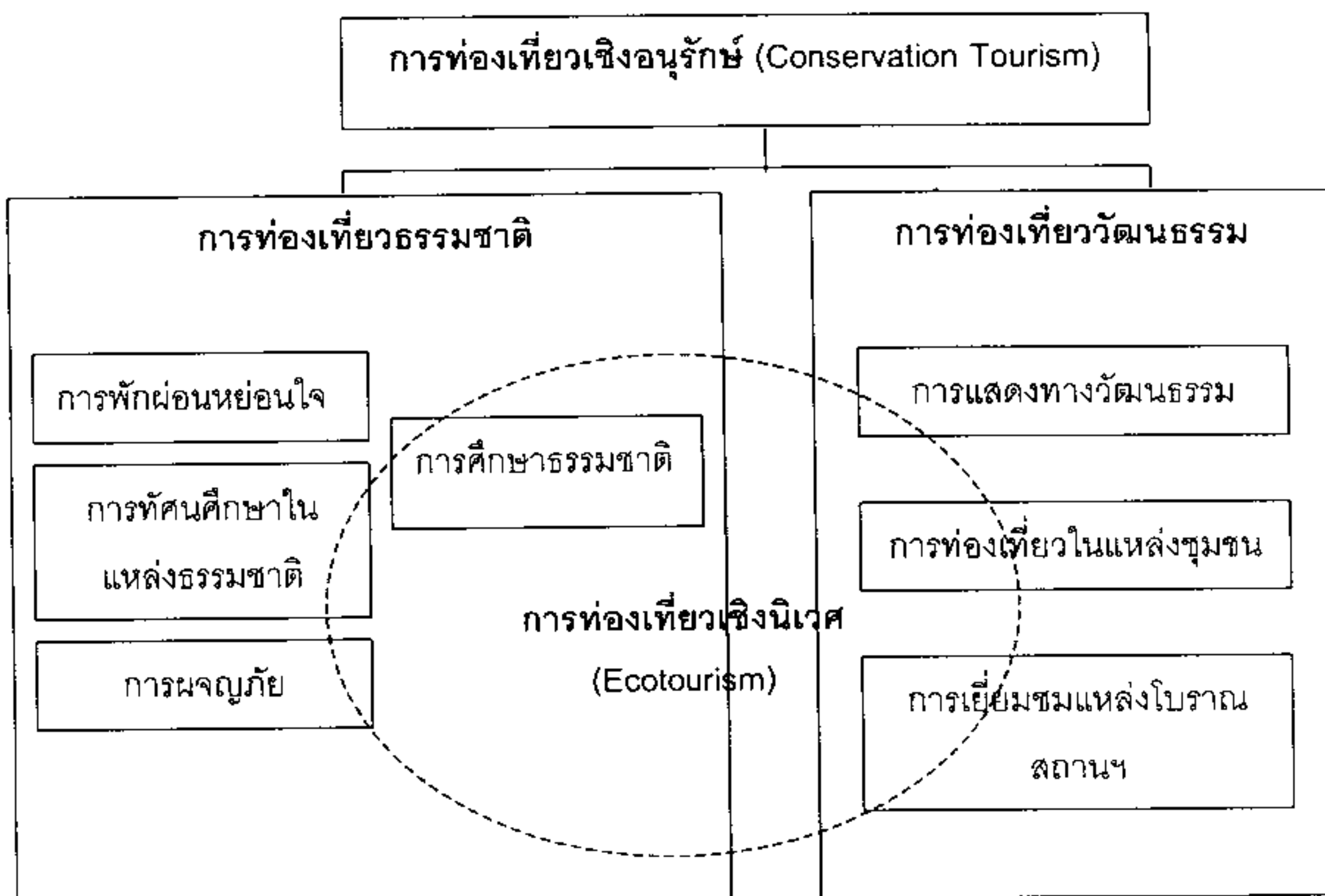
- 1) แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และอาจรวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย
- 2) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
- 3) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพ

แวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังจะเป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกด้วย

4) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันจะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

5) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติหรือลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ใช่เน้นที่การเสริมแต่งหรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มุ่งให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวและของทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยเมื่อพิจารณาจากรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีอยู่ จะเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมในบางส่วนของการท่องเที่ยวทุกรูปแบบในกลุ่มที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ภาพที่ 2.8)

ภาพที่ 2.8 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แหล่งที่มา: ปรับปรุงจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540: 16

ภราเดช พัทธ์วิเชียร (2543: 49) ได้สรุปถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 4 ประการคือ

- 1) การท่องเที่ยวเป็นเรื่องของนักท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- 2) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้
- 3) นักท่องเที่ยวต้องเกิดความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมทั้งธรรมชาติและสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 4) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ค้ำชูสังคมและชุมชนโดยส่วนรวม

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540: 4-2, 4-3) ให้ความเห็นว่า คำนิยามที่เหมาะสมที่สุดเป็นของ The Commonwealth Department of Tourism ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งนิยามการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยมีใจความว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การ

ท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่า ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนคำว่ารักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้นหมายถึง การปันผลประโยชน์ต่าง ๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากคำนิยามนี้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการด้วยกันคือ

- 1) การท่องเที่ยวธรรมชาติ
- 2) การศึกษาและเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
- 3) การไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์ระบบนิเวศ
- 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

2.3.10.2 ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน ในขณะที่ทำการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง รวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมทางระบบนิเวศวิทยาได้ (ศศิอาภา ประสพทรัพย์, 2539: 27)

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน พิจารณาได้จากองค์ประกอบหลัก 4 ประการคือ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543: 9)

- 1) การดำเนินกิจการการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 2) การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
- 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว
- 4) การประสานความต้องการทางเศรษฐกิจ การคงอยู่ของสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ส่วนวรรณภา วงษ์วานิช (2539: 75) ได้ให้นิยาม การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนว่าหมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยที่มีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วยการท่องเที่ยวนี้ จะมีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย

2.3.10.3 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) มีดังนี้ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะวนศาสตร์, 2538: 3-5)

- 1) เพื่อพัฒนาจิตสำนึก (Awareness) และความเข้าใจ (Understanding) ของนักท่องเที่ยวในการทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ
- 2) เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณภาพหรือคุณค่าสูงให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนแหล่งท่องเที่ยว
- 3) เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่
- 4) เพื่อดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากวัตถุประสงค์หลัก ๆ ดังที่ระบุข้างต้นแล้ว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม (Indigenous – Attractions) ที่ปรากฏในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจเกี่ยวกับความหลากหลายและวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนเหล่านั้นด้วย

2.3.10.4 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

วรรณพร วณิชชานุกร (2540: 13) ได้สรุปถึงการท่องเที่ยวในรูปแบบเชิงอนุรักษ์ดังนี้

- 1) ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย ขยะ ตลอดจนคมนาคม
- 2) ก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวแก่ทรัพยากรชุมชนในท้องถิ่น และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเอง ส่วนหนึ่งของรายได้ย้อนไปสู่การอนุรักษ์
- 3) การเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สภาพสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบ

ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และ วัฒนธรรมในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

4) ยอมรับในข้อจำกัดของสภาพแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะที่เป็นอยู่ หากมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงควรเป็นไปเพื่อให้ทัศนียภาพของท้องถิ่นดีขึ้น ตลอดจนการลงทุน ทางด้านการท่องเที่ยวก็เป็นไปเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น ไม่พึ่งพาการลงทุนของต่างชาติซึ่งเป็นการลดการไหลออกของรายได้ไปยังต่างประเทศ

5) ในการวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงาน ตลอดจนการควบคุม ควรให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุด มิใช่ให้บุคคลภายนอกคิดและตัดสินใจเพียงฝ่ายเดียว เพราะจะไม่เป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

6) ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์การท่องเที่ยวให้มีคุณภาพยั่งยืน นับตั้งแต่การใช้วัสดุที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและสามารถนำมาใช้ใหม่ได้ การมีมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ในระบบนิเวศและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างแท้จริง การให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่เป็นจุดหมายปลายทางก่อนที่จะไปถึง ทั้งในรูปของภาพยนตร์ในเครื่องบิน เทปบันทึกเสียง และเอกสารเผยแพร่

7) มีการจัดการและควบคุมจำนวนของนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และไม่เกินความสามารถของชุมชนในท้องถิ่นและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวจะรองรับได้อีกทั้งมีนักท่องเที่ยวสม่ำเสมอตลอดทั้งปีไม่ใช่มีเฉพาะฤดูกาล

2.3.10.5 ลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540: 4-6, 4-7)

1) Hard-core nature tourist เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าขณะที่เที่ยวชมธรรมชาติ

2) Dedicated nature tourist เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นเจาะจงไปเที่ยวสถานที่ธรรมชาติ โดยเฉพาะเพื่อที่จะได้รู้ได้เข้าใจในธรรมชาติหรือประเพณีท้องถิ่น

3) Mainstream nature tourist เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบไปสถานที่ธรรมชาติที่แปลก ๆ ที่ไม่เคยไปมาก่อน เช่น ไปเที่ยวอะเมซอน

4) Casual nature tourist เป็นนักท่องเที่ยวที่บังเอิญต้องไปชมธรรมชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของรายการท่องเที่ยวที่ตนได้เลือกไป

2.3.10.6 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องพิจารณาถึงสาระสำคัญดังนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2543: 9-10)

- 1) การจัดการทรัพยากร จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ
- 2) ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยคำนึงว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ที่จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน
- 3) การตอบสนองความต้องการหรือพันธะทางสังคม หมายถึง การให้ความเคารพต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ รวมตลอดจนความหลากหลายและมรดกเชิงวัฒนธรรม
- 4) คุณทริยภาพ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมต่าง ๆ การธำรงรักษาไว้ซึ่งสุนทริยภาพของสถานที่เหล่านั้น คือภารกิจสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5) การคำนึงถึงกระบวนการและขอบเขตทางนิเวศวิทยา เพื่อให้การพัฒนาสามารถดำรงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพและชีวภาพที่เปราะบางเอาไว้
- 6) การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological Diversity) ของพืชพรรณและสัตว์ต่าง ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้คือทรัพยากรที่สำคัญของการท่องเที่ยว
- 7) การดำรงไว้ซึ่งระบบสนับสนุนชีวิต (Life-supporting Systems) ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวและสิ่งมีชีวิตทั้งหมดในโลกมีชีวิตรอดอยู่ได้ต่อไป

วรรณา วงษ์วานิช (2539: 76-77) ยังได้สรุปถึงหลักการสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ดังนี้

- 1) การกำหนดเขตของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย เช่น ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographical Information System – GIS)
- 2) การควบคุมนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบนิเวศที่มีความเปราะบางทางธรรมชาติ (Fragile Ecosystem) โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่

3) การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งในแง่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและประสบการณ์การท่องเที่ยว เช่น การเล่าประวัติย่อ ๆ ของชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวก่อนหรือระหว่างการเดินทางไปถึง ตลอดจนลักษณะที่สำคัญ ๆ ของพื้นที่นั้น ๆ หรือตั้งศูนย์ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ซึ่งอาจมีทั้งภาพนิ่ง วิดีทัศน์ หรือแผ่นพับ เพื่อให้ภาพรวมหรือข้อมูลพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวกำลังจะไปเยือน

4) ส่งเสริมและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยลดความแออัดให้กับพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก

5) การนำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจังสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืน เช่น การตัดต้นไม้ทำลายป่า การลักลอบเก็บหรือมีปะการังและพันธุ์สัตว์น้ำที่หายากไว้ในครอบครอง การล่าสัตว์ในเขตหวงห้าม ฯลฯ

6) การควบคุมสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมรวมทั้งการควบคุมระบบกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และน้ำเสียจากสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

2.3.10.7 นโยบาย กลยุทธ์และแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540: 31) ได้กำหนดกรอบนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวโดยจำแนกเป็นนโยบายกลยุทธ์และแผนเฉพาะด้านทั้งสิ้น 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
- 2) ด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น
- 4) ด้านการส่งเสริมการตลาดและการนำเที่ยว
- 5) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการ
- 6) ด้านการส่งเสริมการลงทุน

รายละเอียดนโยบายในแต่ละด้านมีดังนี้

- 1) นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

(1) ให้การสนับสนุนในการวางแผนจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตามขอบเขตขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยการกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยว เขตสงวนเพื่อการศึกษาและรักษาสิ่งแวดล้อม เขตกันชนและเขตฟื้นฟู

(2) กำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนในการพัฒนาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง สนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

(3) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศนอกเขตอนุรักษ์ ในเขตพื้นที่ธรรมชาติและพื้นที่เอกชนและเขตชุมชน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(4) สนับสนุนการพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยว และโครงข่ายการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ระดับกลุ่มพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกันเพื่อให้สามารถทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับ

(5) สนับสนุนการจัดระบบข้อมูล ข่าวสารในการเดินทาง การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวและการถ่ายเทนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอย่างเป็นระบบ

(6) กำหนดมาตรการการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(7) ควบคุมและจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว

2) นโยบายด้านการให้การศึกษาและการสื่อความหมาย

(1) ควบคุมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

(2) จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาวิชาชีพ

(3) สนับสนุนสื่อสารมวลชนและสื่อข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาธรรมชาติและวัฒนธรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(4) สนับสนุนงบประมาณในการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ

(5) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสื่อความแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนเป็นมัคคุเทศก์เฉพาะหรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

(6) ขยายบทบาทการสื่อความหมายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดและเรียนรู้ร่วมกัน

3) นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง

(1) พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ

(2) สนับสนุนการจัดตั้งข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปขององค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น

(3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ และติดตามประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(4) ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชน ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

(5) พัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณของภาครัฐ ในการให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุม กำกับ ดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

(6) สนับสนุนการเพิ่มความรู้และทักษะในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชน

(7) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีอิสระ และสามารถจัดเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง

(8) สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคม

4) นโยบายด้านการส่งเสริมตลาดและการนำเที่ยว

(1) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและขีดความสามารถในการจัดการรองรับการท่องเที่ยว ละแวก หรือชลอการส่งเสริมตลาดในพื้นที่ที่ยังไม่มีความพร้อม

(2) ส่งเสริมตลาดในรูปแบบที่เป็นเครือข่ายที่เหมาะสม ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดโปรแกรม และแบบผสมผสานกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้มีการกระจายนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

(3) จัดให้มีการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว

(4) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เน้นการศึกษาและกิจกรรมเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยในกลุ่มเยาวชน กลุ่มแรงงาน และเกษตรกร

(5) ส่งเสริมการบริการนำเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นการให้การศึกษา การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมกับชุมชนท้องถิ่น

(6) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริการนำเที่ยว และการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(7) ส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภูมิภาค

5) นโยบายด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

(1) จัดระบบการเดินทางเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกและปลอดภัย

(2) สนับสนุนการประหยัดพลังงาน ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หมดเปลืองในกิจกรรมการท่องเที่ยว

(3) สนับสนุนระบบการสื่อสาร สร้างโครงข่ายที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อการติดต่อสื่อสาร การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว

(4) สนับสนุนให้การบริการการท่องเที่ยวดำเนินการโดยภาคเอกชน หรือองค์กรประชาชน

(5) จัดบริการของรัฐที่พอเหมาะในพื้นที่ที่จำเป็น โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักท่องเที่ยว

(6) จัดบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

(7) กำหนดมาตรฐานและมาตรการในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ

6) นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

(1) สนับสนุนการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยใช้มาตรการทางภาษี การสร้างสิ่งจูงใจอื่น ๆ การตอบแทนในรูปของรางวัล เป็นต้น

(2) สนับสนุนการลงทุนของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการให้ยืมหรือให้กู้ดอกเบี้ยต่ำจากสถาบันการเงินของรัฐ

(3) ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจเอกชนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรประชาชน

(4) สนับสนุนด้านงบประมาณ และสิทธิประโยชน์แก่องค์กรพัฒนาเอกชน ในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(5) ส่งเสริมการลงทุนผลิตสินค้า อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมเชิงนิเวศ การจัดบริการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวขึ้นภายในประเทศ หรือลดต้นทุนการนำเข้าสินค้าที่จำเป็นจากต่างประเทศ

2.3.10.8 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยสถาบันดำรงราชานุภาพ (2543: 119-122) ปรากฏว่า ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ของตน ในหลากหลายลักษณะ ดังนี้

1) ลักษณะการก่อตัวของกลุ่มในชุมชนท้องถิ่นเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 3 แบบด้วยกันคือ

(1) รูปแบบที่เกิดขึ้นตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเอง เพราะสภาพปัญหาในพื้นที่ที่มีอยู่ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกภายในชุมชน

(2) เกิดขึ้นตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากข้อบังคับประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบุให้กิจการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกิจกรรมหนึ่งที่องค์กรดังกล่าวจะต้องดำเนินการ

(3) เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นของภาครัฐราชการในพื้นที่ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือนโยบายการท่องเที่ยวในปี Amazing Thailand ทั้งในระดับจังหวัด และอำเภอ หรือนโยบายด้านเศรษฐกิจของชุมชน

2) การตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนท้องถิ่น

(1) ร่วมกันพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่หรือไม่ และอย่างไร

(2) วางแผนดำเนินการตามขั้นตอนและกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมหมู่บ้านหรือการจัดเวทีประชาคม การประสานขอความรู้ และความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน การมอบหมายภารกิจ ระบบบัญชี การรายงานผลผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนและตรวจติดตาม ฯลฯ

(3) ผลประโยชน์ที่สมาชิกควรได้รับจากกองทุนในลักษณะของการปันผลหรือการหักเงินเปอร์เซ็นต์จากค่าบริการเข้ากองกลาง เพื่อพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ

3) การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมโดย

(1) จัดตั้งคณะกรรมการที่ดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้วยการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยจากสมาชิกในชุมชนของตน

(2) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ได้รับการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนในชุมชนโดยตรง

(3) เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่นในการดูแลรักษาความสะอาด ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบของชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

4) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น ได้แก่

(1) การกำหนดจุดท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจ เป็นความรู้แก่นักท่องเที่ยว และเป็นความภาคภูมิใจของชุมชน

(2) รูปแบบการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ล่องแพ การนำชมจุดท่องเที่ยว การชมชีวิตสัตว์ตามธรรมชาติ การตั้งค่ายพักแรม หรือการพักแรมแบบวิถีชีวิตท้องถิ่น การชมสวนสมุนไพร ฯลฯ

(3) พาหนะที่ใช้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ เรือ แพ รถ จักรยานสองล้อ และแม่กระบุงล้อใช้แรงงาน เช่น ช้าง ม้า และลา เป็นต้น

(4) วัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ งานบุญประเพณีท้องถิ่นหรือการร่วมกิจกรรมพื้นบ้าน เช่น การเก็บพืชผลทางการเกษตร การทำขนมไทย ฯลฯ

(5) การขายของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์หรือหัตถกรรมพื้นบ้านที่สมาชิกชุมชนร่วมกันจัดทำ

5) การปฏิบัติงาน/การแบ่งภารกิจ มีส่วนร่วมโดย

(1) เป็นเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อระดมและผนึกกำลังกันเสริมสร้างการท่องเที่ยวของชุมชนให้ยั่งยืน

(2) การแบ่งภาระหน้าที่ให้เกิดความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยดี บริสุทธิ์ และยุติธรรม

6) ทุนทางสังคม คือ

- (1) ความรู้พื้นบ้าน และภูมิปัญญาชาวบ้าน การอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมตามวิถีชีวิตดั้งเดิม
- (2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นอย่างมีจิตสำนึกที่ดี
- (3) การดำรงชีวิตประจำวันแบบวิถีไทยด้วยสมุนไพร

7) ผลตอบแทนหรือประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่

- (1) เงินรายได้จากการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม
- (2) การขายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านแก่นักท่องเที่ยว
- (3) การเปิดร้านขายอาหารและของที่ระลึก

8) การพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นผลในลักษณะนามธรรม ได้แก่

- (1) ความรัก ความสามัคคีในชุมชน และลดความขัดแย้ง
- (2) การเรียนรู้ในสิ่งใหม่เพราะความสัมพันธ์กับบุคคลนอกชุมชน เกิดมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมากขึ้น
- (3) ความเป็นระเบียบของสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ
- (4) ความรู้สึกรักและห่วงใยในสิ่งที่ดีงามของชุมชน ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ

2.4.1 ความหมายของศักยภาพ

เพชรน้อย ม่วงงาม (2539: 6-7) สรุปว่าศักยภาพ หมายถึง พลังความสามารถที่แฝงอยู่และสามารถที่จะทำให้ปรากฏได้ ความสามารถที่แสดงหรือปรากฏเป็นได้ทั้งเครื่องชี้หรือสะท้อนศักยภาพในอดีต และเป็นเครื่องบ่งบอกศักยภาพของอนาคต การปรากฏของพลังศักยภาพของสิ่งใด ๆ จะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างน้อยสองส่วน คือ พลังความสามารถของสิ่งนั้น และเงื่อนไขบริบทที่เป็นไปได้ทั้งตัวชัดเจนหรือตัวหนุนเสริม การปรากฏออกมาของศักยภาพนั้นที่สำคัญคือเงื่อนไขบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

มณฑิรา ยืนนาน (2544: 16) สรุปว่าศักยภาพ คือ ความสามารถสูงสุดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

6) ทุนทางสังคม คือ

- (1) ความรู้พื้นบ้าน และภูมิปัญญาชาวบ้าน การอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมตามวิถีชีวิตดั้งเดิม
- (2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น อย่างมีจิตสำนึกที่ดี
- (3) การดำรงชีวิตประจำวันแบบวิถีไทยด้วยสมุนไพร

7) ผลตอบแทนหรือประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่

- (1) เงินรายได้จากการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนทั้ง โดยทางตรงและโดยทางอ้อม
- (2) การขายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านแก่นักท่องเที่ยว
- (3) การเปิดร้านขายอาหารและของที่ระลึก

8) การพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นผลในลักษณะนามธรรม ได้แก่

- (1) ความรัก ความสามัคคีในชุมชน และลดความขัดแย้ง
- (2) การเรียนรู้ในสิ่งใหม่เพราะความสัมพันธ์กับบุคคลนอกชุมชน เกิดมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมากขึ้น
- (3) ความเป็นระเบียบของสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ
- (4) ความรู้สึกรักและห่วงใยในสิ่งที่ดีงามของชุมชน ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ

2.4.1 ความหมายของศักยภาพ

เพชรน้อย ม่วงงาม (2539: 6-7) สรุปว่าศักยภาพ หมายถึง พลังความสามารถที่แฝงอยู่และสามารถที่จะทำให้ปรากฏได้ ความสามารถที่แสดงหรือปรากฏเป็นได้ทั้งเครื่องชี้หรือสะท้อนศักยภาพในอดีต และเป็นเครื่องบ่งบอกศักยภาพของอนาคต การปรากฏของพลังศักยภาพของสิ่งใด ๆ จะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างน้อยสองส่วน คือ พลังความสามารถของสิ่งนั้น และเงื่อนไขบริบทที่เป็นไปได้ทั้งตัวชัดเจนหรือตัวหนุนเสริม การปรากฏออกมาของศักยภาพนั้นที่สำคัญคือเงื่อนไขเชิงบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

มณฑิรา ยืนนาน (2544: 16) สรุปว่าศักยภาพ คือ ความสามารถสูงสุดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

ไว้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ ศักยภาพจึงเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้การทำงานสำเร็จลุล่วง
อย่างมีประสิทธิภาพ

วิวัฒน์ชัย บุญภักดี (2532: 42 อ้างถึงในมณฑิรา ยืนนาน, 2544: 14) ได้นิยามว่า
ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถ หรือความพร้อมในตัวของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเอื้ออำนวยต่อการ
พัฒนา การปรับปรุง การจัดการ หรือการเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขึ้น

พิมพ์มล พลเวียง (2543: 10 อ้างถึงในมณฑิรา ยืนนาน, 2544: 15) สรุปนิยามของ
ศักยภาพว่า หมายถึง พลัง อำนาจ หรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัวบุคคลหรือองค์การ
สามารถดึงหรือนำออกมาใช้ได้ หากได้รับการกระตุ้นจากภายนอก

เมื่อพิจารณาต่อไปถึงศักยภาพในแง่ของบุคคลและองค์การ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้
ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์ (2524: 229-230) กล่าวว่า ศักยภาพ คือ ความสมบูรณ์ทั้งทาง
ร่างกายและจิตใจที่มีความพร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางด้านร่างกาย ได้แก่ วุฒิภาวะ
(Maturity) ซึ่งหมายถึง การเจริญเติบโตเต็มที่ทางร่างกาย และจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะ
สนองต่อสิ่งเร้า หรือพอใจจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดศักยภาพในระดับ
บุคคล ได้แก่ วุฒิภาวะ หมายถึง ความเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ เซาว์ปัญญา และ
อารมณ์ รวมถึงประสบการณ์ทางสังคม หรือความรู้เดิม (Experience) ผู้มีประสบการณ์เดิมมาก
ย่อมมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้มีประสบการณ์เดิมน้อย

วิฑูกร กุหลาบศรี (2541: 24) ศักยภาพระดับบุคคล หมายถึง สภาวะความสมบูรณ์
ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ของบุคคลที่พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ด้วยวิธีการหนึ่งเพื่อให้เกิดการกระทำที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดความสำเร็จ ความพร้อมจะเกิดขึ้นได้
ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางสังคม ความรู้เดิม ความสนใจ หรือแรงจูงใจ ส่วนศักยภาพ
ขององค์การ หมายถึง ความพร้อมในการแสดงความสามารถในการดำเนินการบริหารจัดการ เพื่อ
ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายสูงสุดขององค์การภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่

เขาวลักษณ์ ศิริสุวรรณ (2539: 7) กล่าวว่า ศักยภาพของบุคคลและองค์การ หมายถึง
ถึง พลังความสามารถของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอยู่ในตัว ซึ่งสามารถจะนำออกมาใช้เพื่อดำเนิน
การหรือประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งภายในขอบเขตได้เป็นผลสำเร็จ จะมีลักษณะที่ไม่ตาย
ตัวแต่อาจจะทำให้มีมากขึ้นหรือแข็งแรงขึ้นจากการพัฒนา

วรียา เขียมวิบูลย์ (2540: 11) กล่าวถึงศักยภาพของบุคคลและองค์การว่า หมายถึง การแสดงความสามารถที่มีอยู่ให้ปรากฏ เมื่อมีโอกาสที่จะกระทำได้ในระดับบุคคลและระดับ องค์การภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

ทวิชา ศชรินทร์ (2541: 52) ให้ความหมายว่าศักยภาพ หมายถึง พลังความสามารถ ของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอยู่ในตัวซึ่งสามารถจะนำออกมาใช้เพื่อดำเนินการ หรือประกอบ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งภายในขอบเขตได้เป็นผลสำเร็จ อนึ่งจะมีลักษณะที่ไม่ตายตัวอาจจะทำ ให้มีมากขึ้น หรือแข็งแรงขึ้นจากการพัฒนา

โดยสรุปแล้ว ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือองค์การในการ กระทำการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายใต้สภาวะแวดล้อมและ ขอบเขตที่กำหนด

2.4.2 ศักยภาพในการบริหาร

ศักยภาพของบุคคลหรือองค์การในการบริหารนั้น ได้มีผู้ให้คำนิยามที่เกี่ยวข้องไว้ หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ชลอ ธรรมศิริ (2530: 64) ศักยภาพองค์การในการบริหาร หมายถึง โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ระบบพฤติกรรม และทัศนคติ ความสมดุลย์ระหว่างเป้าหมายในการทำงานของ องค์การกับอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

สรिता ตระกูลวงษ์ (2540: 8) ศักยภาพองค์การในการบริหาร หมายถึง ความพร้อม หรือแนวโน้มที่จะแสดงความสามารถที่มีอยู่ให้ปรากฏ เมื่อมีโอกาสที่จะกระทำได้ในระดับบุคคล และระดับองค์การ ปัจจุบันศักยภาพจึงมีความสำคัญต่อองค์การในอันที่จะส่งผลให้องค์การมีการ ดำเนินการที่ดีและยั่งยืน

สุวัฒน์ ตูลาธร (2541: 20) ศักยภาพองค์การในการบริหาร หมายถึง ความสามารถ ในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์การ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ กำหนดไว้ ลักษณะความสามารถเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวขององค์การนั้นๆ ซึ่งอาจจะถูกนำมาใช้ตามสถาน- การณ์ที่ผู้นำ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดเพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ ศักยภาพขององค์การเป็น ปัจจัยภายในและภายนอกองค์การ ที่เกื้อหนุนให้องค์การนั้นทำงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชุกร กุหลาบศรี (2541: 24) ศักยภาพองค์การในการบริหาร หมายถึง ความพร้อม ในการแสดงความสามารถในการดำเนินการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย สูงสุดขององค์การภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 37-39) ศักยภาพในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน มีความหมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือองค์การในการนำแผนที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง หรืออีกนัยหนึ่งคือการทำให้เกิดการปฏิบัติงานจริงตามแผนที่วางไว้

ส่วนศักยภาพในการติดตามประเมินผล หมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือองค์การในการติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงานว่าได้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ มีดังนี้ (สุเทพ พิมพิรัตน์, 2543: 20)

- 1) ผลการปฏิบัติงานได้ตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด
- 2) ปัญหา และอุปสรรคที่พบ
- 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน
- 4) สมควรที่จะมีการทบทวนแผน ปรับแผนหรือไม่

และเมื่อพิจารณาจากคำนิยามของศักยภาพรวมกับการบริหาร ทำให้โดยสรุปแล้ว ศักยภาพในการบริหารจึงหมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือองค์การในการร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายใต้สภาวะแวดล้อมและขอบเขตที่กำหนด โดยใช้ทรัพยากรอันได้แก่ คน เงิน เทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานนั้น ผ่านกระบวนการบริหารซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงาน การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ การรายงานผลการดำเนินการ และการบริหารงบประมาณ รวมทั้งการปฏิบัติงานจริงตามแผนที่วางไว้ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศักยภาพและความสามารถ การบริหารจัดการในองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งคือองค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจ และความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ดรรารัตน์ วรจิตตานนท์ (2542: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาแก่นหินเพิง อำเภออนาดี จังหวัดปราจีนบุรี" พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลำพันตายังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แม้จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในการพัฒนาบุคลากรขององค์กร แต่องค์กรยังไม่มีความเข้มแข็งและขาดความพร้อมในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่ บุคลากรขององค์กรยังขาดความเข้าใจในบทบาทและการใช้อำนาจหน้าที่ที่ถูกต้อง ขาดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และไม่มีกิจกรรมสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขาดการวางแผนการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนั้นรายได้ขององค์กรยังไม่เพียงพอในการนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ แนวทางการส่งเสริมศักยภาพขององค์กรจึงควรเสริมสร้างความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารงานกับองค์กรบริหารส่วนตำบลอื่น การดูงานองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเป็นศูนย์กลางในการจัดการบริการ ล่องแก่งหินเพิงเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการ ทำให้มีรายได้เพิ่มจากการเรียกเก็บค่าบริการจัดการและสามารถควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับของพื้นที่ด้วย

จิราพร ทัดตะวร (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาหมู่บ้านปราสาทใต้ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา" เป็นการศึกษาที่มุ่งพิจารณาถึงปัจจัยที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และลักษณะการมีส่วนร่วมของชาวบ้านปราสาทใต้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยอันได้แก่ ความสำเร็จที่ได้รับจากการพัฒนาในอดีต ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรมของหมู่บ้าน และลักษณะของผู้นำชุมชน ทำให้ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับชุมชน ปัจจัยด้านคุณลักษณะของกิจกรรม ที่ได้มีการนำเอาวัสดุที่หาได้ง่ายภายในหมู่บ้านมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตงานหัตถกรรม ตลอดจนนำเทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อนมาใช้ ทำให้ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น แต่เมื่อต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ ภายหลัง กลุ่มกิจกรรมหลายกลุ่มไม่สามารถฝ่าฟันอุปสรรคได้ เกิดจากการขาดความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม หรือไม่มีกลไกที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่สมาชิก และปัญหาเรื่องการผลิตสินค้าและบริการไว้เพื่อรองรับการบริโภคของนักท่องเที่ยว เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวมีไม่มากพอ จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม ส่วนลักษณะการมีส่วนร่วมของชาวบ้านปราสาทใต้ นั้น มีส่วนร่วมในระดับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมและขั้นตอนการรับผลประโยชน์ ส่วนขั้นตอนการตัดสินใจและเลือกกิจกรรม ได้ถูกกำหนดมาก่อนล่วงหน้าแล้วโดยหน่วยงานของรัฐ

ศศิอาภา ประสพทรัพย์ (2539: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ผ่านการอบรมโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย" โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา การทำกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การสร้างความพึงพอใจ การส่งเสริมให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลการศึกษา พบว่า 1 ในปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชน ได้แก่ เยาวชนที่เคยเดินทางท่องเที่ยว 3 ครั้งขึ้นไป จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษามากกว่า ส่วนปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการอบรมโครงการและการสัมมนาด้านการอนุรักษ์ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชน

วิจิตรา ชัยศรี (2536: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน" เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นในผลกระทบมิติต่าง ๆ คือ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเพณี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะทำให้ประชาชนได้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น ถึงแม้จะมีการสร้างงาน แต่ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวน้อยมาก ผลทางด้านสังคมประชาชนเห็นว่ามีแนวโน้มของปัญหาการเพิ่มขึ้นของหญิงบริการ สถานเริงรมย์ และปัญหาการขโมยเป็นผลโดยตรงส่วนหนึ่งจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ผลทางด้านวัฒนธรรมประชาชนไม่แน่ใจว่า การฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีของประชาชนยังเป็นไปตามประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม

พงษ์ลัดดา ไกรขจรกิตติ (2543: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาป่าชุมชน: ศึกษากรณีป่าชายเลน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี" ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ค่อนข้างเห็นด้วยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาป่าชุมชนทั้งด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ศรินยา เป็ยอุทา (2544: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" ผลการศึกษาพบว่ามัคคุเทศก์มีประสบการณ์การทำงานโดยเฉลี่ย 5.5 ปี และไม่เคยเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่มีประสบการณ์ส่วนตัวในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 1-4 ครั้ง มัคคุเทศก์มีความคิดเห็นที่ติดลบ

ของรัฐต่อเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง คือมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีบางเรื่องที่มีภาคีเทศก์มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ในเรื่องการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนในเรื่องการส่งเสริมชื่อของที่ระลึกที่ทำจากพืชและสัตว์ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นนั้น เป็นเรื่องที่มีภาคีเทศก์ไม่ให้ความสำคัญ และในด้านแนวโน้มพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง เป็นเรื่องที่มีภาคีเทศก์มีแนวโน้มปฏิบัติน้อยที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของภาคีเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐต่อเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนปัจจัยด้านประสบการณ์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านการฝึกอบรม ด้านการจัดการกรท่องเที่ยวอนุรักษ์ ด้านประสบการณ์ส่วนตัวในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่มีผลต่อทัศนคติของภาคีเทศก์

สุชาดา สุริยาชัยวัฒน์ (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของประชาชนต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาจังหวัดมุกดาหาร" พบว่าระดับทัศนคติของประชาชนต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารในภาพรวมระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 และเมื่อแยกพิจารณาทัศนคติต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน มี 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 และด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33

อิทธิฤทธิ์ พลังธีรสิน (2542: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง จังหวัดตาก" ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง จังหวัดตาก มีความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว

จารุณี กลิ่นดีป्ली (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติไทรโยค" โดยหลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ตัวแปรความเป็นแหล่งรวมสัตว์หายาก สัตว์ใกล้สูญพันธุ์หรือชนิดพันธุ์ใหม่ที่ค้นพบ ตัวแปรความอุดมสมบูรณ์ของสังคมพืช ตัวแปรความโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่ ตัวแปรคุณภาพภูมิทัศน์ ตัวแปรลักษณะโดดเด่นทางโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปกรรม ตัวแปรโอกาสในการสร้างจิตสำนึกและ

การให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ตัวแปรป้ายบอกทาง ตัวแปรสภาพเส้นทาง ตัวแปรความปลอดภัยจากกมิจอาชีพ และตัวแปรโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่

มณฑิรา ยืนนาน (2544: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี" ผลการศึกษาพบว่าศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมตำบลบางตาเถรในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง จำแนกรายด้านของวัฒนธรรมได้ดังนี้

ด้านประเพณีท้องถิ่น มีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยหากตำบลจะทำการอนุรักษ์ พื้นฟูประเพณีท้องถิ่นขึ้น และต้องการให้อนุรักษ์ พื้นฟูประเพณีท้องถิ่นในระดับค่อนข้างสูง ส่วนความสามารถในการจัดการทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีศักยภาพค่อนข้างสูง แต่องค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าความสามารถด้านการจัดโครงสร้างองค์การยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนประชาชนเห็นว่าความสามารถในการควบคุมดูแลยังอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาประเพณีท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ตระหนักและไม่ต้องการที่จะพัฒนา ส่วนประชาชนก็ไม่ตระหนักในการพัฒนาประเพณีท้องถิ่นเช่นกัน แต่ความสามารถในการจัดการพัฒนาประเพณีท้องถิ่นอยู่ในระดับสูง โดยควรปรับปรุงด้านการจัดโครงสร้างองค์การให้มีความเข้มแข็งขึ้น

ด้านโบราณสถานและสิ่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น มีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมโบราณสถานและสิ่งสำคัญทางประวัติศาสตร์น้อย ขณะที่ประชาชนมีความตระหนักและต้องการให้ส่งเสริมในระดับค่อนข้างสูง รวมทั้งเห็นว่าสามารถจัดการได้ในระดับค่อนข้างสูงทุกด้าน ส่วนการพัฒนาโบราณสถานทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็น มีความต้องการรวมทั้งเห็นพ้องต้องกันว่า สามารถพัฒนาโบราณสถานและสิ่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นได้ในระดับค่อนข้างสูง

ด้านศิลปะการแสดงท้องถิ่น ในภาพรวมมีศักยภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาศิลปะการแสดงท้องถิ่นไม่มากนัก ขณะที่ประชาชนมีความตระหนัก และต้องการให้อนุรักษ์ พื้นฟูและพัฒนาศิลปะการแสดงท้องถิ่นในระดับค่อนข้างสูง รวมทั้งเห็นว่าความสามารถในการจัดการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกด้าน

ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มากนัก ขณะที่

ประชาชนมีความตระหนักและต้องการให้อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับค่อนข้างสูง และเห็นว่าความสามารถในการจัดการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านภาวะผู้นำในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ด้านภาษาถิ่น มีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับภาษาถิ่นไม่มากนัก และไม่เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือพัฒนาวัฒนธรรมด้านนี้แต่อย่างใด ส่วนประชาชนมีความตระหนักและต้องการให้ส่งเสริม และพัฒนาภาษาถิ่นในระดับปานกลางเช่นกัน

สุเทพ พิมพ์รัตน์ (2543: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม" ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา ได้แก่ ความพร้อมด้านระเบียบ กฎหมาย ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านการบริหารจัดการด้านเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ด้านบรรยากาศภายในองค์การ

จรัญ บุญทะคุต (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ขีดความสามารถในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณี จังหวัดปัตตานี" ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาวะผู้นำระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ขีดความสามารถในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง โดยมีขีดความสามารถในการวางแผนสูงสุด รองลงมาได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ การจัดองค์กร การจัดบุคลากร และการประสานงาน ตามลำดับ โดยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีภาวะผู้นำสูง มีขีดความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมสูง ส่วนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สูง มีขีดความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการจัดสรรงบประมาณสูง

ชม สุขวิไล (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษา "ความสามารถในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสงขลา" ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์ ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ระดับความสามารถของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ

องค์การบริหารส่วนตำบล การนำความรู้ไปปฏิบัติและบริหารงาน การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้ง 3 ประการ

ทวิธา ศชรินทร์ (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ: ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี" พบว่าทราบภารกิจที่สำคัญของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ร้อยละ 57.1 ภารกิจที่สำคัญน้อยที่สุด คือการส่งเสริมการศึกษา ความรู้ความสามารถที่จะบริหารงาน เฉลี่ย 8.34 ทัศนคติต่อศักยภาพในการบริหารงานเฉลี่ย 30.87 ประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับสภาตำบลเดิมมีผลต่อความแตกต่างต่อทัศนะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภออย่างมีนัยสำคัญ ($P < .0120$) ในลักษณะของยังมีประสิทธิภาพมาก ย่อมจะมีทัศนคติต่อศักยภาพการบริหารของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลมากขึ้น

วิรัต รัตนวิจิตร (2540: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม" โดยศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพียงพอในการดำเนินงานทั้งในด้านบุคลากร ด้านการวางแผน การอำนวยความสะดวก บริหารงาน และการควบคุม แม้จะมีข้อจำกัดอยู่บ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่สนใจมากเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพียงแต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

อักษร สวัสดิ์ (2542: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเขตบางกะปิ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของมารดา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่ไม่ส่งผล ได้แก่ อาชีพของบิดา ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

มานพ วีระฮาชากุล (2538: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู" ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบลอำเภอโนนสัง กับ

อำเภอศรีบุญเรือง อยู่ในระดับปานกลาง การเข้ารับการศึกษาอบรมจากทางราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบล ส่วนระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการสภาตำบล มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบลโดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ฟารีดา มาเหมิม (2543: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "ความตระหนักถึงความสำคัญในงานพัฒนาเด็กของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดยะลา" ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง มีความตระหนักถึงความสำคัญในงานพัฒนาเด็กอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.12 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน จะมีความตระหนักถึงความสำคัญในงานพัฒนาเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการมีกิจกรรม/สัมมนาที่แตกต่างกัน จะมีความตระหนักถึงความสำคัญในงานพัฒนาเด็กไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

น้ำทิพย์ ประทุมเวียง (2541: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการผู้เกี่ยวข้อง: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี" ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทสูงที่สุดในด้านการบริการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ รองลงมาคือบทบาทด้านสิ่งแวดล้อม และมีบทบาทน้อยที่สุดในด้านเศรษฐกิจ ส่วน 1 ในปัจจุบันที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นคือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร

เรณู ทิพย์มณี (2543: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พ.ศ.2540 กับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พ.ศ.2541 ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา" ผลการศึกษาในภาพรวมในบทบาทการวางแผนพัฒนา คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการจัดแผนพัฒนาตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดครบทุกตำบล ส่วนความรู้ความเข้าใจแนวทางการวางแผนพัฒนาตำบลตามแนวทางการวางแผน

พ.ศ.2541 ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับดี แต่ก็มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรจัดทำแผนพัฒนาในแต่ละระดับ ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ไม่ชัดเจน

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม" ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและวิธีการวิจัยไว้โดยประกอบไปด้วย

3.1 ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 นิยามปฏิบัติการ

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

3.4 พื้นที่ในการศึกษาและหน่วยในการวิเคราะห์

3.5 วิธีการวิจัย

รายละเอียดของกรอบแนวคิดและวิธีการวิจัยมีดังนี้

3.1 ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่าอยู่ในระดับใด และมีความสามารถมากน้อยเพียงใดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ประกอบไปด้วยปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 8 ปัจจัยด้วยกัน ดังนี้

- 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 3) ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- 4) การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 5) ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 6) ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 7) ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

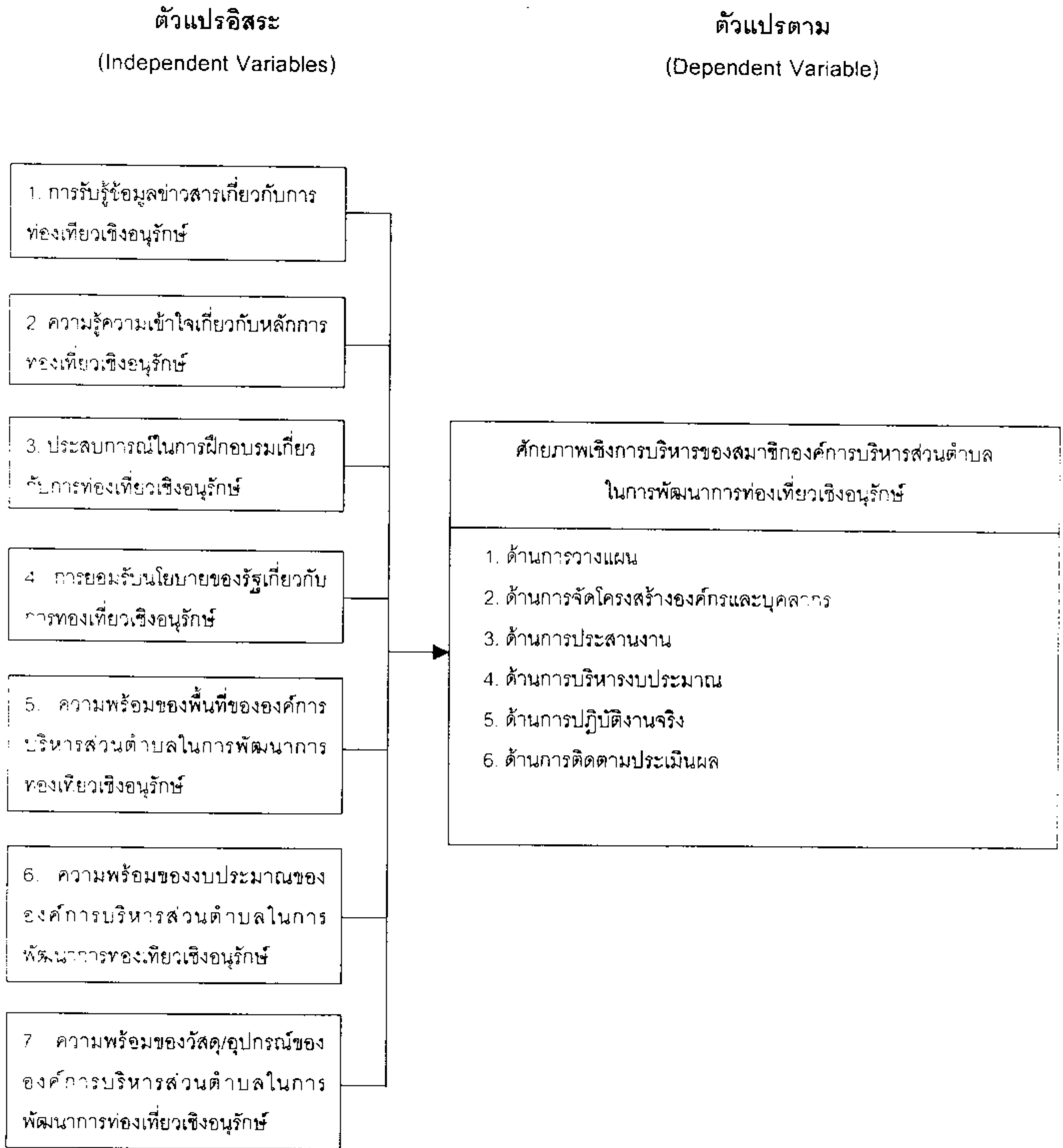
3.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ตัวแปรตามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยตัวชี้วัดศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 6 ด้านคือ

- (1) ด้านการวางแผน
- (2) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร
- (3) ด้านการประสานงาน
- (4) ด้านการบริหารงบประมาณ
- (5) ด้านการปฏิบัติงานจริง
- (6) ด้านการติดตามประเมินผล

3.1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรในหัวข้อ 3.1.1 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในหัวข้อ 3.1.2 ดังแสดงในภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 นิยามปฏิบัติการ

นิยามปฏิบัติการสำหรับตัวแปรตามกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การดำเนินกิจการทางการท่องเที่ยวไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ดำเนินการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการและการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและชุมชนน้อยที่สุด

องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยว มี 4 ด้านด้วยกัน ดังนี้

1. ปัจจัยตอบสนองความพึงพอใจทางการท่องเที่ยว

1.1 ทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเยือน มี 3 ประเภท คือ

1) ประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ถ้ำ ชายทะเล เกาะ เป็นต้น

2) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ อุทยานประวัติศาสตร์อนุสาวรีย์ เป็นต้น

3) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตและกิจกรรมของผู้คนซึ่งสืบทอดกันมา เช่น สภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณี การแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 การตลาดท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว มี 2 วิธีคือ

1) การให้บริการข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยว เป็นต้น

2) การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารข้อมูลข่าวสารไปยังนักท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว

1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

1) ด้านบริการ เป็นการให้ความสะดวกในระหว่างการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- การคมนาคมขนส่ง
- ที่พัก
- อาหารและบันเทิง
- น้ำดื่มและมัคคุเทศก์
- จำหน่ายสินค้าที่ระลึก
- อื่น ๆ เช่น บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา รักษาพยาบาล เสริมความงาม เป็นต้น

2) ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ การสื่อสาร ไฟฟ้า ประปา การคมนาคม เป็นต้น

3) ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย

2. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว เช่น การขายสินค้าพื้นเมือง การเป็นมัคคุเทศก์ เป็นต้น

3. การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว

3.1 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ หมายถึง ระดับของนักท่องเที่ยวสูงสุดที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรท่องเที่ยว และการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น และยังคงไว้ซึ่งความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

3.2 การสร้างจิตสำนึก หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น มัคคุเทศก์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติและ การฝึกอบรม

4. การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ศักยภาพเชิงการบริหาร หมายถึง ความสามารถทางด้านการบริหารของสมาชิกผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ในการร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้บุคลากร เงิน เทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ โดยในที่นี้ได้จำแนกออกเป็น 6 ด้านด้วยกันคือ

1. ด้านการวางแผน หมายถึง การวางแผนงานซึ่งคือขอบข่ายการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร หมายถึง การจัดรูปงานและจัดวางบุคคลที่มีความรู้และความสามารถบรรจุและแต่งตั้งให้ดำเนินงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ด้านการประสานงาน หมายถึง การร่วมมือประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณที่จะช่วยให้การดำเนินการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. ด้านการปฏิบัติงานจริง หมายถึง การปฏิบัติงานจริงโดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้สร้างขึ้น

6. ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินผล การปฏิบัติงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความถี่ในการได้รับรู้เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ความรู้ การกระทำ หรือแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์

หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายโฆษณา สติกเกอร์ อินเทอร์เน็ต และการสนทนากับบุคคลอื่น เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความสามารถของกระบวนการทางสมอง ความคิด สติปัญญา และการเรียนรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถวัดด้วยการจำได้ การนึกได้ และประเมินค่าดีความเกี่ยวกับหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ประสบการณ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเข้ารับการอบรม ประชุม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่จัดโดยภาครัฐหรือเอกชน โดยวัดจากจำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรม

การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การยอมรับของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลว่าการกำหนดนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และสามารถนำนโยบายนั้นมาบริหารและจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของตำบลได้

ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความพร้อมในการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ระบบสาธารณูปโภค และชุมชนท้องถิ่นภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เพื่อให้การพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความเพียงพอของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถจัดสรรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการกำหนดเป็นแผนรายรับและรายจ่ายในการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความพร้อมทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เครื่องมือซ่อมบำรุง เป็นต้น

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดังนี้

3.3.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เนื่องจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องหนึ่ง ๆ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในเรื่องราวนั้น ๆ และกระบวนการต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เห็นได้จากผลงานวิจัยเรื่อง "ความสามารถในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล" (ชม สุขวิไล, 2541: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความสามารถของคณะกรรมการฯ เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่อง "บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการผู้ที่เกี่ยวข้อง" (น้ำทิพย์ ประทุมเวียง, 2541: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีผลต่อบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น

3.3.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความรู้ความเข้าใจเป็นกระบวนการทางความคิดและสติปัญญา ในการประเมินค่าและตีความเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ๆ ของบุคคล ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดก็ตามย่อมมีผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เห็นได้จากผลงานวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (อักษร สวัสดิ์, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีผลต่อคุณลักษณะของนักเรียน ในงานวิจัยเรื่อง "ขีดความสามารถในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล" (จรัญ บุญทะคุต, 2541: บทคัดย่อ) พบว่าความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สูงทำให้ขีดความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมสูง และในงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" (ดารารัตน์ วรจิตตานนท์, 2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.3.3 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวความคิดที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ได้จากงานวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (อักษร สวัสดิ์, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีผลต่อคุณลักษณะนักเรียน และงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" (ดารารัตน์ วรจิตตานนท์, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีศักยภาพเพียงพอเนื่องจากขาดกิจกรรมสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.3.4 การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวความคิดที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ได้จากงานวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" (ศรีนยา เปียงอุทา, 2544: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีผลต่อทัศนคติของมัคคุเทศก์

3.3.5 ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในการพัฒนาในเรื่องใด ๆ ก็ตามปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือความพร้อมในด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ก็เป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน ซึ่งความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยวนี้ น่าจะส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากความพร้อมดังกล่าวช่วยให้การบริหารจัดการในการพัฒนาเป็นไปได้สะดวกยิ่งขึ้น มีเป้าหมายและแผนการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.3.6 ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวคิดที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ได้จากงานวิจัย เรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา" (สุเทพ พิมพ์รัตน์, 2543: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าความพร้อมด้าน

การเงินมีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนา และงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพขององค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" (दारารัตน์ วรจิตตานนท์, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีศักยภาพไม่พอเนื่องจากรายได้ขององค์กรไม่เพียงพอต่อการนำมาใช้พัฒนาท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

3.3.7 ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวคิดที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ได้จากงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา" (สุเทพ พิมพ์รัตน์, 2543: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าความพร้อมด้านวัสดุ/อุปกรณ์มีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา

3.4 พื้นที่ในการศึกษาและหน่วยในการวิเคราะห์

3.4.1 พื้นที่ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงครามเป็นขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก ทำให้สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยในส่วนของอำเภอเมืองสมุทรสงครามนั้น เป็นอำเภอที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกัน คือเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งอ่าวไทย มีองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับชั้นที่ใกล้เคียงกัน คือระดับชั้น 3 มี 2 แห่ง และระดับชั้น 4 มี 8 แห่ง ทำให้ไม่เกิดความแตกต่างในเรื่องของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมากนัก รวมทั้งมีทรัพยากรท่องเที่ยวค่อนข้างครอบคลุมในทุกประเภท คือ ประเภทธรรมชาติ ประเภทแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และประเภทวัฒนธรรม อันได้แก่เทศกาลงานประเพณีท้องถิ่น

3.4.2 หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล นอกจากนี้ ในการประเมินศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการสอบถามเจ้าหน้าที่/พนักงานในตำบลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงครามเพิ่มเติมด้วย

อันได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองสมุทรสงคราม พัฒนาการประจำตำบล และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล

3.5 วิธีการวิจัย

3.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.5.1.1 ประชากร

ได้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีรายละเอียดของจำนวนสมาชิกในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับชั้น	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (คน)	
			คณะกรรมการบริหาร	สภา
1. บางแก้ว	3	10	3	20
2. ลาดใหญ่	3	12	3	24
3. บางขันแตก	4	12	3	24
4. คลองเขิน	4	9	3	18
5. คลองโคน	4	7	3	14
6. ท้ายหาด	4	6	3	12
7. นางตะเคียน	4	7	3	14
8. บางจะเกร็ง	4	5	3	10
9. บ้านปรก	4	11	3	22
10. แหลมใหญ่	4	8	3	16
	รวม		30	174

แหล่งที่มา: กรมการปกครอง, 2545

3.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 10 แห่งในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการคัดเลือกตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน
- สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนได้แก่ ประธานสภา 1 คน รองประธานสภา 1 คน เลขานุการสภา 1 คน และสมาชิกสภา (ที่ไม่ได้เป็นประธาน รองประธาน หรือเลขานุการ) หมู่บ้านละ 1 คน
- พนักงานส่วนตำบล ตัวแทนได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน หัวหน้าส่วนการคลัง 1 คน และหัวหน้าส่วนโยธา 1 คน

รายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนตัวอย่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล			
	คณะกรรมการบริหาร	สภา	พนักงานส่วนตำบล	รวม
1. บางแก้ว	3	10	3	16
2. ลาดใหญ่	3	12	3	18
3. บางขันแตก	3	12	3	18
4. คลองเขิน	3	9	3	15
5. คลองโคน	3	7	3	13
6. ห้วยหาด	3	6	3	12
7. นางตะเคียน	3	7	3	13
8. บางจะเกร็ง	3	5	3	11
9. บ้านปรก	3	11	3	17
10. แหลมใหญ่	3	8	3	14
รวม	30	87	30	147

สำหรับส่วนของเจ้าหน้าที่/พนักงานในตำบลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ตัวแทนที่คัดเลือกได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองสมุทรสงคราม 1 คน พัฒนาการประจำตำบล ตามเขตตำบลที่ดูแลเขตละ 1 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล เลือกตัวแทนตำบลละ 1 คน

3.5.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยมีแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีรายละเอียดโครงสร้างแบบสอบถามแต่ละชุดดังนี้

แบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

แบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่จบ อาชีพ/ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล

ตอนที่ 2: เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 1 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ ไม่เคย นาน ๆ ครั้ง บางครั้งและเป็นประจำ

ตอนที่ 3: เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำนวน 11 ข้อ ให้เลือกตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ โดยเป็นข้อคำถามเชิงบวก 4 ข้อ คือ ข้อที่ 4,7,10 และ 11 เป็นข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ คือ ข้อที่ 1,2,3,5,6,8 และ 9

ตอนที่ 4: เป็นคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 1 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ ไม่เคย เคย 1-2 ครั้ง เคย 3-4 ครั้ง และเคยมากกว่า 4 ครั้ง

ตอนที่ 5: เป็นคำถามเกี่ยวกับการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 8 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย และเห็นด้วย

ตอนที่ 6: เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 19 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย และเห็นด้วย

ตอนที่ 7: เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 4 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย และเห็นด้วย

ตอนที่ 8: เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 6 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย และเห็นด้วย

ตอนที่ 9: เป็นคำถามเกี่ยวกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 73 ข้อ แบ่งเป็น

- ด้านการวางแผน 22 ข้อ (ข้อที่ 1-22)
- ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร 11 ข้อ (ข้อที่ 23-33)
- ด้านการประสานงาน 6 ข้อ (ข้อที่ 34-39)
- ด้านการบริหารงบประมาณ 10 ข้อ (ข้อที่ 40-49)
- ด้านการดำเนินงาน 13 ข้อ (ข้อที่ 50-62)
- ด้านการติดตามและประเมินผล 11 ข้อ (ข้อที่ 63-73)

โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย และเห็นด้วย

ตอนที่ 10: เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 ข้อ

แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงเนื้อหาจะนำมาใช้เสริมและประกอบผลการวิเคราะห์ในส่วนของคุณภาพความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ได้จากการสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่จบ อาชีพ/ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล

ตอนที่ 2: เกี่ยวกับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แบ่งออกเป็นด้านทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และความต้องการของชุมชน

ตอนที่ 3: เกี่ยวกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แบ่งออกเป็น

- การสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
- การโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรองรับได้
- การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
- การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่
- การประสานงานกับบุคคล / หน่วยงานต่าง ๆ
- การจัดเก็บรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การติดตามประเมินผลสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นหลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 4: เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.5.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 และตอนที่ 4 กำหนดคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ไม่เคย	=	1 คะแนน
นานๆครั้ง / เคย 1-2 ครั้ง	=	2 คะแนน
บางครั้ง / เคย 3-4 ครั้ง	=	4 คะแนน
เป็นประจำ / เคย มากกว่า 4 ครั้ง	=	5 คะแนน

ตอนที่ 3 กำหนดคะแนนออกเป็น 2 ระดับดังนี้

1) ข้อคำถามเชิงบวก

ใช่ = 1 คะแนน

ไม่ใช่ = 0 คะแนน

2) ข้อคำถามเชิงลบ

ใช่ = 0 คะแนน

ไม่ใช่ = 1 คะแนน

ตอนที่ 5 - 9 กำหนดคะแนนออกเป็น 4 ระดับดังนี้

ไม่เห็นด้วย = 1 คะแนน

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน

ค่อนข้างเห็นด้วย = 4 คะแนน

เห็นด้วย = 5 คะแนน

จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรายชื่อจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 4 - 9 มาเปรียบเทียบกับระดับน้ำหนักคะแนน 5 ระดับที่ได้จากค่าพิสัย (Range) ดังนี้

$$\text{ค่าพิสัย (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = 0.80$$

∴ คะแนนเฉลี่ย	1-1.80	=	ระดับต่ำ
	1.81-2.60	=	ระดับค่อนข้างต่ำ
	2.61-3.40	=	ระดับปานกลาง
	3.41-4.20	=	ระดับค่อนข้างสูง
	4.21-5	=	ระดับสูง

ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนรายชื่อจากแบบสอบถามตอนที่ 3 จะนำมาเปรียบเทียบกับระดับน้ำหนักคะแนน 3 ระดับที่ได้จากค่าพิสัยดังนี้

$$\text{ค่าพิสัย} = \frac{1-0}{3} = 0.33$$

$$\begin{aligned} \therefore \text{คะแนนเฉลี่ย } 0-0.33 &= \text{ระดับต่ำ} \\ 0.34-0.66 &= \text{ระดับปานกลาง} \\ 0.67-1 &= \text{ระดับสูง} \end{aligned}$$

แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ในตำบล ฯ

เนื่องจากแบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงเนื้อหา ดังนั้นจึงไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

3.5.4 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ถูกนำไปตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่/พนักงานทางการท่องเที่ยว เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นแบบสอบถามได้ถูกนำไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 39 คน โดยผลการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ได้ผลดังนี้

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .6664
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .6976
การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .8244
ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .9363
ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .8692
ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .9162
ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Alpha = .9936
- ด้านการวางแผน	Alpha = .9702

- ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร	Alpha = .9698
- ด้านการประสานงาน	Alpha = .9497
- ด้านการบริหารงบประมาณ	Alpha = .9718
- ด้านการดำเนินงาน	Alpha = .9831
- ด้านการติดตามและประเมินผล	Alpha = .9776

3.5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจะใช้โปรแกรม SPSS for windows V.10.0 โดยใช้สถิติดังนี้

แบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) ตอนที่ 2 - 9 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์
 - (1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (3) ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (4) การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (5) ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (6) ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (7) ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - (8) ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3) การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้สถิติเชิงอนุมานได้แก่ค่า Pearson's Correlation Coefficient (r) โดยมีทิศทางและระดับของความสัมพันธ์ ดังนี้

- 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์เต็มที่และเป็นไปในทิศทางตรงข้าม
- 0.76 ถึง -0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางตรงข้าม
- 0.56 ถึง -0.75 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางตรงข้าม
- 0.26 ถึง -0.55 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางตรงข้าม
- 0.01 ถึง -0.25 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงข้าม
- 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์
- 0.01 ถึง 0.25 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 0.26 ถึง 0.55 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 0.56 ถึง 0.75 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 0.76 ถึง 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์เต็มที่และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ในตำบล ฯ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์จะถูกนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาใช้เสริมและประกอบผลการวิเคราะห์ในส่วนของความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ได้จากการสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม" ที่นำเสนอในบทนี้ เป็นผลของการวิเคราะห์จากแบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลจำนวน 131 คน รวมทั้งผลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พัฒนาการประจำตำบล และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล จำนวนรวม 15 คน ซึ่งใช้เสริมและประกอบผลการวิเคราะห์ที่ได้จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ผลการวิเคราะห์เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 12 หัวข้อ ดังนี้

- 4.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.4 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.5 การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.6 ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.7 ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.8 ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.9 ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
- 4.11 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.12 ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียดของแต่ละหัวข้อมีดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.1) พบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.8) มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 35.2) รองลงมาคือ ช่วง 41-50 ปี (ร้อยละ 32.8) 51-60 ปี (ร้อยละ 12.8) และ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 12.0) และมีอายุน้อยกว่า 30 ปีน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.2) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มากที่สุด (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 20.6) ประถมศึกษา (ร้อยละ 20.6) และปริญญาตรี (ร้อยละ 19.1) และจบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) น้อยที่สุด (ร้อยละ 6.1)

สมาชิกโดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 61.8) รองลงมาคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 20.6) และพนักงานส่วนตำบล (ร้อยละ 17.6) โดยมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 4-6 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.5) รองลงมาคือ ช่วง 1-3 ปี (ร้อยละ 36.4) และ 7 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 18.2) อยู่อาศัยในตำบลมาน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 25.9) รองลงมาคือ 31-40 ปี (ร้อยละ 23.3) 41-50 ปี (ร้อยละ 21.6) 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 14.7) และ 21-30 ปี (ร้อยละ 7.8) และอยู่อาศัยในตำบลมา 11-20 ปีน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.9)

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	115	87.8
	หญิง	16	12.2
	รวม	131	100.0
ระดับอายุ	น้อยกว่า 30 ปี	9	7.2
	31 - 40 ปี	44	35.2
	41 - 50 ปี	41	32.8
	51 - 60 ปี	16	12.8
	61 ปีขึ้นไป	15	12.0
	รวม	125	100.0
	(ค่าเฉลี่ย 44.74 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.14 ปี ค่าต่ำสุด 25 ปี ค่าสูงสุด 73 ปี)		
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	27	20.6
	มัธยมศึกษาตอนต้น	27	20.6
	มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	44	33.6
	อนุปริญญา / ปวส.	8	6.1
	ปริญญาตรี	25	19.1
	รวม	131	100.0
อาชีพ / ตำแหน่ง	คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	27	20.6
	สภาองค์การบริหารส่วนตำบล	81	61.8
	พนักงานส่วนตำบล	23	17.6
	รวม	131	100.0
ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ	1 - 3 ปี	28	36.4
	4 - 6 ปี	35	45.5
	7 ปีขึ้นไป	14	18.2
	รวม	77	100.0
(ค่าเฉลี่ย 4.44 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 ปี ค่าต่ำสุด 1 ปี ค่าสูงสุด 8 ปี)			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล	น้อยกว่า 10 ปี	30	25.9
	11 - 20 ปี	8	6.9
	21 - 30 ปี	9	7.8
	31 - 40 ปี	27	23.3
	41 - 50 ปี	25	21.6
	51 ปีขึ้นไป	17	14.7
	รวม	116	100.0

(ค่าเฉลี่ย 31.64 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20.22 ปี ค่าต่ำสุด 1 ปี ค่าสูงสุด 73 ปี)

4.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับคือ ระดับต่ำ ค่อนข้างต่ำ ปานกลาง ค่อนข้างสูง และสูง (ตารางที่ 4.2) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 45.80) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 32.06) ระดับค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 18.32) และระดับต่ำ (ร้อยละ 3.05) และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูงน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.76)

ตารางที่ 4.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	4	3.05
ค่อนข้างต่ำ	24	18.32
ปานกลาง	60	45.80
ค่อนข้างสูง	42	32.06
สูง	1	0.76
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.3) พบว่าสมาชิกมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยรับรู้จากโทรทัศน์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) รองลงมาคือ จากหนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 4.29) ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ การประชุมข้าราชการ และจากที่พัก/โรงแรม เป็นต้น อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.16)

ตารางที่ 4.3 ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับ
		มาตรฐาน	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.09	0.60	ปานกลาง
1. จากหนังสือพิมพ์	4.29	1.08	สูง
2. จากนิตยสาร / วารสาร	3.31	1.27	ปานกลาง
3. จากเอกสารวิชาการ	3.26	1.30	ปานกลาง
4. จากวิทยุ	3.82	1.38	ค่อนข้างสูง
5. จากโทรทัศน์	4.67	0.86	สูง
6. จากบุคคลในครอบครัว /ญาติ	3.44	1.38	ค่อนข้างสูง
7. จากเพื่อน	3.56	1.39	ค่อนข้างสูง
8. จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	3.11	1.33	ปานกลาง
9. จากบริษัทท่องเที่ยว	2.20	1.26	ค่อนข้างต่ำ
10. จากอินเทอร์เน็ต	2.13	1.50	ค่อนข้างต่ำ
11. จากแหล่งอื่น ๆ เช่น หน่วยงานราชการต่าง ๆ การประชุมข้าราชการ และที่พัก/โรงแรม เป็นต้น	0.16	0.81	ต่ำ

4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3 ระดับคือ ระดับต่ำ ปานกลาง และสูง (ตารางที่ 4.4) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูงมากที่สุด (ร้อยละ 64.12) รองลงมาคือระดับปานกลาง (ร้อยละ 35.11) และระดับต่ำ (ร้อยละ 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	1	0.76
ปานกลาง	46	35.11
สูง	84	64.12
รวม	131	100.00

ทั้งนี้ จากคำถามเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งหมดจำนวน 11 ข้อ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าตอบคำถามผิด (ตารางที่ 4.5) โดยข้อคำถามที่ตอบผิดมากที่สุดคือข้อ 1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยไม่รวมถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น และข้อ 5. การท่องเที่ยวเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่าย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด โดยตอบถูกร้อยละ 42.7 และตอบผิดร้อยละ 57.3

ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละของการตอบคำถามถูกและผิด

รายละเอียด	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยไม่รวมถึง วัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น	56	42.7	75	57.3
2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นการตอบสนองของความต้องการและ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเท่านั้น	91	69.5	40	30.5
3 การจัดให้บริการอธิบาย สิ่งเสพติด และบริการทางเพศ ถือเป็น การตอบสนองของความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	114	87.0	17	13.0
4 การห้ามนำพรรณไม้และสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติออกจากแหล่ง ท่องเที่ยว ถือเป็น การกระทำที่สอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	86	65.6	45	34.4
5 การท่องเที่ยวเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่าย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด	56	42.7	75	57.3
6 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดำเนินการเฉพาะกับนักท่องเที่ยวเท่านั้น	104	79.4	27	20.6
7 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	126	96.2	5	3.8
8 การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการ เช่น การ คมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ไม่จำเป็นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	84	64.1	47	35.9
9 ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยวก่อน	107	81.7	24	18.3
10 การประสานความต้องการ รายได้ และการคงอยู่ของสิ่งแวดล้อมและสังคมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืน	117	89.3	14	10.7
11 วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือเพื่อให้เกิด การศึกษาและเรียนรู้ธรรมชาติ	122	93.1	9	6.9

และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.6) พบว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.74)

ตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน	
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	0.74	0.20	สูง

4.4 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.7) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำมากที่สุด (ร้อยละ 35.88) รองลงมาคือระดับต่ำ (ร้อยละ 34.35) ระดับสูง (ร้อยละ 20.61) และระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 9.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	45	34.35
ค่อนข้างต่ำ	47	35.88
ค่อนข้างสูง	12	9.16
สูง	27	20.61
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับประสิทธิภาพในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.8) พบว่ามีระดับประสิทธิภาพในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.46)

ตารางที่ 4.8 ระดับประสิทธิภาพในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ประสิทธิภาพในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2.46	1.54	ค่อนข้างต่ำ

4.5 การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.9) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูงมากที่สุด (ร้อยละ 49.62) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 36.64) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 11.45) และระดับค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 1.53) และมีการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.76)

ตารางที่ 4.9 การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	1	0.76
ค่อนข้างต่ำ	2	1.53
ปานกลาง	15	11.45
ค่อนข้างสูง	48	36.64
สูง	65	49.62
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.10) พบว่าสมาชิกมีระดับการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 4.15) โดยมีการยอมรับในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.49) รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายที่ช่วยในการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.48) การกำหนดนโยบายโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.37) การกำหนดแผนการดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.32) และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตอบสนองความพอใจของนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.30) ตามลำดับ โดยทั้งหมดเป็นระดับการยอมรับในระดับสูง

ตารางที่ 4.10 ระดับการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	4.15	0.71	ค่อนข้างสูง
1. ยอมรับว่าการกำหนดนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีส่วนช่วยในการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น	4.48	0.84	สูง
2. ยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายรายได้ของประเทศจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เพิ่มสูงขึ้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการรองรับได้ของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.59	1.39	ค่อนข้างสูง
3. ยอมรับว่าภาครัฐมีการกำหนดแผนการควบคุม ดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิมไว้ให้ได้มากที่สุด	4.32	0.98	สูง
4. ยอมรับว่าในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาครัฐให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์อย่างจริงจัง	4.49	0.76	สูง
5. ยอมรับว่าภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างเพียงพอ	3.62	1.38	ค่อนข้างสูง
6. ยอมรับว่าในการส่งเสริมการท่องเที่ยว รัฐสนับสนุนการตอบสนองต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว	4.30	1.02	สูง
7. ยอมรับว่านโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่กำหนดโดยภาครัฐสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง	4.00	1.03	ค่อนข้างสูง
8. ยอมรับว่านโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่กำหนดโดยภาครัฐเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น	4.37	0.91	สูง

4.6 ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.11) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมของพื้นที่อยู่ในระดับ

สูงมากที่สุด (ร้อยละ 45.80) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 23.66) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 16.79) และระดับค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 13.74) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ค่อนข้างต่ำ	18	13.74
ปานกลาง	22	16.79
ค่อนข้างสูง	31	23.66
สูง	60	45.80
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.12) พบว่าพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.88) โดยที่ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค อันได้แก่ ระบบไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 4.39) ระบบการคมนาคม (ค่าเฉลี่ย 4.26) ระบบโทรศัพท์ (ค่าเฉลี่ย 4.22) และความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ค่าเฉลี่ย 4.22) พบว่าอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4.12 ระดับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.88	0.94	ค่อนข้างสูง
1. มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ชายทะเล แม่น้ำ ป่าไม้	4.05	1.42	ค่อนข้างสูง
2. มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน (เช่น วัดชุมชนโบราณ อุทยานประวัติศาสตร์ อุนสาวรีย์)	3.58	1.61	ค่อนข้างสูง
3. มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม (เช่น การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณี การแข่งขันกีฬาท้องถิ่น)	3.99	1.36	ค่อนข้างสูง
4. มีระบบการคมนาคมและถนนหนทางที่สะดวก เข้าถึงได้ง่าย	4.26	1.10	สูง
5. มีที่พัก/โรงแรม ไว้รองรับและบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างพอเพียง	3.24	1.64	ปานกลาง
6. มีธนาคารให้บริการอย่างพอเพียง	3.15	1.76	ปานกลาง
7. มีสถานพยาบาล (โรงพยาบาล คลินิก สถานีอนามัย) ไว้รองรับเหตุฉุกเฉินและการเจ็บป่วยอย่างพอเพียง	4.18	1.18	ค่อนข้างสูง
8. มีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง	4.39	0.97	สูง
9. ไม่มีปัญหาไฟฟ้าตกหรือไฟดับเป็นประจำ	3.56	1.57	ค่อนข้างสูง
10. มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึงและพอเพียง	4.02	1.35	ค่อนข้างสูง
11. ไม่มีปัญหาน้ำประปาไม่สะอาด	3.79	1.48	ค่อนข้างสูง
12. มีระบบโทรศัพท์ให้บริการอย่างทั่วถึงและพอเพียง	3.94	1.25	ค่อนข้างสูง
13. ระบบโทรศัพท์สามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี	4.22	1.19	สูง
14. มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะอย่างทั่วถึงและพอเพียง	3.95	1.29	ค่อนข้างสูง
15. ระบบการให้บริการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะมีคุณภาพ	3.98	1.25	ค่อนข้างสูง
16. มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแลสวัสดิภาพ ชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง	3.74	1.34	ค่อนข้างสูง
17. มีเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยสำหรับเหตุฉุกเฉิน (ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) อย่างพอเพียง	3.27	1.65	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับ
		มาตรฐาน	
18. ประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบลเพื่อเป็นแหล่งรายได้	4.19	1.22	ค่อนข้างสูง
19. ประชาชนในท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการเปิดร้านค้าจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวท้องถิ่น จัดบริการที่พัก หรือรถรับส่ง เป็นต้น	4.22	1.17	สูง

4.7 ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.13) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมของงบประมาณอยู่ในระดับสูงมากที่สุด (ร้อยละ 32.06) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 25.95) ระดับค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 21.37) และระดับปานกลาง (ร้อยละ 12.21) และมีความพร้อมของงบประมาณอยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.40)

ตารางที่ 4.13 ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	11	8.40
ค่อนข้างต่ำ	28	21.37
ปานกลาง	16	12.21
ค่อนข้างสูง	34	25.95
สูง	42	32.06
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.14) พบว่างบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.47) อย่างไรก็ตาม ในแง่ของความเพียงพอของรายได้ (ค่าเฉลี่ย 3.26) และการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะ (ค่าเฉลี่ย 3.29) พบว่าอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ 4.14 ระดับความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.47	1.19	ค่อนข้างสูง
1. มีรายได้เพียงพอสำหรับจัดสรรให้กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.26	1.45	ปานกลาง
2. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะ	3.29	1.45	ปานกลาง
3. มีการกำหนดแผนการจัดหารายรับเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.60	1.37	ค่อนข้างสูง
4. มีการกำหนดแผนการใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.74	1.32	ค่อนข้างสูง

4.8 ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.15) พบว่าวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมอยู่ในระดับสูงมากที่สุด (ร้อยละ 43.51) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 25.19) ระดับค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 15.27) และระดับปานกลาง (ร้อยละ 12.21) และมีความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์อยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.82)

ตารางที่ 4.15 ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	5	3.82
ค่อนข้างต่ำ	20	15.27
ปานกลาง	16	12.21
ค่อนข้างสูง	33	25.19
สูง	57	43.51
รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 4.16) พบว่าวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.82) ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ 4.16 ระดับความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.82	1.16	ค่อนข้างสูง
1. มียานพาหนะ (จักรยาน มอเตอร์ไซด์ รถยนต์) ใช้เพื่อตรวจการหรือเดินทางอย่างพอเพียง	3.94	1.39	ค่อนข้างสูง
2. ยานพาหนะมีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้ดี	3.98	1.37	ค่อนข้างสูง
3. มีเครื่องมือสื่อสาร (เช่น โทรศัพท์ เพจเจอร์ วิทยุสนาม) เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารอย่างพอเพียง	4.06	1.24	ค่อนข้างสูง
4. เครื่องมือสื่อสารมีคุณภาพ	4.05	1.29	ค่อนข้างสูง
5. มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล อุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย และชุดฉุกเฉินอย่างพอเพียง	3.41	1.47	ค่อนข้างสูง
6. อุปกรณ์ปฐมพยาบาล อุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย และชุดฉุกเฉินมีคุณภาพ สามารถใช้งานได้ดี	3.47	1.49	ค่อนข้างสูง

4.9 ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (ตารางที่ 4.17) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพเชิงการบริหาร ๙ อยู่ในระดับสูงมากที่สุด (ร้อยละ 51.15) รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง (ร้อยละ 18.32) และมีศักยภาพเชิงการบริหาร ๙ อยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.63) ทั้งนี้ องค์ประกอบรายด้านของศักยภาพเชิงการบริหาร ๙ ก็อยู่ในระดับสูงเป็นจำนวนมากที่สุดเช่นกัน คือ ด้านการวางแผน (ร้อยละ 52.71) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร (ร้อยละ 45.8) ด้านการประสานงาน (ร้อยละ 45.04) ด้านการบริหารงบประมาณ (ร้อยละ 50.38) ด้านการปฏิบัติงานจริง (ร้อยละ 53.44) และด้านการติดตามและประเมินผล (ร้อยละ 53.44)

ตารางที่ 4.17 ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวางแผน	ต่ำ	1	0.78
	ค่อนข้างต่ำ	14	10.85
	ปานกลาง	20	15.50
	ค่อนข้างสูง	26	20.16
	สูง	68	52.71
	รวม	129	100.00
ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร	ต่ำ	9	6.87
	ค่อนข้างต่ำ	18	13.74
	ปานกลาง	18	13.74
	ค่อนข้างสูง	26	19.85
	สูง	60	45.80
	รวม	131	100.00
ด้านการประสานงาน	ต่ำ	10	7.63
	ค่อนข้างต่ำ	16	12.21
	ปานกลาง	10	7.63
	ค่อนข้างสูง	36	27.48
	สูง	59	45.04
	รวม	131	100.00
ด้านการบริหารงบประมาณ	ต่ำ	14	10.69
	ค่อนข้างต่ำ	16	12.21
	ปานกลาง	11	8.40
	ค่อนข้างสูง	24	18.32
	สูง	66	50.38
	รวม	131	100.00
ด้านการปฏิบัติงานจริง	ต่ำ	14	10.69
	ค่อนข้างต่ำ	15	11.45
	ปานกลาง	8	6.11

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายละเอียด	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
	ค่อนข้างสูง	24	18.32
	สูง	70	53.44
	รวม	131	100.00
ด้านการติดตามและประเมินผล	ต่ำ	11	8.40
	ค่อนข้างต่ำ	19	14.50
	ปานกลาง	5	3.82
	ค่อนข้างสูง	26	19.85
	สูง	70	53.44
	รวม	131	100.00
รวมทุกด้าน	ต่ำ	10	7.63
	ค่อนข้างต่ำ	16	12.21
	ปานกลาง	14	10.69
	ค่อนข้างสูง	24	18.32
	สูง	67	51.15
	รวม	131	100.00

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ตารางที่ 4.18) พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.89) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.77) ด้านการประสานงาน (ค่าเฉลี่ย 3.84) ด้านการบริหารงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.82) ด้านการปฏิบัติงานจริง (ค่าเฉลี่ย 3.87) และด้านการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.89) ก็พบว่าสมาชิกมีศักยภาพในแต่ละด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน

โดยในด้านการวางแผน สมาชิกจะเน้นในการวางแผนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค อันได้แก่ ถนน/เส้นทางคมนาคม (ค่าเฉลี่ย 4.40) ไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 4.25) และการกำจัดขยะ (ค่าเฉลี่ย 4.36) เป็นหลักมากที่สุด ทำให้ระดับศักยภาพรายข้อเหล่านี้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกมีการวางแผนพัฒนาที่พัก/โรงแรมในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41)

ในด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร สมาชิกจะเน้นในการจัดแบ่งงานด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และการกำจัดขยะ) เป็นหลักเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.95) อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกมีการจัดแบ่งงานในด้านการพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก) และการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.66 และ 3.65 ตามลำดับ)

ในด้านการประสานงาน พบว่าสมาชิกจะเน้นการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลข้างเคียงในการวางหลักการและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกันมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.08) แต่ให้ความสำคัญกับการประสานงานกับหอการค้าจังหวัด ธนาคารพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการของบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.66)

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) ทำให้ระดับศักยภาพรายชื่อนี้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.61)

ด้านการปฏิบัติงานจริง สมาชิกจะเน้นการดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคตามที่ได้วางแผนไว้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24) ทำให้ระดับศักยภาพรายชื่อนี้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับการดำเนินการจัดเก็บรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.57)

ด้านการติดตามและประเมินผล สมาชิกจะเน้นในการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงในส่วนของระบบสาธารณูปโภคเป็นหลักมากที่สุดเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 4.27) ทำให้ระดับศักยภาพรายชื่อนี้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม พบว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับการดูแลระบบการให้บริการ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.69)

ตารางที่ 4.18 ระดับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ศักยภาพเชิงการบริหาร	3.89	1.12	ค่อนข้างสูง
1. ด้านการวางแผน	4.00	0.97	ค่อนข้างสูง
- นำการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาใช้ในการพัฒนาตำบล	4.09	1.11	ค่อนข้างสูง
- การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	4.14	1.07	ค่อนข้างสูง
- การสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในพื้นที่ ที่อาจพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้	4.14	1.13	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่	4.07	1.18	ค่อนข้างสูง
- การโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.82	1.35	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาที่พัก/โรงแรมในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.41	1.51	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาร้านอาหารในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.98	1.19	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดนำเที่ยวโดยมัคคุเทศก์	3.68	1.47	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	3.98	1.26	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาถนน / เส้นทางคมนาคม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.40	0.92	สูง
- การพัฒนาระบบไฟฟ้า เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.25	1.03	สูง
- การพัฒนาระบบประปา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.19	1.04	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสาร/โทรศัพท์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.17	1.12	ค่อนข้างสูง
- การพัฒนาระบบการกำจัดขยะ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	4.36	0.99	สูง
- การจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) ให้กับนักท่องเที่ยว	4.07	1.18	ค่อนข้างสูง
- การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (โดยการขายสินค้าพื้นเมือง เป็นมัคคุเทศก์ จัดบริการที่พัก-รถรับส่ง)	4.07	1.18	ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
- การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรับได้ โดย ไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมและชุมชนเกิดผลกระทบ	3.95	1.29	ค่อนข้างสูง
- การสร้างโปรแกรมสื่อความหมาย ศูนย์สื่อความหมาย สิ่งพิมพ์ แผ่นป้าย ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น	3.88	1.36	ค่อนข้างสูง
- การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.69	1.41	ค่อนข้างสูง
- การสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ (เกี่ยวกับ การขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การนำเที่ยว การขายสินค้าพื้นเมือง)	3.70	1.47	ค่อนข้างสูง
- การกำหนดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อดำเนินการตามแผน	3.85	1.34	ค่อนข้างสูง
- การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่	4.02	1.33	ค่อนข้างสูง
2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร	3.77	1.24	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.68	1.48	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.74	1.45	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการพัฒนาระบบบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่าย สินค้าที่ระลึก)	3.66	1.48	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ)	3.95	1.32	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจร ผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยว	3.81	1.41	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.82	1.37	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรม	3.83	1.34	ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
- มีการจัดแบ่งงานในการสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่	3.73	1.38	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดแบ่งงานในด้านการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว ในพื้นที่	3.73	1.42	ค่อนข้างสูง
- มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่สำหรับผู้รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามความรู้ความสามารถ	3.82	1.35	ค่อนข้างสูง
- มีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.65	1.51	ค่อนข้างสูง
3. ด้านการประสานงาน	3.84	1.22	ค่อนข้างสูง
- กับหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น กรมป่าไม้ กรมการศาสนา กรมศิลปากร เพื่อจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน	3.78	1.41	ค่อนข้างสูง
- กับหอการค้าจังหวัด ธนาคารพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการของบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.66	1.46	ค่อนข้างสูง
- กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.89	1.38	ค่อนข้างสูง
- กับสื่อประเภทต่าง ๆ (เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต) เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่	3.85	1.37	ค่อนข้างสูง
- กับองค์การบริหารส่วนตำบลข้างเคียงในการวางหลักการ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน	4.08	1.19	ค่อนข้างสูง
- ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาบรรยายและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.76	1.39	ค่อนข้างสูง
4. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.82	1.26	ค่อนข้างสูง
- มีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี	3.83	1.48	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.74	1.44	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.73	1.46	ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจําหน่ายเหี่ยว และมัดคําเทศก์ การจําหน่ายสินค้าที่ระลึก)	3.71	1.49	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกําจัดขยะ)	4.30	1.02	สูง
- มีการจัดสรรงบประมาณในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยว	3.89	1.40	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.79	1.47	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดจําหน่ายสินค้าในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรม	3.73	1.43	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.61	1.52	ค่อนข้างสูง
- มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่	3.89	1.37	ค่อนข้างสูง
5. ด้านการปฏิบัติงานจริง	3.87	1.29	ค่อนข้างสูง
- มีการประกาศแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบ	3.85	1.51	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามที่ได้วางแผนไว้	3.90	1.39	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการสำรวจ และพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตามที่ได้วางแผนไว้	3.85	1.46	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตามที่ได้วางแผนไว้	3.79	1.47	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจําหน่ายเหี่ยวและมัดคําเทศก์ การจําหน่ายสินค้าที่ระลึก) ตามที่ได้วางแผนไว้	3.72	1.44	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกําจัดขยะ) ตามที่ได้วางแผนไว้	4.24	1.05	สูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
- ดำเนินการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากใจผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยวตามที่ได้วางแผนไว้	3.92	1.43	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตามที่ได้วางแผนไว้	3.89	1.41	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรมตามที่ได้วางแผนไว้	3.93	1.35	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตามที่ได้วางแผนไว้	3.78	1.43	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ตามที่ได้วางแผนไว้	3.94	1.39	ค่อนข้างสูง
- ดำเนินการจัดเก็บรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.57	1.54	ค่อนข้างสูง
- มีการดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้	3.89	1.42	ค่อนข้างสูง
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.89	1.24	ค่อนข้างสูง
- การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.89	1.41	ค่อนข้างสูง
- การประเมินจำนวนนักท่องเที่ยวว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่ และเพราะเหตุใด	3.75	1.43	ค่อนข้างสูง
- การดูแลระบบการให้บริการ (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การเดินทาง และมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก) ให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม	3.69	1.46	ค่อนข้างสูง
- การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ) ให้ใช้การได้ดีเสมอ	4.27	1.02	สูง
- การดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากใจผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.89	1.40	ค่อนข้างสูง
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.89	1.38	ค่อนข้างสูง
- การสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.90	1.42	ค่อนข้างสูง
- การประเมินผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวว่ายังอยู่ในขีดความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้หรือไม่	3.89	1.38	ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
- การประเมินผลรายได้ที่ได้รับจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	3.79	1.37	ค่อนข้างสูง
- สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นหลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.90	1.40	ค่อนข้างสูง

4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ตารางที่ 4.19) ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในหัวข้อที่ 3.3 ได้ผลเป็นดังนี้

4.10.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.052$, Sig. = .276) ทำให้ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.10.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.301^*$, Sig. = .000) แต่มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ คือเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม และมี

ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง สำหรับความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๕ ในรายด้านนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงลบเช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการวางแผนในระดับต่ำ ส่วนด้านอื่น ๆ คือ ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผล พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

4.10.3 ประสพการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่าประสพการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .317^*$, Sig. = .000) โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก คือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ซึ่งผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๕ ในรายด้านนั้น พบว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางเช่นกันทั้ง 6 ด้าน

4.10.4 การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่า การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .440^*$, Sig. = .000) โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ทำให้ผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๕ ในรายด้านนั้น พบว่าเป็นเช่นเดียวกันกับในภาพรวม คือเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน

4.10.5 ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่าความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .791^*$, Sig. = .000) โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ซึ่งผลการทดสอบนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ในรายด้านนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกเช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการวางแผน ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน และด้านการบริหารงบประมาณในระดับสูงมาก และมีความสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับสูง

4.10.6 ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่า ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .719^*$, Sig. = .000) โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ในรายด้าน พบว่าเป็นเช่นเดียวกันกับในภาพรวม คือเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงทั้ง 6 ด้าน

4.10.7 ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการทดสอบพบว่า ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

($r = .754^*$, Sig. = .000) โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทำให้ผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ฯ ในรายด้าน พบว่าเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกเช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการวางแผนและด้านการประสานงานในระดับสูงมาก และมีความสัมพันธ์กับศักยภาพด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับสูง

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม	ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์													
	ด้านการวางแผน		ด้านการจัด โครงสร้างองค์กร และบุคลากร		ด้านการ ประสานงาน		ด้านการบริหาร งบประมาณ		ด้านการ ปฏิบัติงานจริง		ด้านการติดตาม และประเมินผล		รวมทุกด้าน	
ตัวแปรอิสระ	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	-0.031	.362	-0.067	.222	-0.056	.261	-0.029	.371	-0.073	.205	-0.052	.279	-0.052	.276
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	-0.215*	.007	-0.319*	.000	-0.283*	.001	-0.314*	.000	-0.316*	.000	-0.316*	.000	-0.301*	.000
	(ต่ำ)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)	
3. ประสบการณ์ในการฝึกอบรม เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	.364*	.000	.273*	.001	.299*	.000	.297*	.000	.276*	.001	.284*	.001	.317*	.000
	(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)	
4. การยอมรับนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	.488*	.000	.456*	.000	.369*	.000	.401*	.000	.379*	.000	.385*	.000	.440*	.000
	(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)		(ปานกลาง)	
5. ความพร้อมของพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	.769*	.000	.787*	.000	.755*	.000	.763*	.000	.734*	.000	.739*	.000	.791*	.000
	(สูงมาก)		(สูงมาก)		(สูงมาก)		(สูงมาก)		(สูง)		(สูง)		(สูงมาก)	

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์													
	ด้านการวางแผน		ด้านการจัด โครงสร้างองค์กร และบุคลากร		ด้านการ ประสานงาน		ด้านการบริหาร งบประมาณ		ด้านการ ปฏิบัติงานจริง		ด้านการติดตาม และประเมินผล		รวมทุกด้าน	
ตัวแปรอิสระ	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.
6. ความพร้อมของงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์	.693*	.000	.694*	.000	.633*	.000	.717*	.000	.698*	.000	.671*	.000	.719*	.000
	(สูง)		(สูง)		(สูง)		(สูง)		(สูง)		(สูง)		(สูง)	
7. ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์	.769*	.000	.750*	.000	.679*	.000	.717*	.000	.698*	.000	.683*	.000	.754*	.000
	(สูงมาก)		(สูง)		(สูงมาก)		(สูง)		(สูง)		(สูง)		(สูง)	

หมายเหตุ: * Correlation is significant at the .01 level (1-tailed)

4.11 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.11.1 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากผลการศึกษาซึ่งแสดงในตารางที่ 4.20 พบว่า ปัญหา อุปสรรคสำคัญที่พบมากที่สุด คือเรื่องของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล (ร้อยละ 69.3) ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การจัดสร้างที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือเพื่อใช้ในการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ปัญหาที่พบรองลงมา คือ การที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ร้อยละ 20.5) การที่นักท่องเที่ยวขาดจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกต้อง (ร้อยละ 5.1) และองค์การบริหารส่วนตำบลขาดแคลนบุคลากรที่จะดูแลเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ร้อยละ 5.1) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
1. งบประมาณมีไม่เพียงพอ	27	69.3
2. บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	8	20.5
3. นักท่องเที่ยวขาดจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	5.1
4. องค์การบริหารส่วนตำบลขาดแคลนบุคลากร	2	5.1
รวม	39	100.0

4.11.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ตารางที่ 4.21) ที่พบเป็นประเด็นหลัก คือเรื่องของการให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สนับสนุนเงินงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มากขึ้น (ร้อยละ 73.0) รองลงมาคือ ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือในการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 21.6) และ

ช่วยกันรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกต้อง โดยร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน (ร้อยละ 5.4)

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
1. ภาครัฐควรสนับสนุนเงินงบประมาณให้มากขึ้น	27	73.0
2. ให้ภาครัฐช่วยเหลือในการฝึกอบรมหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล	8	21.6
3. รณรงค์เรื่องการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	5.4
รวม	37	100.0

4.12 ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลจากการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจำนวน 1 คน พัฒนาการประจำตำบลจำนวน 4 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน พบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.7) มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 60) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 93.3) มีประสบการณ์การทำงานในอาชีพ 21-30 ปี (ร้อยละ 53.3) และอยู่อาศัยในตำบลมาเป็นเวลา 21-30 ปี (ร้อยละ 46.7) (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ในตำบล

	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	2	13.3
	หญิง	13	86.7
ระดับอายุ	31 - 40 ปี	2	13.3
	41 - 50 ปี	9	60.0
	51 ปีขึ้นไป	4	26.7
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	1	6.7
	ปริญญาตรี	14	93.3
ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ	น้อยกว่า 10 ปี	3	20.0
	21 - 30 ปี	8	53.3
	31 ปีขึ้นไป	4	26.7
ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล	น้อยกว่า 10 ปี	5	33.3
	11 - 20 ปี	1	6.7
	21 - 30 ปี	7	46.7
	31 ปีขึ้นไป	2	13.3
	รวม	15	100.0

ในประเด็นเกี่ยวกับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นโดยสรุปได้ดังนี้

ภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน เป็นหลัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการทางการท่องเที่ยว อันได้แก่ ถนน/เส้นทางคมนาคมขนส่ง ร้านอาหาร ร้านค้าจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และสถานพยาบาลอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพที่ดี อย่างไรก็ตาม ในส่วนของที่พัก/โรงแรม พบว่ายังมีอยู่น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนในระยะยาว เช่นเดียวกับการจัดนำเที่ยวโดยมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่พบว่ามีอยู่น้อยเช่นกัน และโดยเฉพาะธนาคารนั้น พบว่าไม่มีการให้บริการในแต่ละตำบลเลย

ในส่วนขอระบบสาธารณูปโภค อันได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบการสื่อสาร/โทรศัพท์ และระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะ พบว่าสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพในการใช้งานได้ดี นอกจากนี้ภายในพื้นที่ตำบลยังมีการดูแลสุขภาพและความ

ปลอดภัยที่ดี และชุมชนในตำบลโดยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตำบล รวมทั้งมีการเข้าร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว เช่น การล่องเรือชมหิ่งห้อยและป่าชายเลน การเปิดการท่องเที่ยวแบบ homestay การเปิดศูนย์อนุรักษ์ พันธุ์นกและสัตว์น้ำ เป็นต้น

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นโดยสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ทั้งระบบการบริการ (เช่น ร้านอาหาร ร้านจัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ฯลฯ) ระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ) และการดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว มีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการจัดสร้างที่พัก หรือการขายสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น มีการสร้างสื่อ สิ่งพิมพ์หรือแผ่นป้าย เพื่อรณรงค์และสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งมีการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนไม่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินการในเรื่องของการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรองรับได้ การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ การประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรท่องเที่ยว (เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร) หรือหน่วยงานเช่นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ รวมทั้งไม่พบว่ามีกรณีติดตามประเมินผลสภาพความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นหลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สำหรับปัญหาและอุปสรรคประการสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องของงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ลำดับรองลงมาคือ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มากนัก หรือแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่พร้อมสำหรับการพัฒนา รวมทั้งการขาดความร่วมมือกันภายในตำบลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รัฐหรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรช่วยสนับสนุนงบประมาณแก่องค์การบริหาร

ส่วนตำบลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และร่วมกันสร้างความร่วมมือภายในตำบลให้เห็น
ความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง "ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม" มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น องค์การ การท่องเที่ยว ศักยภาพ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ถูกรวบรวมและประมวลเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย ในส่วนของวิธีการวิจัย ได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 2 ชุดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชุดแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล รวมจำนวน 131 คน ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม อันได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พัฒนาการประจำตำบล และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละตำบล รวมจำนวน 15 คน เพื่อนำผลจากการสัมภาษณ์นี้ไปประกอบผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของแบบสอบถามได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ รวมทั้งการใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pearson's Correlation Coefficient ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชิง

เนื้อหาเพื่อใช้ประกอบผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในส่วนของ ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.8) มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 35.2) และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (ร้อยละ 33.6) มากที่สุด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 61.8) มีประสบการณ์การทำงาน 4-6 ปี (ร้อยละ 45.5) และอยู่อาศัยในตำบลมาน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 25.9)

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับสูง มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับค่อนข้างสูง และมีความคิดเห็นว่าพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง รวมทั้งศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ในรายด้านทั้ง 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผล ก็พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ให้ความเห็นว่า พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการทางการท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภค การดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย และความต้องการของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในพื้นที่ตำบล ยกเว้นในส่วนของที่พักร/โรงแรม การจ้ดนำเที่ยว และธนาคาร ส่วนศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ก็พบว่ามีความครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การ

โฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว รวมทั้งการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน

ส่วน ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 พบว่า

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลางกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบกับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ รายด้านในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นในด้านการวางแผน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นเช่นเดียวกันทั้งในภาพรวมและในรายด้านของศักยภาพเชิงการบริหาร ๔
- ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ในรายด้านนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับศักยภาพด้านการวางแผน ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน และด้านการบริหารงบประมาณ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับศักยภาพด้านการปฏิบัติงานจริงและด้านการติดตามและประเมินผล
- ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นเช่นเดียวกันทั้งในภาพรวมและในรายด้านของศักยภาพเชิงการบริหาร ๔

- ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ฯ ในรายด้านนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับศักยภาพด้านการวางแผนและด้านการประสานงาน และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับศักยภาพด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผล

สำหรับ ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่พบมากที่สุด คือ เรื่องของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล รองลงมาคือ การที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นักท่องเที่ยวขาดจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกต้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลขาดแคลนบุคลากรที่จะดูแลเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากผลการศึกษาที่สรุปไว้ข้างต้น เห็นได้ว่า ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง รวมทั้งศักยภาพเชิงการบริหาร ฯ ในรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร ด้านการประสานงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการปฏิบัติงานจริง และด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพร้อมของพื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ที่ช่วยส่งเสริมให้ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูงได้ เพราะปัจจัยดังกล่าวถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมื่อปัจจัยในการพัฒนาพร้อม จึงส่งผลให้ศักยภาพพร้อมด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดรายข้อของแต่ละด้าน (ตารางที่ 4.18) จะพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่เน้นในเรื่องของการวางแผนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นหลัก รวมทั้งการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร การ

จัดสรรงบประมาณ การดำเนินการ และการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ก็จะเน้นในส่วนของระบบ สาธารณูปโภคเป็นหลักเช่นกัน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติและความเชื่อของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ยังคงยึดติดอยู่กับการเน้นพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นหลัก ก่อน เพราะเป็นผลงานที่ปรากฏเป็นรูปธรรมและเห็นได้ชัดเจน ทำให้องค์ประกอบของการ พัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วย

- ทรัพยากรท่องเที่ยว
- การตลาดท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร และการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์
- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ระบบการสื่อสาร ระบบประปา การให้ความดูแลด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย เป็นต้น
- การมีส่วนร่วมของชุมชน
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว และ
- การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

ซึ่งถึงแม้จะพบว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีศักยภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ในการพัฒนาจริง องค์ประกอบดังกล่าวอาจจะถูกจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาให้อยู่ในลำดับรองลงมาจากพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในภาพรวมเกิดความล่าช้าได้

5.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากการสรุปผลการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าเกือบทุกปัจจัยส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ ยกเว้นในส่วนของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ไม่มีผล ซึ่งงานวิจัยที่สนับสนุนผลการศึกษานี้ คืองานวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ผ่านการอบรมโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย" (ศศิอาภา ประสพทรัพย์, 2539: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการอบรมโครงการอบรมผู้นำเยาวชน และการสัมมนาด้านการอนุรักษ์ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชน งานวิจัยเรื่อง "การรับรู้

บทบาทของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม: ศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา" (เสาวลักษณ์ ทรงสงวน, 2541: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่มีผลต่อการรับรู้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล งานวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (อักษร สวัสดิ์, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่ได้ส่งผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน และจากงานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง จังหวัดตาก" (อิทธิฤทธิ์ พลังธีรสิน, 2542: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวแต่อย่างใดเช่นกัน

นอกจากนี้ จากผลการวัดระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยเป็นการรับรู้จากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เป็นหลักเท่านั้น (ตารางที่ 4.3) แสดงให้เห็นว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยได้เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากแหล่งอื่น ๆ มากนัก ไม่ว่าจะเป็นจากเอกสารวิชาการหรือวารสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เป็นต้น ทั้งนี้แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากแหล่งเหล่านี้ สามารถให้รายละเอียดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการได้มากกว่าจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ แต่เนื่องจากความสะดวกในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่ถือเป็นปัจจัยประกอบในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนยุคปัจจุบัน ทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกรับข้อมูลข่าวสารโดยคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลักมากกว่า

อีกปัจจัยหนึ่งคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งถึงแม้จะส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่กลับเป็นไปในเชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง กลับมีศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ อยู่ในระดับต่ำ ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำ กลับมีศักยภาพเชิงการบริหาร ๔ อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากในกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับสูงนั้น เกือบครึ่งหนึ่งจะเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นว่า พื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่

พร้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์ คือมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ ในทางกลับกัน ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำ จะเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นว่า พื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 46.6) ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าว ส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์โดยตรง โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงถึงสูงมาก นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของพื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ ศักยภาพก็จะอยู่ในระดับต่ำด้วย และถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความพร้อมอยู่ในระดับสูง ศักยภาพก็จะอยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว ส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์ และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนุรักษ์ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากการเข้าร่วมประชุม อบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนุรักษ์ สามารถช่วยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในหลักการการท่องเที่ยวนุรักษ์อย่างถูกต้อง การวางแผนหรือดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวนุรักษ์จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ดีและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (อักษร สวัสดิ์, 2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีผลต่อคุณลักษณะนักเรียน และงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวนิวเวศ" (ดารารัตน์ วรจิตตานนท์, 2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีศักยภาพเพียงพอเนื่องจากขาดกิจกรรมสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนิวเวศ

อย่างไรก็ตาม จากผลการวัดระดับประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (ตารางที่ 4.8) แสดงให้เห็นว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากนัก หรือได้รับการฝึกอบรมแต่เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ทั้งที่การฝึกอบรมหรือสัมมนาสามารถช่วยในการเปิดรับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างถูกต้องและมีหลักการ สามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผนหรือดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากเรื่องของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถส่งบุคลากรในองค์กรเข้ารับการฝึกอบรมได้

การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยหลักการแล้วจะเป็นการวางกรอบนโยบายมาจากหน่วยงานของรัฐ ถ้าหากผู้ที่รับน่านโยบายนั้นมาปฏิบัติ ดังเช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้าใจและยอมรับนโยบายนั้น ๆ ผู้ปฏิบัติงานย่อมดำเนินการตามนโยบายได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ศรินยา เบียงอุทา, 2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีผลต่อทัศนคติของมัคคุเทศก์

ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากในการพัฒนาในเรื่องใด ๆ ก็ตาม ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือความพร้อมในด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ก็เป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน ทำให้ความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยวนี้ ส่งผลต่อศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากความพร้อมดังกล่าวช่วยให้การบริหารจัดการในการพัฒนาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายและแผนการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากผลการวัดระดับความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรายข้อ (ตารางที่ 4.12) ซึ่งพบว่าความพอเพียง

ของที่พัก/โรงแรมสำหรับรองรับและบริการนักท่องเที่ยว ธนาคาร และเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยสำหรับเหตุฉุกเฉิน (ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งที่ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการบริการนักท่องเที่ยว และเป็นการเพิ่มมูลค่าในระยะยาว แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการวางแผนและการดำเนินการร่วมกันในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่เน้นในเรื่องของการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นหลัก อีกนัยหนึ่ง การที่ยังไม่มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว อาจมีสาเหตุมาจากเรื่องของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีจำกัด เห็นได้จากผลการศึกษาในส่วนของปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในหัวข้อที่ 4.11.1 ที่พบว่า ปัญหา อุปสรรคสำคัญที่พบมากที่สุด คือเรื่องของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การจัดสร้างที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือเพื่อใช้ในการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนา เมื่องบประมาณพร้อม การบริหารงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมเป็นไปได้โดยสะดวก และสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์และแผนพัฒนาที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา" (สุเทพ พิมพิรัตน์, 2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมด้านการเงินมีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนา และงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพขององค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" ศุภารัตน์ วรจิตตานนท์, 2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีศักยภาพไม่พอเนื่องจากรายได้ขององค์กรไม่เพียงพอต่อการนำมาใช้พัฒนาท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม จากผลการวัดระดับความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรายข้อ (ตารางที่ 4.12) ซึ่งพบว่า องค์การ

บริหารส่วนตำบลมีรายได้เพียงพอสำหรับจัดสรรให้กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในส่วนของปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในหัวข้อที่ 4.11.1 ที่พบว่า ปัญหา อุปสรรคสำคัญที่พบมากที่สุด คือเรื่องของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบล ไม่ว่าจะเพื่อการสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การจัดสร้างที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือเพื่อใช้ในการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นอีก 1 ปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนา เช่นเดียวกันกับปัจจัยด้านพื้นที่และงบประมาณ เมื่อวัสดุ/อุปกรณ์พร้อม การบริหารงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมเป็นไปได้โดยสะดวก และสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์แผนพัฒนาที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง "ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา" (สุเทพ พิมพิรัตน์, 2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมด้านวัสดุ/อุปกรณ์มีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลการศึกษาดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 5.2 รวมทั้งจากปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.3.1 กำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ รวมทั้งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวองค์กรประชาชน และประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดเป็นแผนการทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดำเนินการโดยคณะทำงานร่วมที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งแผนการหลัก ๆ ประกอบไปด้วย

1) แผนการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแผนการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ

(1) แหล่งท่องเที่ยวและศักยภาพในการพัฒนา

(2) ข้อจำกัดของพื้นที่

(3) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ทั้งด้านระบบสาธารณูปโภค ระบบการบริการด้านการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดนำเที่ยว การจ้ดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และด้านความปลอดภัย

2) แผนการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว โดยการกำหนดแผนการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการร่วมกับจังหวัด เพื่อนำเสนอออกสู่สาธารณชนในภาพรวม ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการท่องเที่ยวครบวงจรทั่วทั้งจังหวัดได้ ทั้งนี้ขั้นตอนการดำเนินการมีดังนี้

(1) กำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยอาจแบ่งตามพื้นที่ เช่น ในประเทศ ต่างประเทศ ในจังหวัด ต่างจังหวัด หรือแบ่งตามกลุ่มอายุ เช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ เป็นต้น

(2) เลือกวิธีการและสื่อที่จะใช้ในการเผยแพร่ เช่น แผ่นพับ แผ่นป้าย คู่มือท่องเที่ยว ศูนย์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

(3) กำหนดเกณฑ์การวัดผล ทั้งในเชิงปริมาณ โดยวัดจากจำนวนนักท่องเที่ยว ก่อนและหลังการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ และในเชิงคุณภาพ โดยวัดจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

3) แผนการลงทุนและการตลาด รวมทั้งการจัดเก็บผลประโยชน์/การจัดสรรผลประโยชน์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน เป็นแผนการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องให้กับเอกชน หรือประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดนำเที่ยว และการจ้ดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ส่วนการจัดเก็บผลประโยชน์ หรือรายได้ที่ได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ประกอบกิจการหรือธุรกิจท่องเที่ยว จำเป็นต้องร่วมภาระรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น โดยการจ้ดแบ่งผลประโยชน์ที่ได้มาให้กลับคืนสู่แหล่งท่องเที่ยว ผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปพัฒนาหรือดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

4) แผนการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เป็นแผนการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อทำลายสิ่งแวดล้อม และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดจำกัดทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ขีดจำกัดของนักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้ และการรณรงค์สร้าง

จิตสำนึกในหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกต้องให้กับทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผู้ประกอบการ/ธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่

5) แผนการจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย เป็นแผนการจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยทั้งจากโจรผู้ร้าย อุบัติเหตุ ไฟไหม้ และ/หรือภัยธรรมชาติ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประกอบไปด้วย

(1) การขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจท่องเที่ยว กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป่าไม้

(2) การจัดทำป้ายเตือนนักท่องเที่ยว รวมทั้งจัดให้มีการปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยว ก่อนเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว

(3) การจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย

(4) การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการหรือศูนย์ดูแลช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

ทั้งนี้ในแผนแต่ละแผน จะประกอบไปด้วย

1) วัตถุประสงค์/เป้าหมายของแผน

2) ขอบเขตการดำเนินการ

3) ภารกิจที่ต้องปฏิบัติ แบ่งเป็นในขั้นตอนการเตรียมการ การดำเนินการตามแผน และการติดตามและประเมินผล (ผลการดำเนินการและผลกระทบที่เกิดขึ้น)

4) งบประมาณในการดำเนินการ

5) ระยะเวลาในการดำเนินการ

6) ผู้รับผิดชอบ

5.3.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หอการค้าจังหวัด ฯลฯ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณแก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีการบริหารจัดการ และการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้คล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะการนำไปใช้ส่งเสริมการลงทุนในส่วนของที่พักรักษาตัว และการจูงใจนักท่องเที่ยวโดยมีคฤหาสน์ท้องถิ่น ที่ยังคงมีปริมาณไม่มากนัก รวมทั้งใช้ในการจัดส่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

5.3.3 จัดให้มีการฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ

เพื่อให้เกิดการบริหาร/จัดการตามหลักการที่ถูกต้อง สามารถจัดลำดับความสำคัญของหน่วยหรือระบบที่ต้องการพัฒนาได้ โดยไม่จำเป็นต้องพัฒนาเฉพาะระบบสาธารณูปโภคก่อน รวมทั้งให้คำแนะนำถึงช่องทางในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น โดยการขอความร่วมมือไปยังภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญ และ/หรืองบประมาณในการจัดฝึกอบรม

5.3.4 จัดให้มีการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เป็นคนในท้องถิ่น โดยการขอความร่วมมือจากภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษา ในการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการลงทุนและการตลาดที่ถูกต้องเหมาะสม ให้ธุรกิจสามารถดำเนินการไปได้อย่างยาวนาน และไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่

5.3.5 สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของพื้นที่ งบประมาณ และวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เท่านั้น การพัฒนาสามารถเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ ๆ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การจัดการท่องเที่ยวแบบ long stay (การพักระยะยาว) การจัดทำวีรสุขภาพ การจัดการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีไทย เป็นต้น ทั้งนี้ อาจผนวกเข้าไปในหลักสูตรการฝึกอบรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ/หรือผ่านทางการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3.6 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรกำหนดให้มีการวัดประเมินผลศักยภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการสร้างตัวชี้วัด และเกณฑ์วัดผลศักยภาพที่เป็นมาตรฐาน

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. 2524. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรมการปกครอง. 2531. **สมุดคู่มือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กรมการปกครอง. 2545. ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล 2543 (Online). Available URL: <http://www.dola.go.th/local/abt.htm>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544ก. นโยบายการดำเนินงาน (Online). Available URL: <http://www.tat.or.th/thai/tat/policy.html>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544ข. กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Online). Available URL: <http://www.tat.or.th/thai/tat/strategy2.html>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544ค. ความหมายของการท่องเที่ยว (Online). Available URL: http://www.tat.or.th/thai/tat/tourism_industry.html.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544ง. รูปแบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Online). Available URL: <http://www.tat.or.th/thai/tat/constitute.html>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544จ. บทบาทของรัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Online). Available URL: <http://www.tat.or.th/thai/tat/organization.html>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544ฉ. ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว (Online). Available URL: <http://www.tat.or.th/thai/tat/result.html>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองวางแผนโครงการ. 2540. **สรุปร่างนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. ม.ป.พ.
- โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. 2543. **วิวัฒนาการการปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- จรัญ บุญทะคุต. 2541. **ขีดความสามารถในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- จารุจน์ กลิ่นดีป्ली. 2541. การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติไทรโยค. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิราพร ทัดตะวร. 2541. การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาหมู่บ้านปราสาทใต้ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชม สุขวิไล. 2541. ความสามารถในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชะลอ ธรรมศิริ. 2530. การพัฒนาการปกครองตำบล. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ทิตยา สุวรรณะชฎ. 2543. แนวคิดทฤษฎีสังคม. ม.ป.พ.
- ดารารัตน์ วรจิตตานนท์. 2542. ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาแก่งหินเพิง อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทวิชา คชรินทร์. 2541. ศักยภาพในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ: ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทองใบ สุดซารี. 2542. ทฤษฎีองค์การ: วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไทยตำบลดอทคอม. 2545. รายการข้อมูลอำเภอในจังหวัดสมุทรสงคราม (Online). Available URL: <http://www.thaitambon.com/tambon/tamplist.asp?ID=75>.
- ไทยรัฐ. 2545(11 ธันวาคม). สก๊อปหน้า 1: 5.
- ไทยรัฐ. 2545(2 มกราคม). ยุคนี้อะไร ๆ ก็ต้องเวิร์กช็อป: 9.
- ไทยรัฐ. 2545(26 พฤศจิกายน). กะชวกบิ๋นไทยทำนักเที่ยวหล่น: 9.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2538. องค์การ ทฤษฎี และการออกแบบ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2540. 100ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์. 2544. การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยชุมชน.
- น้ำทิพย์ ประทุมเวียง. 2541. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการผู้เกี่ยวข้อง: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิคม จารุมณี. 2535. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ตำรา-เอกสารวิชาการฉบับที่ 53 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2526. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2546. ททท.ทำบัญชีประชาชาติท่องเที่ยวหวังสร้างรายได้ธุรกิจเกี่ยวเนื่องโต (Online). Available URL: <http://www.manager.co.th/travel/showtravelnews.asp?NewsID=4672935835122>.
- พงศธร สัจจชลพันธ์ และระพีพงศ์ ศรีวงษ์. 2544. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (Online). Available URL: <http://www.tumbon.com/doc/struc.html>.
- พงษ์ลัดดา ไกรขจรกิตติ. 2543. ทัศนคติของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาป่าชุมชน: ศึกษากรณีป่าชายเลน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. 2543. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เพชรน้อย ม่วงงาม. 2539. ศักยภาพของชุมชน: กรณีการจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัย จังหวัดสุพรรณบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. 2542. สังคม วัฒนธรรมและการบริหารแบบไทย. โครงการเอกสารตำราคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- พาริดา ม่าเหรัมย์. 2543. ความตระหนักถึงความสำคัญในงานพัฒนาเด็กของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ภราเดช พัทธ์วิเชียร. 2543. **ถามอย่าง คิด(หลาย)อย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.
- มณฑิรา ยืนนาน. 2544. **ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะวนศาสตร์. 2538. **โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศกรณีภาคใต้.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. **โครงการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันดำรงราชานุภาพ.** 2543. **คู่มือการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)และสภาตำบล(สต.).** พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.พ.
- มานพ วีระอาชากุล. 2538. **ความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู.** ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เยาวลักษณ์ ศิริสุวรรณ. 2539. **ศักยภาพของเทศบาลเมืองนครปฐมในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา.** ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เรณู ทิพย์มณี. 2543. **เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พ.ศ. 2540 กับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พ.ศ. 2541: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา.** ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลม เปลี่ยนทิศ. 2545(5 กุมภาพันธ์). **หมายเหตุประเทศไทย: เงินท่องเที่ยวช่วยชาติไว้. ไทยรัฐ: 5.**
- วรรณพร วณิชชานุกร. 2540. **การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: ECOTOURISM.** กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วรรณภา วงษ์วานิช. 2539. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรียา เอี่ยมวิบูลย์. 2540. **ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล.** ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิจิตรา ชัยศรี. 2536. **ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

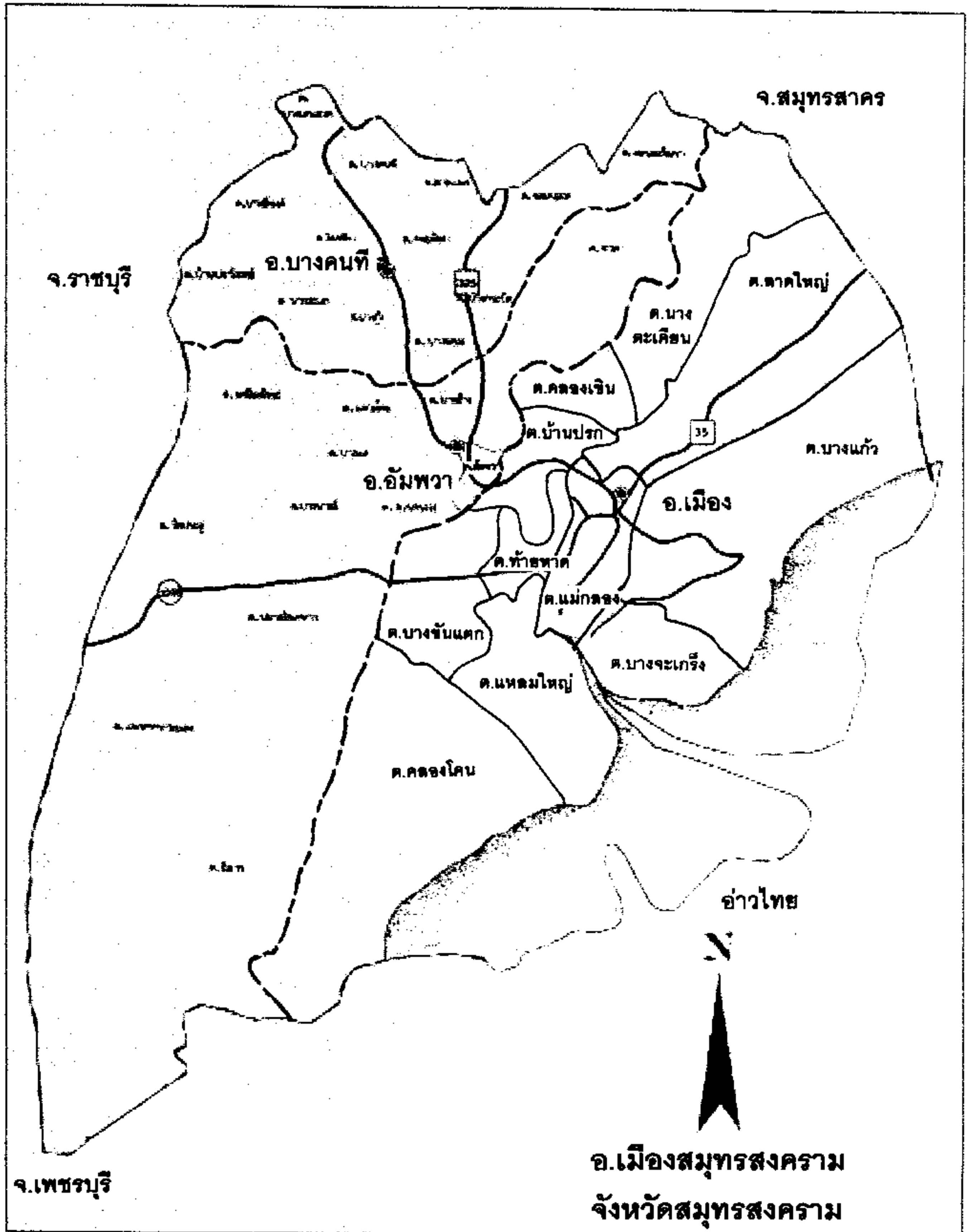
- วิชูกร กุหลาบศรี. 2541. การปรับตัวขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวในปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542: ศึกษาเฉพาะสำนักงานททท.ภาคใต้. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิรัตน์ รัตนวิจิตร. 2540. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศรินยา เป็ยงอุทา. 2544. ทศนคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศศิอาภา ประสพทรัพย์. 2539. การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ผ่านการอบรมโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2540. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: อีระฟิล์มและไซเท็กซ์
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2543. รายงานผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพลส.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ: รายงานฉบับสมบูรณ์. ม.ป.พ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2535. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพีพี: รายงานฉบับสมบูรณ์. ม.ป.พ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2541. การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล: รายงานฉบับสุดท้าย. ม.ป.พ.
- สนิท วิไลจิตต์. 2507. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาตำบลหมู่บ้าน. พระนคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2514. การบริหาร. กรุงเทพฯ: เกษมสุวรรณ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2517. สารานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน. 2543. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน.
- สรินสา ตระกูลวงศ์. 2540. ศักยภาพและกลไกการปรับตัวขององค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2546. ข้อมูลทางการปกครอง (Online). Available URL: <http://www.ect.go.th/thai/local/static.html>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2544. นโยบายของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว (Online). Available URL: <http://www.thailandnaturalresources.com/Btour.html>.
- สุชาติ สุริยาชัยวัฒน์. 2541. ทศนคติของประชาชนต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุเทพ เตียวตระกูล และคณะ. 2532. วิทยาการนักปกครอง. กรุงเทพฯ: ธารนิพนธ์.
- สุเทพ พิมพ์รัตน์. 2543. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุทธิ สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษฏ์. 2542. หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สุวัฒน์ ตูลาธร. 2541. ศักยภาพของชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด: ศึกษากรณีในชุมชนแห่งหนึ่งของ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ ทรงสงวน. 2541. การรับรู้บทบาทของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม: ศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ก. รอบรู้เรื่องราวอบต. (Online). Available URL: <http://www.suthep.net/abtsuthep/abt.html>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ข. ผังอบต. (Online). Available URL: <http://www.suthep.net/abtsuthep/stg.html>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ค. โครงสร้างองค์การอบต. ชั้น 1 (Online). Available URL: <http://www.suthep.net/abtsuthep/stg1.html>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ง. โครงสร้างองค์การอบต. ชั้น 2 (Online). Available URL: <http://www.suthep.net/abtsuthep/stg2.html>.

- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544จ. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล. ชั้น 3 (Online). Available URL:
<http://www.suthep.net/abtsuthep/stg3.html>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ฉ. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล. ชั้น 4 (Online). Available URL:
<http://www.suthep.net/abtsuthep/stg4.html>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ. 2544ช. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล. ชั้น 5 (Online). Available URL:
<http://www.suthep.net/abtsuthep/stg5.html>.
- อภิญา จรุงพร. 2515. **ศัพท์และความหมายทางการบริหาร**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- อักษร สวัสดิ์. 2542. **ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร**. ภาคนิพนธ์
 ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อิทธิฤทธิ์ พลังธีรสิน. 2542. **ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว:
 ศึกษาเฉพาะกรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง จังหวัดตาก**. สารนิพนธ์ปริญญา
 โท สาขาบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุทัย หิรัญโต. 2523. **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2538. **การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- Robbins, Stephen P. 1987. **Organization Theory: Structure, Design and Applications**.
 Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

ภาคผนวก ข

ข้อมูลรายตำบลในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ข้อมูลรายตำบลในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

(<http://www.thaitambon.com/tambon/tamplist.asp?ID=75>)

อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

1. ตำบลแม่กลอง

ประวัติความเป็นมา : ตำบลแม่กลอง เป็นตำบลที่ตั้งอยู่เขตเทศบาล

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บางแก้ว, บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ท้ายหาด อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. วัดธรรมนิมิต
2. วัดประทุมคณาวาส
3. วัดบ่อหมัก
4. วัดพวงมาลัย
5. วัดเพชรสมุท
6. วัดใหญ่

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 25/9/2544)

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเอกชัย

สถานที่ตั้ง : 10/106 ถ.เอกชัย ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : คุณเรือนขวัญ บุระมาน โทร : 034-715918, 034-720412

e-mail : ekachai_farmer@hotmail.com

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ เครื่องประดับโรเดียมแพลนซี

ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ จากลวดทองเหลืองถักและประดับด้วยหินสี ลูกปัด คริสตัล ฯลฯ เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

หลายรูปแบบ เช่น กระเป๋า สร้อยคอ สร้อยข้อมือ กำไล ต่างหู

วัตถุดิบที่ใช้

ลวดทองเหลือง หินสี ลูกปัด คริสตัล

กระบวนการผลิต

ถักลวดทองเหลืองตามรูปแบบต่างๆ และประดับตกแต่งด้วยหินสี ลูกปัด

การใช้ประโยชน์

เป็นเครื่องประดับและของขวัญต่างๆ

ประวัติและการบริหารจัดการ

จากการที่ประธานกลุ่มมีความสนใจและชอบงานทางด้านนี้อยู่แล้ว เมื่อมีโอกาสจึงไปเรียนการทำเครื่องประดับ จากการโครงการฝึกอบรมอาชีพ แล้วกลับมาตัดแปลงประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆโดยใช้ลวดทอง เหลืองดักเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และสอนให้กับเพื่อนบ้านและวงใกล้เคียงที่สนใจ ทัศนามีมือ รูปแบบจนเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิก 17 คน และมีผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สภาพการรวมตัว

กลุ่มใช้เงินกองกลางจัดหาวัตถุดิบมา กระจายงานให้ทำตามบ้านแล้วนำงานมาส่ง ก็จะได้ค่าแรงต่อชิ้นงานที่ทำมา จากนั้นก็นำไปขายที่ต่างๆ

จำนวนประชากร 17 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการตลาด การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

2. ตำบลบางขันแตก

ประวัติความเป็นมา : ตำบลบางขันแตก เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านบางนางจัน หมู่ 2 บ้านโพรงพง หมู่ 3 บ้านนางพิมพ์ หมู่ 4 บ้านคลองบ่อ หมู่ 5 บ้านคลองจัน หมู่ 6 บ้านมอปลัด หมู่ 7 บ้านบางช้างตาย หมู่ 8 บ้านศาลาพักרון หมู่ 9 บ้านศาลาพักרון หมู่ 10 บ้านบางดินเม็ด หมู่ 11 บ้านคลองเก่า หมู่ 12 บ้านนิตดาว่าย

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.สวนหลวง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.คลองโคน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.ท้ายหาด, แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ปลายโพรงพง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,634 คน เป็นชาย 4,691 คน เป็นหญิง 4,943 คน

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล : 1. วัดธรรมสถิตีวราราม

2. วัดนางพิมพ์

3. วัดบางขันแตก

4. วัดบางนางจันกลาง

5. วัดโพรงพง

6. วัดแม่ไม้ (บางนางจันนอก)

7. วัดศรีสุวรรณคงคาราม

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 29/11/2544)

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดาวเรือง

สถานที่ตั้ง : หมู่ 4 บ้านคลองบ่อ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ต.บางขันแตก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : โทร :034-732529,034-712617

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

พืชมะพร้าว ใช้ต้มแก้อาการเวียนศีรษะ แก้นวดคัดจมูก

ขนมทุ สบู่ ขนมทุ คุกกี้ขนาดผสมสมุนไพร

สบู่ ขนมทุ คุกกี้ขนาดผสมสมุนไพรธรรมชาติ ชนิดต่างๆ เช่น ประคำดีควาย ดอกอัญชัญ ใบกะเม็ง ขมิ้น

ประวัติและการบริหารจัดการ

อาชีพเดิมทำสวนมะพร้าว ส้มโอ ทำน้ำตาลมะพร้าวผล จนเจ้าหน้าที่เคหะกิจการเกษตรและเกษตรตำบลได้เข้ามาแนะนำให้ชาวบ้านที่สนใจรวมกลุ่มกันทำสินค้าขายเพื่อเป็นรายได้เสริม จึงเริ่มจัดตั้งกลุ่มต่างๆขึ้นในตำบลบางขันแตก

กลุ่มในชุมชน

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดาวเรือง

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลผลิตส้มโอขาวใหญ่

กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางขันแตก

กลุ่มอนุรักษ์คลองยาว

สภาพการรวมตัว

สมาชิกมาจากกลุ่มแม่บ้านในตำบลบางขันแตกหมู่ต่างๆที่สนใจ เข้าหุ้นเป็นสมาชิกมาผลิตสินค้า

จำนวนประชากร 29 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวน

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม ค้าขาย รับจ้าง

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

-ตลาดจำหน่ายสินค้า

-เงินทุนดำเนินการ

-การพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบ คุณภาพ

กลุ่มสตรีทำน้ำพริก

สถานที่ตั้ง : 56 หมู่ 10 บ้านบางตีนเป็ด ต.บางขันแตก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางสาวยุวดี เจริญพัฒน์ โทร :(034) 712264

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ น้ำพริก

ผลิตภัณฑ์น้ำพริกต่าง ๆ เช่น น้ำพริกเผา น้ำพริกปลาลาย น้ำพริกปลาสลิด น้ำพริกหมูเส้น น้ำพริกนรก น้ำพริกตาแดง บรรจุนวด สะอาด อร่อย ได้รับมาตรฐาน ออย. (เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขายในท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ หมู่ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยทำการประชาคมทั้งในระดับตำบลและอำเภอ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล เป็นที่รู้จักทั่วไป)

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ ต้องการที่จะพัฒนาการบรรจุภัณฑ์

3. ตำบลลาดใหญ่

ประวัติความเป็นมา :

ตำบลลาดใหญ่ เดิมเรียกว่า "ตำบลสุนัขหอน" เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้เสด็จผ่านตำบลนี้ แต่ไม่พบบ้านเรือนผู้คนอาศัย ได้ยินแต่เสียงสุนัขหอน จึงได้เรียกว่าตำบลสุนัขหอน และต่อมาได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 พร้อมทั้งได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ตำบลลาดใหญ่" เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านบางประจัน หมู่ 2 บ้านสามเรือน หมู่ 3 บ้านสวนแก้ว หมู่ 4 บ้านบางกระมูน หมู่ 5 บ้านลาดใหญ่ 1 หมู่ 6 บ้านตะวันจาก 1 หมู่ 7 บ้านบางสะไ้ หมู่ 8 บ้านสุนัขหอน หมู่ 9 บ้านตะวันจาก 2 หมู่ 10 บ้านเขตเมือง หมู่ 11 บ้านลาดใหญ่ 2 หมู่ 12 บ้านเอกชัย

สภาพทั่วไปของตำบล :

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบชายฝั่ง บางส่วนเป็นลุ่มน้ำ เป็นสวนมะพร้าว และนาเกลือ มีเนื้อที่ทั้งหมด 25,499 ไร่

อาณาเขตตำบล :

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.นางตะเคียน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.บางแก้ว อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จ.สมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล :

จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 13,220 คน เป็นชาย 6,527 คน หญิง 6,693 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล :

อาชีพหลัก ทำสวน นาเกลือ

อาชีพเสริม รับจ้าง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. วัดน้อยแสงจันทร์

2. วัดบางประจัน

3. วัดลาดใหญ่

4. วัดสวนแก้วอุทยาน

5. พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์เรือ

เป็นสถานที่แสดงเรือชนิดต่าง ๆ ตั้งอยู่ที่สถานที่เดียวกับอาคารนิทรรศการแม่ตลขามอิน - จัน

6.อนุสรณ์สถานแม่ตลขามอิน - จัน

เป็นสถานที่เพื่อระลึกถึงแม่ตลขามอิน - จัน มีอาคารนิทรรศการชีวประวัติ ตั้งอยู่ริมถนนเอกชัย ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 13/12/2544)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล : เดินทางโดยใช้ถนนเอกชัยเป็นถนนลาดยาง จากศาลากลางจังหวัดระยะทาง 3 กม.

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วน

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 13/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายประจวบ ศรีกำเนิด ประธานกรรมการบริหาร
2. นายประคอง วงษ์วรรณ กรรมการบริหาร
3. นายอำนาจ อยู่ศรี กรรมการบริหาร
4. นายเสรี รัตนะ เลขานุการกรรมการบริหาร
5. นายบุญมี เครือท่าทราย ประธานสภา อบต.
6. นายนคร จันทร์ขำ รองประธานสภา อบต.
7. นางอนงค์ สายสาทร่าย เลขานุการสภา อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรแม่บ้านเกษตรกรขนาดใหญ่

สถานที่ตั้ง : 25/1 ม.6 ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : คุณสุวิพร จันทร์จำ โทร :034-717091, 09-8005944

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ : ก๊วยกกรอบแก้วเนยน้ำผึ้ง

ผลิตภัณฑ์ก๊วยแปรรูปชนิดต่างๆ ก๊วยกกรอบแก้วเนยน้ำผึ้ง ก๊วยกกรอบเค็ม ก๊วยแผ่นม้วน ข้าวเกรียบก๊วย น้ำก๊วยดิบปอกเปลือกหมักด้วยน้ำส้มก๊วย สูตรเฉพาะ สะเด็ดน้ำ แลเป็นแผ่น ทอดน้ำมัน ชุบน้ำผึ้งปรุงรสสูตรพิเศษ แล้วทอดอีกครั้งซับน้ำมันออก โรยงาดำ บรรจุห่อ

ประวัติและการบริหารจัดการ

ผลิตภัณฑ์ก๊วยแปรรูปนั้นมีการทำกันมานานแล้ว แต่เป็นการทำกันภายในครัวเรือน เพราะมีก๊วยอยู่ทั่วไปในท้องถิ่นมาก ราคาถูก จึงนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและเก็บรักษาได้นานขึ้น เช่น ทำก๊วยกกรอบแก้ว ก๊วยม้วน และน้ำส้มก๊วย เมื่อมีการทำกันมากขึ้นจึงต้องการที่จะเพิ่มศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยการจัดตั้งกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และศึกษาดูงานจากที่อื่นอย่างจริงจังมากขึ้น

จำนวนประชากร 15 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวน

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

ยังขาดแหล่งเงินทุนในการดำเนินงาน ที่ผ่านมาหน่วยงานราชการยังไม่ได้เข้ามาช่วยเหลือ การดำเนินงานต่างๆจึงค่อนข้างติดขัดต้องศึกษาเองทำกันเอง

กลุ่มสตรี หมู่ 1

สถานที่ตั้ง : หมู่ 1 ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางนิศรา น้อยประเสริฐ โทร : (034) 712947

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ : แรมหูและครีมνωคผสมสมุนไพร

ผลิตภัณฑ์แรมหูและครีมνωคผสมสมุนไพรไม่ไทย ทำมาจากดอกอัญชัน และว่านหางจระเข้ สระสะอาด มีกลิ่นหอม สัมผัสผสมต่าง ๆ ทั้งหมดเข้าด้วยกันด้วยไฟอ่อน กรองส่วนผสมด้วยผ้าขาวบาง บรรจุขวดรอจำหน่าย

ประวัติและการบริหารจัดการ

มีคณะกรรมการบริหาร 5 คน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ประชาสงเคราะห์ และอบต.ลาดใหญ่
สภาพการรวมตัว

สมาชิกรวมกลุ่มผลิตเมื่อมีการสั่งสินค้า และผลิตเพื่อจำหน่ายปลีกเดือนละ 4 - 5 ครั้ง

จำนวนประชากร จำนวนสมาชิก 15 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง ค้าขาย

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม ผลิตสินค้าของกลุ่ม

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

1. รายได้น้อย ตลาดยังไม่กว้างเท่าที่ควร
2. ราคาสินค้ายังไม่ดี
3. อุปกรณ์ยังไม่เพียงพอ

แนวทางการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไข

1. ขอรับการสนับสนุนอุปกรณ์เตาอบสมุนไพร
2. การหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

กลุ่มสหกรณ์นาเกลือจังหวัดสมุทรสงคราม

สถานที่ตั้ง : 37/3 หมู่ 4 บ้านบางพูด ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นายนิคม จันทร์ขำ โทร : (034) 714704

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ : เกลือสมุทร

ผลิตภัณฑ์เกลือสมุทร ทำออกมาในรูปแบบของเกลือป่น เกลือป่นไอโอดีน และเกลือเม็ด (เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขายในท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยทำการประชาคมทั้งในระดับตำบลและอำเภอ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล เป็นที่รู้จักทั่วไป)

4. ตำบลบ้านปรก

ประวัติความเป็นมา : แต่เดิมตำบลบ้านปรก มีชื่อว่า ตำบลคู้งลมทวน ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นตำบลมทวน มีเขตการปกครอง 8 หมู่บ้าน และต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่ออีกเป็น ตำบลบ้านปรก และได้มีการแบ่งเขตการปกครองเพิ่มขึ้นเป็น 11 หมู่บ้าน จนถึงปัจจุบัน สาเหตุที่ใช้ชื่อว่าตำบลบ้านปรก เนื่องจากได้มีการตั้งชื่อตามชื่อของหลวงพ่อบรรพต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ในศาลาปรก ซึ่งขณะนั้นศาลาปรกเปรียบเสมือนเป็นศาลาหลักเมืองประจำจังหวัดในปัจจุบันหลวงพ่อบรรพตประดิษฐานอยู่ที่วัดใหญ่ ตำบลแม่กลอง เพราะได้มีการแบ่งเขตตำบลบ้านปรก บางส่วนไปรวมกับตำบลแม่กลอง

สภาพทั่วไปของตำบล : เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำกลองไหลผ่าน พื้นดินเหมาะในการปลูกพืช ได้แก่ ส้มโอ มะพร้าว ฯลฯ

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.คลองเขิน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ห้วยหาด อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.อัมพวา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,579 คน เป็นชาย 3,679 คน เป็นหญิง 3,930 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำสวน ทำไร่

อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. วัดแก้วฟ้า

2. วัดคู่สนามจันทร์

เป็นวัดที่สร้างขึ้นราวกรุงศรีอยุธยาตอนต้น มีโบราณสถานทางวัฒนธรรมแห่งชาติ คือ วิหารรอยพระพุทธบาทจำลองใหญ่ ภายในวิหารขนาดกว้าง 3 เมตร ความยาว 10 เมตร ภายในวิหารมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง พระมหากษัตริย์ที่นำศิษย์มา โดยทุกปีจะมีนักเรียนมหาวิทยาลัยศิลปากรมาศึกษา

3. วัดจันทร์เจริญสุข (หลวงปู่สาย)

พระครูสมุทรมงคล (หลวงปู่สาย) เป็นที่เคารพนับถือ เมื่อท่านมรณภาพแล้วสภาพศพไม่เน่าเปื่อย

4. วัดเจดีย์ไทร 100 ปี (วัดช่องลม)

จัดสร้างโดยหลวงพ่อบ้าย มีความประสงค์จะสร้างพระพุทธรูป (ถ้าไทร) โดยบอกบุญเรียไรจากชาวบ้านขอไทรต่างๆเพื่อสร้างพระพุทธรูป และได้ทำการก่อสร้างโดยใช้ทาสและพระสงฆ์ในวัดโดยได้ขอร้องให้จางวางสอน (หลวงประดิษฐไพเราะ) เป็นผู้ออกแบบก่อสร้าง คือครูกรม เจริญผล และได้สร้างพระไว้หน้าถ้ำ 1 ตัว มีชื่อว่า "ปู่" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหลวงพ่อบ้าย ซึ่งท่านเกิดปีมะแม

5. วัดพักตราราม

6. วัดโรงธรรม

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 13/12/2544)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

- เดินทางจากตัวเมืองสมุทรสงครามโดยรถยนต์ตามเส้นทางถนนสายสมุทรสงครามบ้านแพ้ว ระยะทางประมาณ 10 กม

- มีรถประจำทางประมาณ 10 กม.

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

- มีประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ และรถประจำทางผ่านสะดวกสบาย

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 13/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายพุทธ ฤทธิเดช

โทร. 034-715085 ประธานกรรมการบริหาร

2. นายสมพร สมประเสริฐ

โทร. 01-7362907 กรรมการบริหาร

3. นายสมควร ศิริขำ

โทร. 01-7631963 เลขานุการ

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล**กลุ่มอาชีพจักสาน**

สถานที่ตั้ง : หมู่ 4 ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางวาสนา พึ่งสังวาลย์ โทร : (034) 720273

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :**หัตถกรรมจักสาน**

เป็นการนำ ไม้ไผ่ หวาย ก้านมะพร้าว สมุดโทรศัพท์ มาประดิษฐ์ เป็นกระเป๋า กระเป๋า กระเป๋า ฯลฯ มีรูปแบบสวยงาม มีให้เลือกหลายแบบหลายขนาดตามความต้องการ

เป็นการนำวัตถุดิบต่างๆมาจักสานตามความต้องการ

เคยได้รับรางวัล: 1.ประกาศเกียรติคุณกลุ่มอาชีพจักสานไม้ไผ่/หวาย 2.รางวัลชนะเลิศการประกวดผลิตภัณฑ์จากก้านมะพร้าว

ประวัติและการบริหารจัดการ

แต่เดิมต่างคนต่างทำต่อมาได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มในปี 2533 โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงครามสนับสนุนเป็นเงิน 25,000 บาท พร้อมฝึกอบรมด้วย โดยมีสมาชิกเก่าจำนวน 15 คน ต่อมาปี 2543 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากงบประมาณการกระตุ้นเศรษฐกิจ (ม.พ.ร.) เป็นเงิน 110,000 บาท สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และฝึกอบรมทำให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และด้านการตลาดได้ดีในระดับหนึ่ง

กลุ่มในชุมชน

กลุ่มอาชีพจักสาน และกลุ่มอาชีพประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

สภาพการรวมตัว

สมาชิกรวมกันผลิตที่กลุ่มและเก็บจำหน่ายที่กลุ่ม นำออกขายตามงานต่างๆฝากร้านค้าจำหน่าย

สภาพทั่วไปของชุมชน/กลุ่ม

ที่ตั้งกลุ่มตั้งอยู่ริมถนนมีรถประจำทางผ่าน และมีร้านค้ามาก

อาณาเขต / ที่ตั้ง ประมาณ 1 ไร่เศษ

จำนวนประชากร จำนวนสมาชิก 30 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวน

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม หัตถกรรมจักสาน

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

- ปัญหาด้านการตลาด
- ขายได้ช้า
- ทุนจมนำไม่มีเงินหมุนเวียน

แนวทางการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไข

- นำผลิตภัณฑ์ไปขายในงานแสดงสินค้าต่างๆ
- ปลุกจิตสำนึกให้คนไทยนิยมใช้ของไทย ไม่นิยมพลาสติก

5. ตำบลบางแก้ว

ประวัติความเป็นมา : ตำบลบางแก้ว เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอเมือง ประกอบด้วยหมู่บ้าน 10 หมู่บ้านคือ หมู่ 1 บ้านบางระจัน หมู่ 2 บ้านบางแก้ว หมู่ 3 บ้านคลองกลาง หมู่ 4 บ้านลัดกะปิ หมู่ 5 บ้านบางบ่อ หมู่ 6 บ้านโรงกุ่ม หมู่ 7 บ้านโรงพิน หมู่ 8 บ้านปากมาบ หมู่ 9 บ้านชายทะเล หมู่ 10 บ้านบางป่อล่าง

สภาพทั่วไปของตำบล : เป็นพื้นที่ติดเขตเทศบาลเมือง สภาพเป็นชุมชนเมืองมากกว่าชนบทในหลายหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่มติดชายฝั่งอ่าวไทย น้ำทะเลท่วมถึง ดินเป็นดินเค็ม

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อ ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อ ต.ลาดใหญ่, แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,391 คน เป็นชาย 3,659 คน เป็นหญิง 3,732 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำนาเกลือ ประมงชายฝั่ง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

อาชีพเสริม รับจ้างค้าขาย

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล : 1. วัดเจริญสุนทราราม

2. วัดบางแก้ว

3. วัดบางบ่อ

4. คลองหมีนหาญ

5. พื้นที่ป่าชายเลน

คำขออนุรักษ์ธรรมชาติคลองหมีนหาญ

เป็นแหล่งป่าชายเลน นกทะเล และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำธรรมชาติ มีกลุ่มอนุรักษ์เป็นผู้จัดกิจกรรม โดย อบต.บางแก้ว ให้การสนับสนุน ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อกับคชชนหอยหลอด

6. ตลาดกลางบางแก้ว

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 14/12/2544)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

เดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้ถนนพระราม 2 พอลงตัวจังหวัดจากศาลากลางจังหวัด ใช้เส้นทางเข้าเมืองเป็นถนนลาดยางระยะทาง 2 กม.

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วน

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 14/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายโยธิน ต้นประเสริฐ ประธานกรรมการบริหาร
2. นายประเสริฐ แสงจันทร์ กรรมการบริหาร
3. นายพนม ไม้แท่น กรรมการบริหาร
4. นายประกอบ แสงจันทร์ ประธานสภา อบต.

5. นายอง มั่นมาก รองประธานสภา อบต.
6. นายบรรลือ บุญคล้าย เลขานุการสภา อบต.
7. นายสุริยา หรือประเสริฐ สมาชิกสภา อบต.
8. นายอรรถ อำไพวรรณ สมาชิกสภา อบต.
9. นายเอกราช ชื่นจิต สมาชิกสภา อบต.
10. นางสาวทับทิม พรหมสุวรรณ สมาชิกสภา อบต.
11. นายสมาน นาญกิจ สมาชิกสภา อบต.
12. นายธานี คชสาร สมาชิกสภา อบต.
13. นายจวน มีประเสริฐ สมาชิกสภา อบต.
14. นายประยุทธ์ ชุนเจ้า สมาชิกสภา อบต.
15. นายพยอม เรืองรอง สมาชิกสภา อบต.
16. นายมนตรี สีนทอง สมาชิกสภา อบต.
17. นายสุเทพ นาคหลัง สมาชิกสภา อบต.
18. นายสนั่น แสจันทร์ สมาชิกสภา อบต.
19. นายสมบัติ หวังเจริญ สมาชิกสภา อบต.
20. นายเรืองเดช เกิดจรงค์ สมาชิกสภา อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มแม่บ้านบางแก้ว

สถานที่ตั้ง : 16 หมู่ 7 ต.บางแก้ว อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : คุณมาลี ชื่นจิต โทร :01-9953785

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :

น้ำพริกต่างๆ

น้ำพริกต่างๆ เช่น น้ำพริกกุ้งแก้ว น้ำพริกปลาข้าวสาร น้ำพริกเผาตาแดง สะอาดถูกหลักอนามัย ไม้ใส่สารกันบูด

เกษตรเกลือ

เกษตรเกลือ เกลือสมุทรจากแม่กลอง ป้องกันโรคคอพอก

ประวัติและการบริหารจัดการ

เดิมมีอาชีพทำนาเกลือ พอเลิกทำนาเกลือก็ว่างงาน เจ้าหน้าที่ของเกษตรอำเภอจึงเข้ามาแนะนำให้จัดตั้งกลุ่มทำน้ำพริกขายในช่วงที่ว่างจากนาเกลือเพื่อเพิ่มรายได้ การที่กลุ่มเลือกทำน้ำพริกนั้น เป็น เพราะมีความมั่นใจในฝีมือการทำน้ำพริกอยู่แล้ว จึงชักชวนกันมาลงขันและจัดตั้งกลุ่มขึ้น ซึ่งก็เป็นที่พอใจกันอย่างมาก ทั้งคนซื้อและคนขาย

สภาพการรวมตัว

ลงทุนกันคนละ 100 บาทเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน พอขายได้กำไรก็นำมาแบ่งกัน

จำนวนประชากร 23 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำนา
อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง
ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

1. ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเกลือ พอเข้าฤดูฝนก็ไม่สามารถทำนาเกลือได้เพราะฝนตก ทำให้ขาดรายได้ในบางช่วง

2. ต้องการถนนเข้าหมู่บ้านตรงสะพานลอยหน้าวัดบางแก้ว

กลุ่มสตรีแปรรูปอาหารทะเล

สถานที่ตั้ง : 30 หมู่ 8 บ้านปากมาบ ต.บางแก้ว อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางสาวบุญยืน ศิริธรรม โทร : (034) 716677, (01) 308-9020

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :

อาหารทะเลแปรรูป

ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูป มีหลากหลายชนิด เช่น ปลาหยอง ปลานมึกปรุงรส ปลานมึกกรอบ กะปิ ปลากรอบ น้ำปลา ฯลฯ มีรสชาติดี กรอบ อร่อย เป็นที่ถูกใจผู้บริโภคเป็นอย่างมาก และได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานจากคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) (เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขายในท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยทำการประชาคมทั้งในระดับตำบลและอำเภอ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล เป็นที่รู้จักทั่วไป)

เรื่องจำลอง เรื่องจำลองรูปแบบต่างๆจากของจริง

ประวัติและภาพบริหารจัดการ

กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2539 เนื่องจากผู้นำกลุ่มได้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดเข้ามาสู่ชุมชนในท้องถิ่นมากขึ้นเรื่อยๆ จึงได้คิดหาวิธีป้องกันและบรรเทาการขยายตัวของปัญหายาเสพติด ด้วยการให้สมาชิกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เยาวชนได้ใช้เวลาอยู่กับครอบครัว สมาชิก มากขึ้น และยังเป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง

สภาพการรวมตัว

กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง จำกัด ดำเนินกิจกรรมรูปแบบต่างๆ โดยสมาชิกที่สตรีจะทำกิจกรรมการแปรรูปอาหารทะเล ส่วนเยาวชนชายจะผลิตเรื่องจำลองจำหน่าย เน้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการผลิตทุกขั้นตอน แบ่งหน้าที่การบริหารเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายจัดซื้อวัตถุดิบ ฝ่ายผลิต และฝ่ายตลาด โดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจในการซื้อผลิตภัณฑ์สดตัว จากกลุ่มสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง

จำนวนประชากร มีสมาชิกทั้งหมด 55 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำประมง

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม ทำหัตถกรรม

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

- ต้องการพัฒนารรภัณฑ์ที่เหมาะสมกับสินค้า และสถานที่จำหน่ายที่ชัดเจน และเงินทุนหมุนเวียนในการผลิต
 (วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 1/8/2544)

6. ตำบลท้ายหาด

ประวัติความเป็นมา : ตำบลท้ายหาด เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านท้ายหาด หมู่ 2 บ้านคุ้มลมทวน หมู่ 3 บ้านท้ายหาด หมู่ 4 บ้านบางแสนน้อย หมู่ 5 บ้านบางหัวกรวด หมู่ 6 บ้านบางแลม

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.บางขันแตก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล : 1. วัดท้ายหาด

2. วัดวชิรคาม

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 25/9/2544)

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรท้ายหาด

สถานที่ตั้ง : 11 ม.2 ต.ท้ายหาด อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : คุณสิริวรรณ สุวรรณกาล โทร :034-736888

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ : น้ำพริกบรรจุกล่อง

น้ำพริกชนิดต่างๆ จากทะเล เช่น น้ำพริกกุ้งแห้ง น้ำพริกปลาอินทรี น้ำพริกปลาอย่าง น้ำพริกหมูหยอง ทะเล 3รส

ประวัติและการบริหารจัดการ

แต่เดิมมีอาชีพทำนาทำสวน เป็นแม่บ้าน แต่พอเศรษฐกิจไม่ดีรายได้ไม่เพียงพอ จึงเริ่มรวมกลุ่มคนที่ว่างงาน จัดตั้งกลุ่มแปรรูปอาหารขึ้นเมื่อปี 2540 โดยได้รับความแนะนำจากเจ้าหน้าที่คณะกิจการเกษตรในด้านการแปรรูปอาหารต่างๆ

สภาพการรวมตัว

สมาชิกลงหุ้นกัน หุ้นละ 100 บาท และมารวมตัวกันอาทิตย์ละ 2 วัน เพื่อทำการผลิต เมื่อนำไปขายได้กำไรมาก็แบ่งเท่าๆกัน

จำนวนประชากร 20 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำนา ทำสวน

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

1. ต้องการพัฒนาคุณภาพของอาหาร แต่ยังขาดความรู้

7. ตำบลแหลมใหญ่

ประวัติความเป็นมา : ตำบลแหลมใหญ่ เดิมชื่อ "ตำบลขุนชัย" ชาวบ้านเชื่อกันว่าในสมัยก่อนบริเวณตำบลแหลมใหญ่เป็นทะเล เนื่องจากได้มีกาทรพบเปลือกหอยและปะการังอยู่ใต้พื้นดินมากมาย แต่ต่อมาบริเวณนี้ได้ยื่นออกไปเป็นแหลมขนาดใหญ่ในทะเล จึงเรียกกันต่อมาว่า "ตำบลแหลมใหญ่" และได้ตั้งเป็นชื่อตำบลเมื่อปี

พ.ศ.2537 และได้ยกฐานะเป็น อบต. เมื่อปี พ.ศ.2538 ตำบลแหลมใหญ่ เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านทรัพย์เจริญ หมู่ 2 บ้านปากสมุทร หมู่ 3 บ้านมอบตัด หมู่ 4 บ้านเตาปูน หมู่ 5 บ้านแหลมใหญ่ หมู่ 6 บ้านบางเรือหัก หมู่ 7 บ้านคลองสองร่อง หมู่ 8 บ้านคลองด่าน

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ท้ายหาด อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ชำวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ชำวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.บางขันแตก, คลองโคน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,924 คน เป็นชาย 3,975 คน เป็นหญิง 3,949 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำสวน

อาชีพเสริม เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำมะพร้าวขาว

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล : 1. วัดปากสมุทร

2. อบต.แหลมใหญ่

3. ป่าชายเลน

เป็นสถานที่ในการเพาะพันธุ์สัตว์ทะเลตามธรรมชาติ

4. ดอนหอยหลอด

บางส่วนของดอนหอยหลอด ในหมู่ 7 ซึ่งต่อกันกับตำบลบางจะเกร็ง

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 12/12/2544)

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วน

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 12/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายเว็ด แจ้งกระจ่าง ประธานกรรมการบริหาร
2. นายสุนันท์ โพธิ์แย้ม กรรมการบริหาร
3. นายรำเพย แย้มเย็น กรรมการบริหาร
4. นายสมพูล เกิดทองดี ประธานสภา อบต.
5. นางจากรรณ นาควิมล รองประธานสภา อบต.
6. นายวิทยา ปรองดอง เลขานุการสภา อบต.
7. นายประสงค์ เดชะบุญ สมาชิกสภา อบต.
8. นายรุ่งเรือง คลองน้อย สมาชิกสภา อบต.
9. นายชยพัทธ์ สุวรรณาราม สมาชิกสภา อบต.
10. นางวิภา เนียมสุวรรณ สมาชิกสภา อบต.
11. นายสมบุรณ์ น้อยเฉลิม สมาชิกสภา อบต.
12. นายสุพิน สุขคล้าย สมาชิกสภา อบต.

13. นายสมศักดิ์ ชูประดิษฐ์ สมาชิกสภา อบต.
14. นายสุพจน์ บ้านเกาะสมุทร สมาชิกสภา อบต.
15. นายรุ่งอรุณ วงศ์รัก สมาชิกสภา อบต.
16. นายณรงค์ แสงทอง สมาชิกสภา อบต.

**ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล
กลุ่มอาชีพทำปลาหมึกกรอบ**

สถานที่ตั้ง : หมู่ 6 ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางจารุวรรณ นาควิมล โทร : (034) 732795

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ : ปลาหมึกกรอบ

ผลิตภัณฑ์ปลาหมึกกรอบ ทำมาจากปลาหมึกสด ๆ จากทะเล รสชาติอร่อย กรอบ สะอาด ถูกหลักอนามัย
ไม่ใส่สารกันบูด ได้รับมาตรฐาน ออย. โดยนำปลาหมึกสดมาล้างทำความสะอาดแล้วตากให้แห้ง แล้วนำไปปด
ปรุงรส แล้วอบในตู้อบจนกรอบ

ประวัติและการบริหารจัดการ

มีคณะกรรมการบริหาร 5 คน

กลุ่มในชุมชน

1. กลุ่มทำปลาหมึกกรอบ

สภาพการรวมตัว

สมาชิกรวมกลุ่มกันขาย ทำกันภายในครัวเรือน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำปลาหมึกกรอบ

8. ตำบลคลองเขิน

ประวัติความเป็นมา : ตำบลคลองเขิน เดิมชื่อ ตำบลขุดเจ๊ก และได้เปลี่ยนชื่อตำบลเป็น "ตำบลคลองเขิน" ใน
ภายหลังยกฐานะเป็น อบต. เมื่อปี พ.ศ.2538 แต่เดิมมี 7 หมู่บ้าน ต่อมามีการแยกหมู่บ้าน ทำให้มีหมู่บ้านเพิ่ม
ขึ้นเป็น 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านนางตะเคียน หมู่ 2 บ้านปากลัด หมู่ 3 บ้านคลองเขิน หมู่ 4 บ้านคลองเขิน
หมู่ 5 บ้านดาวโด่ง หมู่ 6 บ้านวัดใหม่ หมู่ 7 บ้านสวนทุ่ง หมู่ 8 บ้านคลองเขิน หมู่ 9 บ้านสวนทุ

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.นางตะเคียน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.บางช้าง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,575 คน เป็นชาย 2,698 คน เป็นหญิง 2,877 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำสวน

อาชีพเสริม รับจ้าง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล : 1. วัดดาวโด่ง

2. วัดนางตะเคียน

3. วัดปากกลัด

4. วัดศรีศรัทธาธรรม

5. พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดดาวโด่ง

ตั้งอยู่ที่วัดดาวโด่ง หมู่ 4 ตำบลคลองเขิน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2538 เป็นที่เก็บรวบรวมของเก่าต่าง ๆ เพื่อไว้ศึกษา เปิดให้ชมเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 น. - 16.00 น.

6. ธรรมชาติ สถานีท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เป็นสวนเกษตร ตั้งอยู่ที่ หมู่ 4 ตำบลคลองเขิน ติดต่อได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง
(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 17/12/2544)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

สามารถใช้ถนนสายบ้านปรก - บึงป็น ระยะทางประมาณ 6 กม.

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

- มีไฟฟ้าและประปาใช้ครบทุกหมู่บ้าน

- โทรศัพท์บ้านยังไม่ทั่วถึง

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 17/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายชาญ เครือเทศน์ ประธานกรรมการบริหาร
2. นายยุทธ แผนคู่ กรรมการบริหาร
3. นายหอม มุณี กรรมการบริหาร
4. นายอัมพร แสงเนียม สมาชิกสภา อบต.
5. นายถิ่น แสงพันธ์ สมาชิกสภา อบต.
6. นายณรงค์ แสงพันธ์ สมาชิกสภา อบต.
7. นายเจื้อย มรรคทรัพย์ สมาชิกสภา อบต.
8. นายสุราษฎร์ พูนทรัพย์ สมาชิกสภา อบต.
9. นายเจษฎา งามร สมาชิกสภา อบต.
10. นายสัมพันธ์ นักดนตรี สมาชิกสภา อบต.
11. นายสมชาย มานะ สมาชิกสภา อบต.
12. นายแสง วงษ์ชื่อ สมาชิกสภา อบต.
13. นายสุพิศ เทียมสาตร์ สมาชิกสภา อบต.
14. จ.ท.ประสูต เทพศิริ สมาชิกสภา อบต.
15. นางสาวสุรินทร์ เล่ากิมพงษ์สวัสดิ์ สมาชิกสภา อบต.
16. นายสุธรรม คำสง่า สมาชิกสภา อบต.
17. นายณรงค์ฤทธิ์ เนตรสกุลณี สมาชิกสภา อบต.
18. นายมานะกุล เล่ากิมพงษ์สวัสดิ์ สมาชิกสภา อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล**กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดาวโต้ง**

สถานที่ตั้ง : 34 ม.4 บ้านดาวโต้ง ต.คลองเขิน อ.เมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : คุณเป็รื่อง มรรคทรัพย์ โทร :034-714900

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :อาหารแปรรูปจากผลไม้ กล้วยทอดเนย

กล้วยน้ำว้า ทอดเนย รสชาติหวานมัน อาหารว่างสำหรับทานเล่น ปอกกล้วยน้ำว้าออก แล้วไลเป็นแผ่น หมักไว้ 1 วัน ให้แห้ง หลังจากนั้นนำไปทอดน้ำมันจนกรอบได้ที่ นำขึ้นคลุกเนยน้ำตาล

แชมพู แชมพูครีมนวดผมสมุนไพร

แชมพูครีมนวดผมสมุนไพร จากสมุนไพรพื้นบ้าน มี 2 ชนิด คือแชมพู ครีมนวดผมว่านหางจระเข้ผสมมะกรูด ดอกอัญชัญ และแชมพูครีมนวดผมประคำดีควาย

น้ำตาลมะพร้าวแม่กลอง

น้ำตาลมะพร้าวแท้ 100% เคี้ยวจากยอดมะพร้าว รสชาติหวานมัน กว่าน้ำตาลขาว เหมาะสำหรับทำขนมหวาน หรือน้ำเชื่อม

วุ้นมะพร้าว ว่านหางจระเข้ในน้ำเชื่อม

วุ้นมะพร้าว ว่านหางจระเข้ในน้ำเชื่อม ขนมหวานสำหรับรับประทานผสมน้ำแข็ง หรือหยอดหน้าไอศกรีม

ประวัติและการบริหารจัดการ

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 18 ต.ค. 2519 เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำสวนตาล แต่พออายุมากขึ้นก็ขึ้นตาลก็ลำบากมากขึ้น จึงรวมตัวกันเพื่อหาอาชีพเสริมทดแทน แรกๆก็ขายของใช้ทั่วไปในท้องถิ่น ทำได้ไม่นานก็มีร้านค้าท้องถิ่นมาตั้งมากขึ้น จึงหันมาเริ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร เช่น น้ำตาลมะพร้าว น้ำส้มสายชูมะพร้าว วุ้นมะพร้าว โดยไปเรียนจากที่อื่นบ้าง เป็นภูมิปัญญาเดิมบ้าง และพัฒนามลิตภัณฑ์มาเรื่อยๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากทางราชการต่างๆเช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สาธารณสุขจังหวัด พานิชย์จังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด อบต.คลองเขิน ฯลฯ ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลายอย่าง เช่น กล้วยทอดเนย วุ้นน้ำมะพร้าว

สภาพการรวมตัว

สมาชิกที่ลงทุนจะได้รับเงินปันผลปีละครั้ง

สมาชิกที่มาทำการผลิตจะได้รับค่าแรงเป็นรายวัน เมื่อมาทำการผลิตที่กลุ่ม

สภาพทั่วไปของชุมชน/กลุ่ม

กลุ่มตั้งอยู่ติดคลอง("คลองลึก") ในละแวกสวนมะพร้าว

จำนวนประชากร สมาชิกถือหุ้น 25 คน

สมาชิกที่มาทำการผลิตประจำ 10 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวนมะพร้าว สวนส้มโอ

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง

กลุ่มองค์กรเพื่อพัฒนา

สถานที่ตั้ง : หมู่ 9 ต.คลองเขิน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางหวาน ประสงค์สุข โทร : (034) 717885

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :

ขนมต่าง ๆ

ผลิตภัณฑ์ขนมต่าง ๆ เช่น ขนมโมจิ คุกกี้สิงคโปร์ ขนมข้าวตอก และน้ำพริกนรกปลาช่อน เป็นต้น รสชาติอร่อย สะอาด ถูกหลักอนามัย ได้รับมาตรฐาน ออย.

ประวัติและการบริหารจัดการ

จัดตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2543 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม 5 คน

กลุ่มในชุมชน

1. กลุ่มทำขนม
2. กลุ่มผลไม้แปรรูป
3. กลุ่มน้ำพริก

สภาพการรวมตัว ร่วมกันทำกิจกรรม

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวน

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม ทำขนม

9. ตำบลบางจะเกร็ง

ประวัติความเป็นมา : ตำบลบางจะเกร็งเป็นตำบลที่อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง มีหมู่บ้านจำนวน 5 หมู่บ้าน คือ บ้านรามัญตะวันตก บ้านบางจะเกร็ง บ้านคลองกลาง บ้านคูชี บ้านรามัญตะวันออก ราษฎรส่วนใหญ่ของตำบลบางจะเกร็งสืบเชื้อสายมาจากชาวมอญ ที่ลี้ภัยสงครามมาจากเมืองหงสาวดี เข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล เริ่มแรกมีเพียง 10 ครอบครัว มีฐานะยากจน ตัดไม้แสมขาวแสมดำมาปลูกบ้าน ชาวมอญจะแต่งงานกับชาวมอญด้วยกันเท่านั้น โดยยึดอาชีพประมง ปัจจุบันนี้ชาวมอญจะมีลักษณะใกล้เคียงกับคนไทย เนื่องจากความผสมผสานทางวัฒนธรรม คนมอญทุกเพศทุกวัยจะแต่งกายแบบคนไทยทั่วไป สำหรับเด็กชาวมอญแต่เดิมได้มัจจุก เวลานี้ยังพอมืออยู่บ้าง ส่วนภาษาพูด มีคนที่พูดภาษารามัญได้มีอยู่น้อยมาก และไม่มีคนที่สามารถเขียนหรืออ่านภาษารามัญได้เลย วรรณกรรมที่ยังคงหลงเหลืออยู่ก็มี ตำรายาและหนังสือสวดมนต์และบทเทศน์ที่วัดศรัทธาธรรมยังมีการสวดอภิธรรมแบบมอญอยู่ จุดที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งก็คือบริเวณทั้งสี่มุมของโบสถ์ยังมีการตั้งเสนาหงษ์ เพราะถือว่าหงษ์เป็นสัญลักษณ์ของชาวมอญ ส่วนด้านการศึกษานิยมส่งเด็กหญิงชายให้เรียนสูงๆ ผิดกับชาวมอญดั้งเดิมที่นิยมส่งเฉพาะเด็กชาย

สภาพทั่วไปของตำบล : พื้นที่ตำบลบางจะเกร็ง ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองไปจนถึงปากแม่น้ำ ห่างจากที่ทำการอำเภอเมืองสมุทรสงครามประมาณ 4 กม. ภูมิประเทศ เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีป่าชายเลน สภาพดินมีความเค็มจัดถึงปานกลาง บริเวณชายฝั่งทะเลเป็นดินโคลนปากแม่น้ำ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์เล็ก ส่วนภูมิอากาศ เนื่องจากอยู่ติดกับอ่าวไทย ทำให้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยและทะเลจีนใต้พัดเอาฝนมาตกในฤดูฝนมากพอสมควร และมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ในฤดูหนาวอากาศจะไม่หนาวจัด และในฤดูร้อนอากาศก็จะไม่ร้อนเกินไป อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 28.1 องศาเซลเซียส

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.บางแก้ว อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,725 คน เป็นชาย 2,284 คน เป็นหญิง 2,441 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ประมง

อาชีพรอง รับจ้างทั่วไป ค้าขาย

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. ดอนหอยหลอด

ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำแม่กลองในพื้นที่หมู่บ้านคู่อี่ ลักษณะเป็นดินตะกอน เป็นแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำหลายชนิดที่มีมากที่สุด คือ หอยหลอด หลายคนเข้าใจว่าหอยหลอดมีเพียงที่น้ำบ้านคู่อี่ที่เดียวในโลก แต่ความจริงแล้วยังมีหอยหลอดในบริเวณอื่นอีก เช่น จ.สมุทรปราการ และ จ.ตราด และในต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย และ ออสเตรเลีย แต่มีในปริมาณน้อย ไม่มากพอที่จะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดอนหอยหลอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทยเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543

ดอนหอยหลอดเกิดจากการทับถมของตะกอนดินและทรายที่กระแสน้ำของแม่น้ำแม่กลองพัดพามาจากต้นน้ำมาปะทะกับน้ำทะเล และตกตะกอนรวมกันจนเป็นดอนใหญ่ สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงน้ำลด ตามความยาวจากศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ออกไปประมาณ 9 กม. หอยหลอดเป็นสัตว์น้ำเค็มชนิดหนึ่ง มีชื่อสามัญว่า Rozer ciam มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Soien Strictus, Gould 1861 จัดเป็นหอยสองฝาที่มีตัวอาศัยอยู่ในฝาที่ประกบกันทั้งสองข้าง ลักษณะเป็นทอกลมยาวประมาณ 7-8 ซม. สีน้ำตาลอ่อน เส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 1 ซม.

สภาพความเป็นอยู่จะฝังตัวอยู่ในแนวตั้งใต้พื้นทราย เวลาน้ำลดจะเป็นช่วงเวลาที่ชาวประมงทำการจับหอยได้ โดยสังเกตจากรูเล็กๆ ที่พื้นดอน ใช้ฝ่ามือและปลายนิ้วจิ้มลงไปบนพื้นดอน หอยจะเปิดรูให้เห็น จากนั้นใช้ปลายไม้เล็กๆ จุ่มปูนขาวแล้วแทงลงไปในรู เมื่อหอยถูกปูนขาวจะดันตัวออกมาจากพื้นให้จับได้

2. วัดศรัทธาธรรม (ชมโบสถ์ไม้สัก)

วัดศรัทธาธรรมมีโบสถ์ที่สร้างขึ้นจากไม้สักทองฝังมุกลายทองรดน้ำ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยพระครูวิสุทธิวงศ์ พระอุโบสถ์ทำจากไม้สักทองทั้งหลัง ผนังด้านในฝังมุกเป็นภาพพุทธประวัติ ภาพรามเกียรติ์ และพระประจำวันเกิดจำนวน 54 ภาพ ด้านนอกพระอุโบสถ์ปิดทองลายไทยรดน้ำทั้งหลัง ภายในพระอุโบสถ์เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินราช หลวงปู่ชาวมหาสิทธิโชคที่ศักดิ์สิทธิ์ หลวงพ่อบ้านแหลม หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด หลวงพ่อลี หลวงพ่อชุม เป็นที่สักการะของประชาชนทั่วไป

3. โบราณสถาน ศาลเสด็จกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ศาลเสด็จกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ตั้งอยู่บริเวณริมดอนหอยหลอด เป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปเสด็จกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เป็นที่สักการะของประชาชนทั่วไป

4. วัดบางจะเกร็ง

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 28/12/2544)

เส้นทางกรมคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

จากสามแยกบางปะแก้วไปตามถนนสายธนบุรี-ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข 35) ผ่านสี่แยกมหาชัย-นาเกลือ ประมาณหลักกิโลเมตรที่ 64 มีทางแยกขวามือเข้าตัวเมืองสมุทรสงคราม ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคครบ

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 28/12/2544)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

1. นายปรีชา ศิริรัมย์ ประธานสภา อบต.
2. นายประสงค์ เปรุनावิน รองประธานสภา อบต.
3. นายสมบัติ ใจวิสุกุล เลขานุการสภา อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล**กลุ่มแม่บ้านกालะแมรมัญญพัฒนา**

สถานที่ตั้ง : ภายในบริเวณวัดศรีรัตนาราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางกวย คุ้มครอง

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ :

ขนมกालะแมรมัญญ

ขนมกालะแมรมัญญ เป็นขนมโบราณของชนชาติมอญที่มาอาศัยอยู่ที่ตำบลบางจะเกร็ง

ใช้แป้งข้าวเหนียว น้ำตาลปึก และน้ำกระเทียมผสมกันแล้วนำขึ้นตั้งไป กวนไปเรื่อยๆ ประมาณ 6 ชม. ใช้คนกวนทีละ 2 คนแล้วผลัดเวรกัน ต้องกวนตลอดเวลาเพื่อป้องกันไม่ให้กालะแมไหม้ติดกันกระทะ เสร็จแล้วนำมาห่อในกาบหมากแล้วหั่นเป็นแว่นขนาดพอดีคำ

ประวัติและการบริหารจัดการ

กลุ่มแม่บ้านกालะแมรมัญญพัฒนา ได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการผลิตและจำหน่ายขนมกालะแมรมัญญซึ่งได้รวมกลุ่มกันเป็นเวลาประมาณ 1 ปี มีสมาชิกจำนวน 1,299 คน มีนางกวย คุ้มครอง เป็นประธานกลุ่ม สำหรับสถานที่ผลิตและจำหน่ายขนมกालะแมรมัญญอยู่ที่วัดศรีรัตนาราม

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 1/8/2544)

10. ตำบลคลองโคน

ประวัติความเป็นมา : ตำบลคลองโคน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านคลองคด หมู่ 2 บ้านคลองโคน หมู่ 3 บ้านคลองโคน หมู่ 4 บ้านแพรกทะเล หมู่ 5 บ้านคลองช่อง หมู่ 6 บ้านประชาชื่น หมู่ 7 บ้านคลองช่องน้อย

สภาพทั่วไปของตำบล : องค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีป่าแสมและโกงกาง บริเวณที่อยู่ติดชายทะเลจะเป็นพื้นที่น้ำเค็ม และน้ำกร่อยบางส่วน

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.บางขันแตก, แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับ จ.เพชรบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ยี่สาร อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,304 คน ชาย 2,180 คน หญิง 2,124 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำประมง อาชีพเสริม รับจ้าง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. วัดคลองโค่น
2. วัดธรรมประดิษฐ์
3. วัดธรรมประสิทธิ์
4. สถานีอนามัยตำบลคลองโค่น
5. สถานีอนามัยคลองช่อง
6. สำนักสงฆ์แพรกทะเล
7. ที่ทำการตำรวจชุมชนตำบลคลองโค่น
8. ป่าชายเลน

เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นป่าชายเลนปลูกที่ใหญ่ที่สุด - เรือวิ่งบนเลน - ดูปกระดานเลนปลูกป่า - ชม
หิ่งห้อยจำนวนมากนับแสนตัว

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 17/9/2545)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

จากสมุทรสงคราม สามารถใช้เส้นทางถนนพระราม 2 ระหว่าง กม.ที่ 71-72 แยกเข้าตรงป้อมน้ำมัน ปตท. ก็เข้าสู่
เขตตำบลคลองโค่น วิ่งมาถึงวัดธรรมประดิษฐ์ แยกซ้ายประมาณ 3 กม. ถึงที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล
คลองโค่น

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า โทรศัพท์ น้ำบาดาลหมู่บ้าน มีครบทุกหมู่บ้าน

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 17/9/2545)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

สำนักงาน อบต.คลองโค่น ม.2 โทร. 034-731329

1. นายสังวาลย์ นาคเกิด
2. นายวิรัช แก้วประสม
3. นายประถม ช้องเจริญ
4. นายจิระ แก้วมณี

ประธานสภา อบต.

รองประธานสภา อบต.

เลขานุการสภา อบต.

ประธานกรรมการบริหาร อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มอาชีพทำกะปิ

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโค่น อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นายสมหมาย สมปรัง โทร :034-731160

e-mail : cddmaeklong@chaiyo.com

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ กะปิ

ทำมาจากเคยสดที่มีคุณภาพ เนื้อดี มีกลิ่นหอม อร่อย สะอาด ไม่มีสารอื่นเจือปน โดยนำเคยมาล้างทำความสะอาด สะอาด แล้วนำไปหมักเกลือพักในถังไว้ประมาณ 10 ชม. แล้วเทน้ำทิ้งหมักทิ้งไว้ประมาณ 1-2 วัน ตากแดดให้แห้ง ต่ำให้ละเอียด แล้วบรรจุใส่โถงปิดฝาทิ้งไว้ประมาณ 3-6 เดือน บรรจุใส่ภาชนะรอจำหน่าย

ประวัติและการบริหารจัดการ

นายสมหมาย สมปรง เป็นประธานกลุ่ม โดยมีคณะกรรมการกลุ่ม และสมาชิก แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบการทำงานของกลุ่ม ในการจำหน่ายสินค้า แบ่งผลประโยชน์ร่วมกัน

กลุ่มในชุมชน

- กลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน
- กลุ่มทำผลิตภัณฑ์กะปิคลองโคน
- สหกรณ์ประมงคลองโคน จำกัด
- กลุ่มเลี้ยงหอยแมลงภู่
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

สภาพการรวมตัว

ดำเนินการรวมกลุ่มโดยนายสมหมาย สมปรง หาสมาชิกที่ประกอบอาชีพทำกะปิ เข้ามาเป็นสมาชิก

สภาพทั่วไปของชุมชน/กลุ่ม

มีคณะกรรมการ และสมาชิก ดำเนินการร่วมกัน มีความมั่นคง มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดปี

อาณาเขต / ที่ตั้ง

มีการดำเนินงานในพื้นที่ หมู่ที่ 2,3, ตำบลคลองโคน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากร สมาชิกในกลุ่ม 15 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ประมง

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม รับจ้าง

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ พื้นดินอ่อน/ถนนทรุดตัว น้ำทะเลท่วมถึง

11. ตำบลนางตะเคียน

ประวัติความเป็นมา : ตำบลนางตะเคียน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านคลองกก หมู่ 2 บ้านบางสะไ้ หมู่ 3 บ้านลาดเป้ง หมู่ 4 บ้านนางตะเคียน หมู่ 5 บ้านนางตะเคียน หมู่ 6 บ้านบางปิ่น หมู่ 7 บ้านบางสะไ้

สภาพทั่วไปของตำบล : ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนางตะเคียนประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว และนำมะพร้าวมาแปรรูปเป็นน้ำตาลมะพร้าว (น้ำตาลปีก) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของตำบลนางตะเคียน

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดต่อกับ จ.สมุทรสาคร

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จ.สมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ท่าคา อ.อัมพวา, ต.ดอนมะโนรา อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,207 คน ชาย 2,993 คน หญิง 3,214 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริม รับจ้าง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1) วัดลาดเป้ง

2) วัดธรรมมาธุราราม (บังปิ่น)

อยู่ที่หมู่ที่ 6 ต.นางตะเคียน อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม

3) โรงเรียนวัดลาดเป้ง

วัดลาดเป้งเป็นวัดที่เก่าแก่ของตำบลนางตะเคียน อยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

4) โรงเรียนธรรมมาธุราราม

5) องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน

6) สถานีอนามัยบังปิ่น

7) สถานีอนามัยนางตะเคียน

8) โรงเรียนบ้านคลองกก

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 27/9/2545)

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล :

ถนนสายหลักที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมจากตัวเมืองมายังตำบลนางตะเคียนระยะทางประมาณ 8 กม. หนึ่งรถมาตามถนนเอกชัยและถนนไทวี่-คลองกก ก็จะถึงสถานที่สำคัญของตำบลนางตะเคียน เช่น วัดลาดเป้ง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน เป็นต้น

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

ตำบลนางตะเคียนเป็นตำบลที่จัดได้ว่าเป็นสาธารณูปโภคที่มีความจำเป็นพื้นฐานครบถ้วน

(วันที่ปรับปรุงข้อมูล : 27/9/2545)

โครงสร้างการบริหารของ อบต.

สำนักงาน อบต.นางตะเคียน โทร. 034-717044

1. นายผ่อง ศรีกำเหนิด

ประธานสภา อบต.

2. นายมานิต กลั่นภักดี

รองประธานสภา อบต.

3. นายสมจิต จริยะประเสริฐสิน

เลขานุการสภา อบต.

4. นายชวลิต นุ่นศิริ

ประธานกรรมการบริหาร อบต.

ข้อมูลชุมชนและกลุ่มประชาชนของตำบล

กลุ่มสตรีตำบลนางตะเคียน

สถานที่ตั้ง : ศาลาเอนกประสงค์วัดลาดเป้ง ม.2 ต.นางตะเคียน อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางนันทนา สีจันทร์ โทร :034-7170044

e-mail : cddmaeklong@chaiyo.com

รายการผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ น้ำตาลมะพร้าว

ผลผลิตจากน้ำตาลจากยวงมะพร้าวมาแปรรูปเป็นน้ำตาลมะพร้าว โดยนำน้ำตาลสดจากยวงมะพร้าวเทโดย
กรองเองผงออก แล้วนำไปเคี่ยวให้เดือด ใสผสมลงไปเคี่ยว หลังจากนั้นยกกลงใช้เหล็กกระทง จนได้น้ำตาลแข็ง
หยอดใส่ภาชนะตามต้องการ บรรจุใส่ถุง

ประวัติและการบริหารจัดการ

เริ่มต้นจากการที่กลุ่มสตรีได้รับการฝึกอบรมด้านการทำขนมจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน หลังจากนั้นได้มีการ
การรวมกลุ่ม รวมหุ้นเพื่อจัดตั้งกลุ่มในการทำขนมอบ และรับน้ำตาลจากเตามาบรรจุที่กลุ่ม โดยได้รับการ
สนับสนุนด้านสถานที่ตั้งกลุ่มจากเจ้าอาวาสวัดลาดเป้ง

กลุ่มในชุมชน กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี

สภาพการรวมตัว

เป็นการรวมกลุ่มของชาวบ้านอย่างเข้มแข็งเพื่อสนองนโยบายของรัฐและทำงานเพื่อชุมชน

สภาพทั่วไปของชุมชน/กลุ่ม

- มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการกลุ่ม
- มีระบบการตรวจสอบ การจัดทำบัญชี รายรับ-จ่าย
- มีที่ปรึกษากลุ่มเป็นบุคคลจากส่วนราชการ

อาณาเขต / ที่ตั้ง

- ครอบคลุมทั้งตำบล
- สมาชิกกลุ่มเป็นประชาชนในตำบล

จำนวนประชากร สมาชิก 100 คน

อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม ทำสวน ทำไร่

อาชีพรองของชุมชน/กลุ่ม ค้าขาย รับจ้าง

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ศูนย์ข้อมูลความรู้ข่าวสารต่าง ๆ และผู้แนะนำอาชีพใหม่ ๆ ที่พอจะนำมาทำเป็นอาชีพเสริม
แนวทางการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไข

น่าจะมีการอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่ผู้ว่างงานแนะนำ
อาชีพงานที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน

ภาคผนวก ค

โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
(พ.ศ. 2545-2549)

รายงานฉบับย่อสำหรับผู้บริหาร
โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ
ในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

ประเทศไทยเป็นประเทศแนวหน้าในด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย จะเป็นรองก็เพียงจีนเท่านั้น การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนกว่า 300,000 ล้านบาทต่อปี จากนักท่องเที่ยวนานาชาติประมาณ 9.5 ล้านคน และเป็น ภาคเศรษฐกิจที่สามารถโอบอุ้มและเกื้อหนุนประเทศไทยไว้ได้ในยามเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศมาประเทศไทยไม่น้อยกว่า 14 ล้านคน อัตราเฉลี่ยการขยายตัวของนักท่องเที่ยวนานาชาติคาดว่าจะมีถึงร้อยละ 7 ต่อปี ส่วนการท่องเที่ยวของคนไทยนั้นในปี พ.ศ. 2549 ประเมินว่าจะสูงถึง 59 ล้านคนครั้งต่อปี

การวิเคราะห์สภาพภายนอก

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้ประมาณอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว ของโลกระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง 2553 เท่ากับร้อยละ 4.2 และได้คาดคะเนอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เท่ากับร้อยละ 7.7 สำหรับประเทศไทย WTO คาดว่าจะมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 7.8 ในช่วงแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่สุดน่าจะเป็นการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา และการทรุดตัวลงอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจญี่ปุ่น ซึ่งจะมีผลต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ซึ่งกำลังอยู่ในระยะฟื้นตัว ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ ความต้องการท่องเที่ยวนานาชาติจะลดลง ในขณะที่การแข่งขันเพื่อแย่งชิงนักท่องเที่ยวจะรุนแรงมากขึ้น ถึงแม้ว่าประเทศคู่แข่งของไทยในภูมิภาค ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ต่างก็มีปัญหาด้านการเมืองและสังคม ทำให้ความสามารถในการ ดึงดูดนักท่องเที่ยวลดลง แต่ก็อาจมีการแข่งขัน กันสูงขึ้นในตลาดราคาต่ำ

ในทศวรรษที่ 2000 โลกตะวันตกได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ (New Economy หรือ Digital Economy) นักท่องเที่ยว ที่มาเยือนไทยเป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-tourists) มากขึ้น และต้องการสินค้าบริการที่มีส่วนประกอบของสาระและความรู้ บริการที่ยืดหยุ่น และบริการที่เหมาะสมกับความต้องการรายบุคคล (personalized service) มากขึ้น ในขณะเดียวกัน ไทยก็ยังมีลูกค้าจากระบบเศรษฐกิจดั้งเดิมอยู่ส่วนหนึ่ง ความสามารถที่ไทยจะรักษาความเป็นประเทศผู้นำด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค เอเชียขึ้นอยู่กับการปรับโครงสร้างการจัดการที่เหมาะสมทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

กระแสวิวัฒนาการเทคโนโลยีการบินที่สามารถสร้างยานที่บินได้ไกลขึ้น และการขยายเส้นทางบินของสายการบินต่างๆ ทำให้ความ ได้เปรียบด้านที่ตั้งของไทยลดลง ในขณะเดียวกันการเปิดตัวของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ และแบบแผนการทำงานและการดำรงชีวิต ในประเทศตะวันตก มีผลให้การท่องเที่ยว

นานาชาติในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเป็นกาาท่องเที่ยวบ่อยครั้งในหนึ่งปี แต่มีระยะเวลาสั้นลง ในแต่ละครั้ง กระแสเช่นนี้อาจทำให้ความพยายามที่จะเพิ่มจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเยือนไทยเป็นไปได้ยากขึ้น (WTO 2544) แต่การเพิ่มจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวต่อปีและค่าใช้จ่ายกาการท่องเที่ยวต่อวัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถในการ ดึงดูดใจของแต่ละประเทศ เมื่อแนวโน้มการแข่งขันด้านกาการท่องเที่ยวในกระแสโลกาภิวัตน์รุนแรงขึ้นตามลำดับ นานาประเทศต่างก็ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) มาเป็นอาวุธสำคัญในการชิงชิงตลาดในโลกของการพาณิชย์ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ ความรู้ สารสนเทศและสารสนเทศกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความแตกต่างของสินค้าและสร้างคุณค่า ยิ่งไปกว่า นี้ลักษณะ (characteristics) ของนักท่องเที่ยวก็มีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากการแสวงหาความบันเทิงมาเป็นสาระบันเทิง ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงมิใช่การหาความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้กำลังเป็นกาการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่มีคุณค่า และมูลค่าสูง ภาคเศรษฐกิจกาท่องเที่ยวจึงต้องการการลงทุนในแนวใหม่ นั่นคือการสร้างความรู้และสาระบันเทิงเพื่อกาท่องเที่ยว

การวิเคราะห์สภาพภายใน

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) จะเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบกาบริหารจัดการท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจกาปกครองไปสู่ท้องถิ่น แต่กาปกครองในระดับท้องถิ่น เป็นการปกครองในแนวราบที่เป็นเอกเทศต่อกัน ซึ่งกาบริหารจัดการแยกส่วนในระบบนิเวศเดียวกัน อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่ไม่พึงประสงค์ได้ ทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรกาท่องเที่ยว ซึ่งอาจ ทำให้กาพัฒนาต้อยุดเป็นไปใน แนวทางที่ไม่เป็นผลดีได้

ในประเทศที่มีการส่งเสริมกาท่องเที่ยวนานาชาติในระดับสูงนั้น ในบางครั้งพบว่ากาส่งเสริมกาท่องเที่ยว ทำให้มีผลกระทบ ทางลบต่อวิถีชีวิตชุมชน การกระจายรายได้และสิ่งแวดล้อม ทำให้ผลประโยชน์ที่ประเทศอาจได้จากกาท่องเที่ยวต่ำกว่าตัวเลขที่ปรากฏ สำหรับประเทศไทย การสำรวจทัศนคติของประชาชนกว่า 3,000 รายทั่วประเทศเกี่ยวกับกาท่องเที่ยวพบว่า ประชาชนตัวอย่าง มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์สุทธิเป็นบวก และมีความต้องการให้รัฐส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางกาท่องเที่ยว ของภูมิภาคและแปซิฟิก ถึงแม้ประชาชนไทยจะเห็นว่า การท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้และการจ้างงาน แต่ก็มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง ประชาชนให้ความสำคัญต่อประโยชน์ของกาท่องเที่ยวสูงสุด เป็นผลประโยชน์ ทางนามธรรม กล่าวคือเป็นความภูมิใจในชื่อเสียงของประเทศในด้านผลกระทบด้านวัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เห็นว่ายังมีผลทางลบมากนัก

จุดแข็ง

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามหลายประเภท และในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ก็ได้มีการพัฒนาสินค้าและบริการ

ท่องเที่ยวที่หลากหลายและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น แต่จุดเด่น ของประเทศไทยที่ทำให้เราเหนือกว่า ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ได้แก่ ประชาชนมีอัธยาศัยใจคอดี มีการลงทุนของภาคเอกชน ในระดับสูง และมีบริการที่คุ้มค่า เงื่อนไขประการสุดท้ายนี้สำคัญสำหรับลูกค้าที่มีรายได้และการศึกษาสูง มีรัฐบาลในระบอบ ประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมจากประชาชน ด้วยจุดแข็ง เหล่านี้ประเทศไทยจึงเป็น แหล่งท่องเที่ยวประเภทซานทัศน์ (sight seeing destination) และในขณะเดียวกัน ก็เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน (holiday destination) ได้ด้วย

จุดอ่อน

จุดอ่อนของการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ถูกกล่าวขวัญเสมอ ได้แก่ การให้บริการที่ไม่สม่ำเสมอ การรองรับที่สนามบิน และการจราจรที่แออัดในเมืองใหญ่เช่นที่กรุงเทพมหานคร และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ในเมืองท่องเที่ยวอย่างเช่นเชียงใหม่ สภามลพิษ และสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการกำจัดขยะในเมืองต่างๆ เพราะความต้องการที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ไปก่อนความสามารถในการ จัดการสาธารณูปโภคเพื่อรองรับปัญหาความหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การลงโทษผู้ ที่หลอกลวง นักท่องเที่ยว (ไกด์ผี และ/หรือ อัญมณีปลอม) ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เสนอในสื่อต่าง ประเทศ รวมทั้งการขาดความร่วมมือ และขาดการประสานงานภายในรัฐ ที่จริงแล้ว ทั้งหมดนี้เป็นอาการ ของปัญหามากกว่ารากเหง้าของปัญหา และต้นตอปัญหาที่แท้จริง คือระบบการบริหารราชการไทยที่แยก ส่วนการศึกษา ที่ผ่านมามีการบริหารในภาครัฐซึ่งเป็นระบบที่ต่างคนต่างทำ ไม่มีการประเมิน และวัด ผลปฏิบัติงาน และไม่มีการติดตามผลงานอย่างจริงจัง สิ่งเหล่านี้เป็นจุดอ่อน สำคัญในสายตาของ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

การบริหารจัดการอุปสงค์ (demand) ของไทยในปัจจุบันนั้น ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าที่มาจากระบบเศรษฐกิจใหม่ หากความไม่สมดุลนี้ขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ผลก็คือการสูญเสียตลาดที่มี รายได้สูง ตลอดจนการเข้ามาช่วงชิงตลาดภายในประเทศไทย โดยธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์จากต่างประเทศ ซึ่งจะมีผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จุดอ่อนที่สำคัญของรัฐอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวไทยอ่อนแอลงในอนาคต ได้แก่ การ ไม่ปฏิบัติไปตามแผน และเวลาที่ได้กำหนดไว้ ทำให้ความสำคัญของแผนลดลงในสายตาของภาคเอกชน เพราะบทเรียนของภาคเอกชนที่ต้องประสบความ ขาดทุนเพราะหลงเชื่อแผนสาธารณูปโภคของรัฐ "แผน" ของรัฐจึงไม่สามารถเป็นเครื่องมือการประสานการลงทุนระหว่างภาครัฐและ ภาคเอกชน

ในระดับจังหวัด จุดอ่อนคือการรองรับนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับกำลังรองรับทางธรรมชาติ เช่นภูเกิดและ ห้วยหิน มีปัญหาด้านอุปทาน (Supply) น้ำ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการขายตัวของนักท่องเที่ยวอย่าง แน่ นอน ในหลายจังหวัดทางภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญของไทย ปรากฏว่า สถิติอาชญากรรมอยู่ใน ระดับสูง และโดยทั่วไปมาตรฐานความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจน สภาพสุขอนามัยไม่สูงนัก จุดอ่อนอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาของความอ่อนแอของภาคเอกชน ซึ่งส่วนหนึ่งของปัญหานี้เกิดจากการ ที่ผู้ ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอันมาก ความ พยายามที่จะรวมตัวกันก็มักเป็นการ ต่อรองเพื่อลดหย่อนกฎระเบียบของรัฐ หรือขอความช่วยเหลือจากรัฐ

นอกจากนี้ ภาคเอกชนส่วนหนึ่งก็เป็นป่อเกิดของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นผู้สร้างมลพิษโดยไม่รับผิดชอบต่อผลกระทบที่ก่อให้เสีย ฯลฯ ในส่วนของ ททท. ก็ขาดประสบการณ์และขาดโครงการที่ชัดเจนในการกระตุ้นให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรม

โอกาส

ถึงแม้การแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวนานาชาติจะเข้มข้นขึ้น แต่ประเทศไทยก็ยังมีโอกาสที่จะพัฒนาตัวเองให้พ้นจากตลาดล่างไปสู่ การท่องเที่ยวประเภทการประชุม นิทรรศการและการท่องเที่ยวที่เป็นรางวัล รวมทั้งการพัฒนาตลาดนักท่องเที่ยวอิสระ (Free Independent Tourists : FITs) โดยอาศัยแพ็คเกจของกิจกรรมที่หลากหลายในประเทศไทย และการพัฒนาสาระน่ารู้เกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อวัน และขยายจำนวนวันพัก

ในปัจจุบันสิงคโปร์ได้ก้าวแซ่งหน้าไทยไปในฐานะศูนย์กลางการบินในภูมิภาค และจีนซึ่งมีข้อได้เปรียบเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยว ระดับมหัศจรรย์ของโลกก็ก้าวขึ้นไปเป็นประเทศที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว นานาชาติได้มากที่สุด ในเอเชีย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีโอกาส ที่จะสร้างพันธมิตรกับสิงคโปร์และจีน รวมถึงประเทศในกลุ่มภูมิภาคอินโดจีน โดยรวมจุดแข็งของพันธมิตรแต่ละฝ่าย ทั้งการตลาดและการบริการ เพื่อขยายตลาด ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะจีนซึ่งไทยมีโอกาสดีในฐานะที่เป็นประตูสู่จีนตะวันตก และจีนตอนใต้

การท่องเที่ยวซึ่งแต่เดิมเป็นโอกาสของคนกรุงเทพฯ กำลังกลายเป็นโอกาสของคนในชนบทและคนในภาคเกษตรมากยิ่งขึ้น เพราะการ ท่องเที่ยวในชุมชน (community-based tourism) ได้เริ่มแผ่กระจายไปทั่วประเทศ ซึ่งสร้างโอกาสไม่เพียงแต่ในด้านการ จ้างงานและรายได้เท่านั้น แต่การท่องเที่ยวยังสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนชนบท ทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษ ไปจนถึงทักษะการจัดการ การท่องเที่ยว และยังเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักท่องเที่ยว อีกด้วย

โอกาสสำคัญที่ประเทศไทยยังไม่ได้ให้ความสนใจอย่างจริงจัง คือการส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน (Green Season) การเพิ่มอัตราเข้าพักในฤดูฝน จะเป็นการเพิ่มรายได้การท่องเที่ยวโดยไม่ต้องลงทุนในด้านการรองรับมากขึ้น แต่การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวในฤดูฝน ต้องอาศัยการจัดการที่ยืดหยุ่นให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมในร่ม (เช่น นวดแผนโบราณ อบสมุนไพร ตรวจสุขภาพ theme tourism ฯลฯ) ในช่วงเวลาที่ฝนตก และอาจจะต้องเจาะตลาดพิเศษมากขึ้น เช่น ตลาดประเทศทะเลทราย ตลาดผู้สูงอายุ ตลาดนักศึกษา ตลาดน้ำผึ้งพระจันทร์ ฯลฯ

สัญญาณเตือนภัย

การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ก้าวหน้าไปเร็วกว่าที่สาธารณูปโภคจะรองรับทัน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวและบริการเสื่อมโทรม อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของทิวทัศน์เหี้ยม และการขายสินค้าและบริการในราคาต่ำทำให้เกิดภาพลักษณ์ว่า ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวราคาถูก และตกอยู่ในวงจรหรือกับดักของราคาที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่อง เพราะราคาขายที่ต่ำเกินไป ทำให้ไม่มีการฟื้นฟูสภาพสินค้าและบริการ ซึ่งก็หมายความว่า จะทำให้ราคาต่ำไปอีกเรื่อยๆ

การศึกษาค้นคว้าได้เปรียบในตลาดท่องเที่ยวพบว่า ความได้เปรียบของไทยซึ่งเคยมีอยู่ใน 28 ตลาดนานาชาติ ในปี พ.ศ. 2537 ได้ถดถอยลงถึง 18 ตลาด ซึ่งรวมทั้งตลาดสำคัญๆ อาทิเช่น มาเลเซีย เยอรมนี สเปน อิตาลี เบลเยียม ฯลฯ สาเหตุของความถดถอย ลงนี้อาจเกิดจากการแข่งขันด้านการตลาดที่รุนแรงขึ้น และอาจเกิดจากความเสื่อมโทรมของสิ่งดึงดูดใจในประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญจาก องค์การการท่องเที่ยวโลกมีความเห็นว่า การโฆษณาภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทั้งดงามและบริสุทธิ์ภายใต้แผนรณรงค์ "Amazing Thailand" ได้ถึง "จุดอิ่มตัว" แล้ว กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าสินค้าไทยในความเป็นจริงเริ่มที่จะไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่เกิดจากภาพลักษณ์ที่โฆษณาออกไป ความพยายามที่จะเสนอภาพลักษณ์ทั้งดงามของสินค้าท่องเที่ยวไทยในอนาคต ต้องมีการลงทุน ดูแลรักษาและฟื้นฟูอย่างจริงจังไปพร้อมๆ กัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาแล้วนี้ นับวันก็จะสะสมตัวและทำลายภาคเศรษฐกิจท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรและมรดกท่องเที่ยวของชาติให้สูญสิ้นไป จึงมีความจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคท่องเที่ยวต้องร่วมกัน แก้ไขปัญหา และปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

วิกฤติการท่องเที่ยวไทย

ถึงแม้ว่าจะไม่เป็นที่ประจักษ์ชัดในขณะนี้ว่า ภาคการท่องเที่ยวไทยนับว่ากำลังเข้าสู่วังวนแห่งวิกฤติ ในขณะที่ภาคเศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศ กำลังต้องการการกระตุ้นจากรายได้จากการท่องเที่ยว อาจกล่าวได้ว่าการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจโดยรวม และวิกฤติการท่องเที่ยวจะต้องแบ่งปัญหาออกเป็น 3 กลุ่มคือ

- (1) ปัญหาเร่งด่วน แสวงหารายได้จากการท่องเที่ยวให้สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ
- (2) ปัญหาระยะปานกลาง แก้ไขประเด็นปัญหาการบริหารจัดการ (management issue) อันเกิดจากการขาดการประสานงานภายในภาครัฐ

- (3) ปัญหาระยะยาว แก้ไขปัญหาโครงสร้างได้แก่ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท่องเที่ยว

วิธีการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน

- เพิ่มอัตราเข้าพักในฤดูฝน (Green Season)
- ขยายตลาดนักท่องเที่ยวที่มาเยือนไทยเป็นครั้งแรก
- ขยายตลาดนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูง วิธีการแก้ไขปัญหาระยะปานกลางและระยะยาว
- กำหนดให้ "การท่องเที่ยวยั่งยืน" เป็นวาระแห่งชาติ
- ตั้งหน่วยงานประสานงานการปฏิบัติการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ
- ตั้งเป้าหมายให้ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- จัดงบประมาณด้านการท่องเที่ยวรองรับแผนการท่องเที่ยว
- ปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

วิธีการแก้ไขปัญหาระยะปานกลางและระยะยาว

- กำหนดให้ "การท่องเที่ยวยั่งยืน" เป็นวาระแห่งชาติ
- ตั้งหน่วยงานประสานงานการปฏิบัติการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ
- ตั้งเป้าหมายให้ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง

- จัดงบประมาณด้านการท่องเที่ยวรองรับแผนการท่องเที่ยว
- ปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

วาระแห่งชาติเพื่อ "การท่องเที่ยวยั่งยืน"

มีเหตุผลสำคัญ 3 ประการที่ภาคการท่องเที่ยวจะต้องได้รับความสำคัญ และเป็นวาระแห่งชาติ ดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจเดียวที่สินค้าที่ขายเป็นสาธารณสมบัติของชาติ ซึ่งมีความหลากหลายตั้งแต่ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรชีวภาพ สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงวัฒนธรรมประเพณี สมบัติของชาติเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรที่สามารถหมุนเวียนผลัดกันใช้ แต่การตักตวงเอาผลประโยชน์ของตนให้มากที่สุด และการบริหารจัดการแบบแยกส่วนของรัฐในระบบปัจจุบัน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลดความหลากหลายและเกิดผลทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจทำให้สาธารณสมบัติของชาติไม่ยั่งยืนไปถึงลูกหลาน จากการสอบถามทัศนคติ (poll) ของประชาชน 3,319 แบบสอบถามพบว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติที่สำคัญที่สุด

(2) การขยายตัวของการท่องเที่ยวไปสู่ชนบท อาจก่อให้เกิดผลทางด้านการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน และผลลบทางสังคม หากชุมชนมิได้เริ่มต้นจากการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและมีได้มีโอกาสในการกำหนด กติกาของวิถีการบริหารและการจัดสรรรายได้ตั้งแต่ต้น

(3) วิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชาติระยะยาว ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้แก่ "การเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากล ในพุทธศักราช 2555" เป้าหมายนี้มีใช่แค่การรักษาสมดุลการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนสถาพร แต่ยังคงเป็นความยั่งยืนที่ระดับคุณภาพการท่องเที่ยวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การทำให้ประเทศไทยเป็น World Class Destination ดังวิสัยทัศน์นี้ จะทำให้ผลประโยชน์จะตกกับคนไทยในประเทศทุกคน ซึ่งจะได้รับบริการของรัฐในมาตรฐานสากล แต่เป้าหมายนี้จะเป็นจริงได้ต้องมีการยกระดับการบริหารจัดการของรัฐซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึง ทำอากาศยาน กองตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองควบคุมมลพิษ ไปจนถึงการ ปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ให้มีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ให้มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี และให้มีการจัดการที่สะดวกรวดเร็ว แต่การบริหารของรัฐในปัจจุบัน เป็นการบริหารแบบต่างคนต่างทำทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ขาดความประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ไม่มีแผนงาน งบประมาณด้านการท่องเที่ยว และไม่มีการติดตามประเมินผลโดยผู้วางนโยบายและผู้บริหารระดับสูง ดังนั้นเป้าหมายที่ตั้งไว้จึงอาจ กลายเป็นความฝันที่ยังมีอาจบรรลุได้ เป้าหมายนี้ยังสอดคล้องแผนปฏิบัติการที่มีความ บูรณาการของภาครัฐ และภาคเอกชน

เพื่อให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวมีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรม และเพื่อให้ผลพวงของการส่งเสริม การท่องเที่ยวเป็นของประชาชน เพื่อประชาชนและโดยประชาชน จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องประกาศ "การท่องเที่ยวยั่งยืน" ให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนภาคธุรกิจ เอกชนและหน่วยราชการต่าง ๆ รวมพลังกันอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวของชาติ ให้ยั่งยืนต่อไป

วาระแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืน ประกอบด้วยนโยบายดังต่อไปนี้

- (1) ให้การท่องเที่ยวเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับ

(2) ให้มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพและบูรณาการ เพื่อให้มีการอนุรักษ์มรดกการท่องเที่ยวของชาติเพื่อถ่ายทอดไปยัง ลูกหลานตลอดไป

(3) ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการให้การศึกษาแก่เยาวชน เป็นโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของประชาชน และให้เป็นวิถีทาง ที่ใช้รักษามิใช่ทำลายวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ

(4) ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการกระจายโอกาสการจ้างงาน การสร้างรายได้ และกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(5) ให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ ยก ระดับมาตรฐานคุณภาพและการ จัดการในภาครัฐและภาคเอกชน

พันธกิจภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

(1) เตรียมความพร้อมให้การปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวพื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การท่องเที่ยวไทยยั่งยืน

(2) ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพและบริการทั้งในภาครัฐและเอกชน และเน้นการสร้างสมรรถนะของผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาด ย่อม และชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการภารกิจและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

(3) ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทยไปในนานาประเทศ ในฐานะ "Quality Destination"

(4) พัฒนาร่วมกับภาคเอกชนให้เกิด E-tourism อย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5E ได้แก่ E-tourinfo, E-trust, E-commerce capacity, E-tourism mall และ E-market place

(5) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและอำนวยความสะดวกต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

แผนปฏิบัติการภายใต้วาระแห่งชาติ

เพื่อให้นโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติสัมฤทธิ์ผล จึงต้องมีแผนปฏิบัติการภายใต้วาระแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งมีกลยุทธ์ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์การบริหารแผนฯ และปรับโครงสร้าง
2. กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวส่วนท้องถิ่น
3. กลยุทธ์การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
4. กลยุทธ์พัฒนาระบบสารสนเทศ และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. กลยุทธ์สนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติ
6. กลยุทธ์พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
7. กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพและจัดทำมาตรฐานแห่งชาติ
8. กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อสังคมปัญญา
9. กลยุทธ์ส่งเสริมและขยายบริการด้านการท่องเที่ยว

10. กลยุทธ์พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

1. กลยุทธ์การบริหารแผนฯ และปรับโครงสร้าง

เพื่อให้มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เกิดผลประโยชน์และสวัสดิการสูงสุดแก่คนไทย และมีความเป็นธรรมสำหรับผู้ประกอบการ ทุกขนาด ภายใต้วาระแห่งชาติ "การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" มีมาตรการดังต่อไปนี้

(1) วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ที่มาจากการท่องเที่ยว

(2) พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อกำหนดเขตท่องเที่ยว (Tourism zone) และให้องค์กรท้องถิ่นพัฒนาและกำกับแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน กำหนดและแจกแจงอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และให้อำนาจองค์กรที่ ประสานงานและติดตามปัญหาการท่องเที่ยว กำหนดค่าธรรมเนียมท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมขึ้นเกาะ ค่าธรรมเนียมเข้าเขตพัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สิทธิการพัฒนาที่โอนได้ (Transferable development right) แลกเปลี่ยนที่ดินเพื่อการใช้ประโยชน์จัด ทำแผนกายภาพการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระดับประเทศ ซึ่งเป็นภาพประสานแผนลงทุนด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด เป็นแผนที่ประชาชนมีส่วนร่วม และอยู่บนพื้นฐานของความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความเป็นมาและศักยภาพของท้องถิ่น

(3) จัดงบประมาณเฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งมีวงเงินงบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ของรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินการตามแผนดังกล่าว และให้มีแผนงานด้านการท่องเที่ยวในงบประมาณ ซึ่งประมาณกึ่งหนึ่งของงบประมาณนี้จะกระจายรายได้ ไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น

(4) จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (สกอ.พสท.) ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (กอ. พสท.) เพื่อแก้ไขอุปสรรคในการจัดการ สะสางปัญหาการท่องเที่ยว และประสานงานกับกระทรวงต่างๆ และองค์การปกครองท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในลักษณะของทางด่วนท่องเที่ยว (Tourism Fast Track) ให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน

(5) ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การท่องเที่ยว ซึ่งจะกำหนดบทบาทหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ชัดเจนรวมทั้งข้อเสนอนี้ (1)-(4) (5) ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การท่องเที่ยว ซึ่งจะกำหนดบทบาทหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ชัดเจนรวมทั้งข้อเสนอนี้ (1)-(4)

(6) ปรับปรุงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พ.ร.บ.โรงแรม พ.ร.บ. ธุรกิจท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ เป็นต้น ให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงด้านภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการพัฒนาเทคโนโลยี และให้เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการขึ้นำจัดการ การท่องเที่ยวและเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

(7) จัดตั้งสมัชชาองค์กรบริหารการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีภาวะกิจสำคัญด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและท้องถิ่น

2. กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวส่วนท้องถิ่น

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) การกระจายอำนาจ การคลังและการบริหารส่วนท้องถิ่น จะเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาศักยภาพการปกครองท้องถิ่นในระยะยาว ซึ่งทำให้อำนาจหน้าที่ของการดูแลแหล่งท่องเที่ยว เป็นขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด (อบจ.) และ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ในการ วางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไว้ได้ในระยะยาว ในเวลา เดียวกัน ในปัจจุบันประเทศไทยมี อบจ. 75 แห่ง และมี อบต.ทั้งสิ้น 6,746 แห่ง มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

- (1) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวให้แก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการในส่วนการปกครองท้องถิ่น
- (2) จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดเพื่อให้เกิด Tourism Fast Track ระดับจังหวัด
- (3) จัดทำแผนนำร่องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับท้องถิ่น
- (4) สนับสนุนและให้รางวัลท่องเที่ยวท้องถิ่นดีเด่น
- (5) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์ข้อมูลทางวิชาการให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

3. กลยุทธ์การท่องเที่ยวยั่งยืน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวในแหล่งสำคัญ ๆ หลายแหล่ง เช่น เกาะสมุย เกาะช้าง ได้พัฒนาไปเกินกว่ากำลังการรองรับ ในพื้นที่ กิจกรรมการท่องเที่ยวหลายประเภทก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการ ที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย จะต้องมีการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดที่ต้องการกลยุทธ์เชิงรุก ด้าน ภายภาพเพื่อขยายสาธารณูปโภค ได้แก่

- อันดับ 1 ภาคกลาง ออยุธยา กาญจนบุรี เพชรบุรี
 - ภาคเหนือ แม่ฮ่องสอน พิชณุโลก เพชรบูรณ์
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา อุบลราชธานี
 - ภาคใต้ ตรัง พังงา
- อันดับ 2 ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร ประจวบคีรีขันธ์
 - ภาคตะวันออก ชลบุรี ระยอง
 - ภาคเหนือ เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
 - ภาคใต้ ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี
- อันดับ 3 ภาคเหนือ ตาก

นอกจากนี้ควรมีการขยายสาธารณูปโภคให้เหมาะสม สำหรับเกาะท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่ เกาะสมุย เกาะช้าง เกาะพีพี

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้ ได้แก่

(1) เร่งรัดการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ โดยการใช้ภาษีและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ประเภทต่างๆ รวมทั้งสิทธิที่โอนได้ (Transferable development right) ซึ่งสามารถให้รัฐชดเชย ผู้สูญเสียประโยชน์เชิงพาณิชย์ในการอนุรักษ์หรือในการควบคุม การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยใช้มาตรการนี้แลกเปลี่ยนพื้นที่เอกชนให้เป็นพื้นที่สาธารณะในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการเพิ่มพื้นที่ สีเขียว ปรับปรุงภูมิทัศน์

(2) ประกาศนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บริการในเขตอุทยานชาติ ประชาสัมพันธ์ แผนบริการ กฎระเบียบ ช่วงเวลาบริการ อัตราบริการให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน จัดทำแผนจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเขตบริการและนันทนาการในเขตอนุรักษ์ให้ชัดเจน ทั้งใน ด้านพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต กิจกรรมที่อนุญาตหลักเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินกิจกรรมดำเนินการให้มีการปฏิบัติการตามแผนให้เข้มงวด และสร้าง ตัวอย่างที่ดีในโครงการนำร่อง

(3) ประกาศนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บริการในเขตอุทยานแห่งชาติ ประชาสัมพันธ์แผนบริการ กฎระเบียบ ช่วงเวลาการให้บริการ อัตราค่าบริการ ให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

(4) ผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั่วประเทศอย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

(5) กำหนดเขตพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดและให้มีพื้นที่สีเขียว และพื้นที่เปิดโล่งสำหรับประชาชนทั่วไปให้มากขึ้นในทุกเขต

(6) ในขณะที่เขตท่องเที่ยว (Tourism Zone) ตามร่าง พ.ร.บ.การท่องเที่ยวในมยังไม่ประกาศใช้ให้ประกาศเขตพื้นที่ควบคุมมลพิษ และสิ่งแวดล้อมในเขตชายทะเลที่กำลังขยายตัวอย่างไร้ทิศทางและที่ยังไม่มีสาธารณูปโภคมารองรับ

(7) ประกาศใช้หลักเกณฑ์และมาตรฐานเพื่อปกป้องระบบนิเวศสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(8) การขยายกำลังรองรับสาธารณูปโภคเพิ่มเติมจากความต้องการเดิมของท้องถิ่น โดยเฉพาะการกำจัดขยะและน้ำเสียเพื่อให้สอดคล้อง กับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว

(9) ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ถูกวิธี รวมถึงสนับสนุนให้มี ส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณีของชาติ โดยสร้างเป็นเครือข่าย เฝ้าระวังกระจายอยู่ทั่วประเทศ

(10) จัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรวบรวมข้อมูลวิชาการ งานศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่หน่วยงาน หรือนักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมไว้เป็นฐานข้อมูลในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกสืบค้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาและการจัดการเพื่อให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ตามหลักวิชาการ

(11) จัดทำทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อรวบรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่ง

ท่องเที่ยวที่ดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ พร้อมทั้ง รายละเอียดอื่นๆ ได้แก่ โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึง ลักษณะเด่น และสภาพปัญหาที่มีในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อวัตถุประสงค์ด้าน จัดทำเป็นฐานข้อมูลการพัฒนา และการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ทั่วประเทศ

(12) จัดตั้งระบบติดตามสภาพทรัพยากรท่องเที่ยวที่ ททท. ได้ริเริ่มไว้แล้วให้สมบูรณ์ เพื่อให้สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่วิกฤติ มายัง สกท.พสท. และให้มีกลุ่มอนุรักษ์ในท้องถิ่นเป็นเครือข่ายเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อมวลชน เพื่อสร้างแรงกดดันทางสังคมให้มีความ รับผิดชอบต่อทรัพยากร ท่องเที่ยวของชาติ

4. กลยุทธ์พัฒนาระบบสารสนเทศ และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

โลกในยุค IT เป็นโลกที่สารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นจักรกลที่จะสร้างความแตกต่างของ สินค้าในความคิดของผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคที่ใช้ระบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการพัฒนาสารสนเทศและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่จะเชื่อมอำนาจกับการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ (Comprehensive content provider) ที่ครบถ้วนและมีปฏิสัมพันธ์และเป็นเว็บท่า (Portal site) ใน 1 ปี
- เป็นศูนย์การค้าอิเล็กทรอนิกส์ (E-mall) อย่างสมบูรณ์ภายใน 3 ปี
- เป็นตลาดกลางการค้าอิเล็กทรอนิกส์ (E-market place) ภายใน 5 ปี มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) มาตรการด้านสารสนเทศ

(1.1) สร้างระบบสารสนเทศเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวในประเทศให้สมบูรณ์

(1.2) สร้างระบบสารสนเทศเกี่ยวกับประเทศคู่แข่งคู่ค้า เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันโดยรวมและในตลาดเฉพาะ และเพื่อให้สามารถ ติดตาม และประเมินสถานการณ์ท่องเที่ยว

(2) มาตรการส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(2.1) เร่งรัดและเพิ่มการให้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-information)

- พัฒนาสาระที่น่าสนใจ (Creative content) ให้แก่จังหวัดท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นสำหรับ จังหวัดดังต่อไปนี้ เชียงใหม่ ภูเก็ต กระบี่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พังงา กาญจนบุรี สตูล เลย และสงขลา

- ปรับปรุงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวประเภทหลายรส (Combination packages) ให้แก่นักท่องเที่ยว

- พัฒนาข้อมูลสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจพิเศษ เช่น วัฒนธรรม ศิลปะ ดำน้ำ กอล์ฟ ฯลฯ

- พัฒนาหน้า (web page) เฉพาะสำหรับนักธุรกิจ เช่น ให้มีข้อมูล Business hotel และข้อมูลที่

นักธุรกิจจะสนใจ เช่น สมาคมนักธุรกิจต่างๆ นิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ

- พัฒนาหน้าเฉพาะสำหรับ SMEs ท่องเที่ยวไทย ซึ่งอาจประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวหรือตลาด สถิติ บทคัดย่อของ งานวิจัยที่ ททท. ว่าจ้าง ข้อมูลการตลาดทั่วไปและตลาดเฉพาะทาง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรม

- เริ่มจากการจัดทำเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบหนังสือนำเที่ยวออนไลน์ (Online guidebook) แล้วพัฒนาเป็น ข้อมูลที่สามารถปรับเปลี่ยนเป็นหนังสือนำเที่ยวเสมือน (Virtual guidebook) ที่เน้นความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค และสามารถมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับผู้บริโภคหรือกลุ่มผู้สนใจภายในระยะเวลา 5 ปี

- สร้างทำเนียบธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้แสดงผลงานและพฤติกรรมที่เป็นที่น่าเชื่อถือ
- สร้างชุมชนอิเล็กทรอนิกส์ตามกลุ่มความสนใจ ด้านการท่องเที่ยว
- แนะนำเส้นทางและสิ่งอำนวยความสะดวกและเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ ที่จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่นและสะดวกสบาย

(2.2) สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-trust) ททท. เป็นผู้จัดทำเว็บท่าโดยรวม และคัดเลือก ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือเข้ามาเป็นสมาชิก เพื่อให้เว็บไซต์เป็นแหล่งรวมของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และสาระ สำหรับการท่องเที่ยว สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้เว็บไซต์เพื่อการค้นหาข้อมูล การสำรองบริการและการสั่งซื้อออนไลน์ การสร้าง ความเชื่อถืออาจจะทำได้หลายระดับเช่น

- ททท. กำหนดกฎเกณฑ์บทลงโทษและคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกโครงการพัฒนาพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว การกำหนดกฎเกณฑ์และบทลงโทษ จะทำให้ ททท. ได้ผู้ประกอบการที่มีความน่าเชื่อถือ ไม่สร้าง ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยวและ ททท.

- ททท. ออกเครื่องหมายรับรองสมาชิกที่น่าเชื่อถือ โดยมีลักษณะเดียวกับที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวออสเตรเลียรับรองให้กับ ธุรกิจสมาชิก

- สร้างกระดานข่าวหรือห้องสนทนา เพื่อให้สมาชิกหรือนักท่องเที่ยวเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ให้คะแนนความน่าเชื่อถือ หรือให้ คำแนะนำในหมู่กับนักท่องเที่ยว ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

- มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ง่ายแก่การตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(2.3) สร้างความสามารถทางด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce capacity) ภารกิจสำคัญของ ททท. ก็คือช่วยเหลือ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสร้างโอกาสทางการตลาด โดย ททท. เป็นผู้วางแผนในการพัฒนาความสามารถด้านเทคนิคใหม่ ๆ จัดหา โครงสร้างพื้นฐานของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น

- พัฒนาสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของททท. ให้เป็นสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-office) อย่างแท้จริง

- ประชาสัมพันธ์ให้ธุรกิจท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของการทำตลาดท่องเที่ยวออนไลน์

- ให้ความรู้ด้านการจัดทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ประกอบการ

- จัดสร้างเว็บท่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้านท่องเที่ยวเพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นสมาชิก ทำให้ธุรกิจสามารถเข้า สู่เว็บไซต์ได้ในราคาย่อมเยา

- สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในเว็บท่า เช่น การจัดส่งสินค้า การชำระเงิน กระดานสนทนา สาระข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การตอบคำถาม ที่มีผู้ถามเป็นประจำ (FAQ) การค้นหาข้อมูล

- อบรมการตลาดท่องเที่ยวออนไลน์ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ได้ตอบทางอินเทอร์เน็ตให้กับผู้ประกอบการและพนักงาน

- ช่วยเหลือสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในด้านการตลาดโดยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการตลาดผ่านเว็บไซต์ เช่น การแนะนำสมาชิกกับสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ การให้ความรู้ การออกงานแสดงสินค้า การประชาสัมพันธ์บริษัทสมาชิกในสื่อ หรือสิ่งพิมพ์ทุกชนิดของ ททท.

- จัดเตรียมบุคลากรใน ททท. ผู้วางนโยบาย นักการตลาด นักกฎหมาย นักเทคโนโลยี ผู้ปฏิบัติการ จัดตั้งทีมงานดูแลเว็บไซต์ ทีมงาน วิเคราะห์ข้อมูลพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทีมงานฝึกอบรม และทีมงานที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- อบรมพนักงานผู้รับผิดชอบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเข้าใจและสามารถพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ถึงแม้การพัฒนา จะทำโดยหน่วยงานภายนอก เจ้าหน้าที่ของ ททท. ควรจะมีความรู้ทางด้านเทคนิคและการทำตลาดท่องเที่ยวออนไลน์ - ส่งเสริมนำเสนอสินค้าหรือบริการในเว็บไซต์ให้สามารถตอบสนองความต้องการหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของลูกค้า

(2.4) ให้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการทำตลาด E-marketing

- พัฒนาการตลาดโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับตลาด สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และเยอรมนี

- พัฒนาฐานข้อมูลธุรกิจประเภทต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมในการเชื่อมระบบให้ทำ real-time E-commerce ได้ในที่สุด

- โฆษณาเว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จักทั้งในรูปแบบออนไลน์ และการตลาดทั่วไป (Offline) เช่น การฝากเว็บไซต์กับเว็บท่าหลัก หรือเข้าร่วมโปรแกรมธุรกิจในเครือ (Affiliate program) เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์

- ช่วยเหลือด้านการตลาดโดยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการตลาดผ่านเว็บไซต์ เช่น การแนะนำสมาชิกกับสำนักงานตัวแทนใน ต่างประเทศ การให้ความรู้ การออกงานแสดงสินค้า การประชาสัมพันธ์บริษัทสมาชิกในสื่อหรือสิ่งพิมพ์ทุกชนิดของ ททท.

- ต่อเชื่อมเว็บไซต์ของ ททท. กับระบบ cable TV ในโรงแรม

- ฝาก link เว็บท่าของ ททท. กับเว็บท่าอื่น (portal site) และเว็บสำหรับสืบค้นหา (search engine) ที่เป็นที่รู้จักดีในโลก เช่น MSN, Yahoo, Alta Vista หรือ Excite เป็นต้น

- ฝากโฆษณาหรือแลกเปลี่ยนแบนเนอร์ (Banner) ไว้ในเว็บไซต์ท่องเที่ยวยอดนิยม เช่น Lonelyplanet, Expedia, City Net, Travelocity เป็นต้น

- โฆษณาเว็บไซต์ของ ททท. เมื่อ ททท. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประเทศไทยทุกครั้ง

(2.5) การส่งเสริม ให้ประเทศไทยมี E-market place สำหรับการท่องเที่ยว

- พัฒนา infrastructure ด้าน software ต้องมี software เฉพาะ E-market place สำหรับปรับฐานข้อมูลธุรกิจ ระบบความปลอดภัย ของเครือข่าย software ประมวล

- ทำ road show สำหรับดึงดูดผู้ซื้อและผู้ขายรายใหญ่ (major players)

5. กลยุทธ์สนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติ

การประชุมและนิทรรศการนานาชาติขนาดใหญ่ จะเกิดขึ้นในเมืองท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติมาเป็นเวลานาน มีสาธารณูปโภคพร้อมในเอเชีย ประเทศที่ติดอันดับโลกด้านการจัดการประชุมและนิทรรศการ ได้แก่ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ในประเทศญี่ปุ่น เทศบาลของเมืองใหญ่ ๆ เช่น โทโย ได้สร้างศูนย์ประชุมขนาดใหญ่เพื่อรับการประชุมนานาชาติ ซึ่งยากที่ประเทศไทยจะนำเมืองท่องเที่ยวที่ยังไม่ติดอันดับโลก (เช่น สงขลา) มาแข่งขันในประเทศไทย มีปัญหาการจราจรของเมืองท่องเที่ยวติดอันดับโลกของไทย เช่น ในกรุงเทพฯ ปัญหาการขาดแคลนระบบคมนาคมมวลชนที่ต่อเชื่อม เป็นระบบในเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น เชียงใหม่และภูเก็ต ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญ ในการพัฒนาจังหวัดนั้นขึ้นมาเป็นศูนย์การประชุมขนาดใหญ่

กลยุทธ์การสนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติของไทยในช่วงต้น จึงควรเน้นที่การประชุมไม่เกิน 10,000 คน และไม่ควรถ่ายทอดการสนับสนุนของรัฐไปยังหลายจังหวัดเกินไป จังหวัดที่มีชื่อเสียงเพียงพอที่จะเข้าข่ายเมืองประชุมนานาชาติมีเพียงกรุงเทพฯ ชลบุรี (พัทยา) เชียงใหม่ ภูเก็ต ซึ่งแม้ในจังหวัดเหล่านี้ก็ไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ แต่ควรปรับปรุงสนามกีฬาประชาชนให้มี มาตรฐาน และคุณภาพที่ดีขึ้น ภูเก็ตเป็นจังหวัดเดียวที่เอกชนอาจพิจารณาสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติที่รัฐอาจให้การพิจารณาส่งเสริมคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน แต่รัฐต้องปรับปรุงระบบคมนาคม ที่เชื่อมโยงโรงแรมจากหาดต่างๆ ให้ ดีกว่าในปัจจุบัน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้มีดังต่อไปนี้

- (1) เร่งรัดสาธารณูปโภคหลักให้เป็นไปตามแผน เช่น สนามบินสุวรรณภูมิ โครงการทางด่วนพิเศษต่าง ๆ โครงการขนส่งมวลชน โดยเฉพาะรถใต้ดิน ฯลฯ การขยายเส้นทางรถไฟฟ้ามให้มีสมรรถภาพสูงขึ้น
- (2) ปรับปรุงสนามกีฬา และหอประชุมสถาบันการศึกษาในจังหวัดท่องเที่ยวหลักให้เป็นศูนย์ประชุมได้
- (3) จัดตั้ง MICE Bureau เพื่อให้สามารถนำการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดงานประชุมนิทรรศการนานาชาติให้มากขึ้นโดยเฉพาะในสาขาที่ไทยมีความ ได้เปรียบ เช่น การเกษตรอาหาร อัญมณี ฯลฯ
- (5) ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่กิจกรรม MICE ตั้งแต่การเตรียมการประชุม จนกระทั่ง การประชุมสิ้นสุดลง

6. กลยุทธ์พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีลักษณะพิเศษ คือ มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นรากฐานที่สำคัญ สำหรับการ กระจายรายได้และการจ้างงานไปสู่ท้องถิ่น แต่การมีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก นั้นหมายความว่า จะมีการแข่งขันในระดับสูง ดังนั้น การลดต้นทุนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญของบริษัท แต่ความพยายามลดต้นทุนดังกล่าว อาจเป็นผลกระทบที่เป็นลบต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยว ให้ยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้น กลยุทธ์การพัฒนาผู้ประกอบการจึงมุ่งที่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่ม ประสิทธิภาพโดยมี มาตรการดังต่อไปนี้

(1) พัฒนากลุ่มธุรกิจ (cluster) ในพื้นที่เดียวกัน เพื่อสร้างความพร้อมของกลุ่มธุรกิจเดียวกันและกลุ่มธุรกิจที่เชื่อมโยงกัน เพื่อสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อมิให้เกิดปัญหาคอขวดและให้สามารถ "บินเป็นฝูง" ได้

(2) สนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลให้แก่ผู้ประกอบการขนาดย่อมและองค์กรเอกชนอิสระ ร่วมกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดอบรมการให้บริการ และจัดการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร และการจัดการที่พัก ฯลฯ รวมทั้งการจัดทำคู่มือการประกอบ

(3) จัดทำทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้จัดการ

(4) จัดให้มีมัคคุเทศน์ท้องถิ่นที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา หลักสูตร ทั้งนี้จะต้องมีการแก้ไข พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ พุทธศักราช 2535

(5) จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเคลื่อนที่สำหรับการจัดงานเทศกาล

7. กลยุทธ์ด้านการยกระดับคุณภาพและการจัดทำมาตรฐานแห่งชาติ

มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) สร้างระบบประกันคุณภาพและมาตรฐาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยว

(2) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มี ประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยและให้มี การตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานได้อย่างเคร่งครัด

(3) พัฒนาและสร้างระบบรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม เช่น ระบบการให้ดาวของโรงแรม และมาตรฐานการบริการและความ ปลอดภัยสำหรับบริการสุขภาพ และบริการนันทนาการในรูปแบบต่างๆ

(4) เร่งรัดพัฒนาเมืองท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ภูเก็ตและเชียงใหม่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติที่ได้มาตรฐานสากล (World Class Tourism) ที่ยังคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและโทรคมนาคมในภูมิภาค

8. กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อสังคมปัญญา

การท่องเที่ยวเป็นวิธีการที่สามารถให้กระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนหันมาสนใจองค์ความรู้ท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ และมรดกทาง วัฒนธรรมได้นำสนใจว่าการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และยังเป็นช่องทาง การเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้กับประชาชนอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจและความรักมรดกของชาติ ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงสามารถใช้เป็นวิธีการหนึ่งเพื่อยกระดับความรู้ และจิตสำนึกของประชาชน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนลงทุนในการสืบค้นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการสร้าง ข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยว เชิงพุทธ

(2) สร้างสภาระบบหนังสือและสาระสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นวิธีการหนึ่งของการให้การศึกษาแก่เยาวชน และก่อให้เกิด โอกาสการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องของประชาชน

(3) สร้างโครงการ E-tourism สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่เน้น "เที่ยวให้รู้ ดูให้เกิดปัญญา" แก่เยาวชนไทย

(4) ให้อัปเดตข้อมูลขนส่งมวลชนของรัฐ และที่พักที่เป็นของหน่วยราชการ คิดค่าบริการสำหรับนักเรียนนักศึกษาเพียงร้อยละ 40 ของ ราคาปกติ ในช่วงวันหยุด เมื่อมีการเดินทางเป็นหมู่คณะไปทัศนศึกษาออกสถานที่

9. กลยุทธ์การตลาดและขยายบริการด้านการท่องเที่ยว เป้าหมายในแผนฯ 9

(1) ให้สร้างภาพลักษณ์ให้ประเทศไทยในฐานะ "Quality Destination" เน้นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นกลุ่มลูกค้าสตรี และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัว จากญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออสเตรเลีย สแกนดิเนเวีย

(2) ผนึกกำลังให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในเอเชียและแปซิฟิก

(3) กำหนดกลยุทธ์เชิงรุกในตลาดต่างประเทศที่มีแนวโน้มความได้เปรียบลดลงได้แก่ เยอรมนี สเปน อิตาลี ฯลฯ ทั้งนี้จะตั้งเน้น การเปิดตลาดใหม่ในประเทศเหล่านี้

(4) กำหนดให้ตลาดที่มีผลตอบแทนสูงและตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพ เช่น ตลาด MICE ตลาดน้ำผึ้งพระจันทร์ เป็นตลาด เป้าหมายในแผนฯ 9 ผนึกส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน (Green season) เป็นการท่องเที่ยวในฤดูส่งเสริม (promotion season) สำหรับประเทศจีน ให้ตั้งเป้าหมายเฉพาะกลุ่มมีรายได้สูง โดยเฉพาะลูกค้าในเขตเมืองชายทะเล

(5) กำหนดเป้าหมายผู้โดยสารผ่าน (transit passengers) ที่จะสามารถชักจูงเข้ามาทัศนศึกษาในประเทศ ในกรุงเทพมหานคร อยุธยา ภูเก็ต และเชียงใหม่

มาตรการด้านการตลาดและมีการขยายบริการการท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

(1) กำหนดกลยุทธ์เชิงรุกสำหรับส่งเสริมจังหวัดในประเทศไทยที่มีความพร้อม ดังต่อไปนี้

- อันดับ 1 ภาคเหนือ แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้ ตรัง พังงา กระบี่

- อันดับ 2 ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร ประจวบคีรีขันธ์ ลพบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชลบุรี ระยอง

ภาคเหนือ เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย

ภาคใต้ ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

- อันดับ 3 ภาคเหนือ ลำพูน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บุรีรัมย์

(2) ให้พัฒนาแนวความคิด (theme) หรือเรื่องราว (story) ให้เป็นจุดขายที่น่าสนใจและชัดเจน สำหรับแหล่งท่องเที่ยว ก่อนที่จะไป ทำแผนตลาดและแผนกายภาพ

(3) เร่งรัดพัฒนาระบบ E-marketing และใช้ E-marketing อย่างเต็มรูปแบบในตลาดสหรัฐอเมริกา

สหราชอาณาจักร เยอรมนีและตลาดญี่ปุ่น เพื่อให้เข้าถึงลูกค้าประเภทผู้บริโภครายย่อยได้ ให้สำนักงานในตลาดที่เพิ่งอ้าง ปรับโครงสร้างเพื่อทำการตลาดเฉพาะ (Niche market) เช่น ตลาด MICE ตลาดกอล์ฟ ตลาด วัฒนธรรมคุณภาพสูง ตลาดน้ำผึ้งพระจันทร์

(4) พัฒนาระบบข้อมูลกลไก และการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ให้เอื้ออำนวยการท่องเที่ยว พหุประสงค์ (Multi-purpose) หรือ combination tour ในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันนักท่องเที่ยวจำนวนมาก จะใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเป็นเวลานาน ซึ่งระบบข้อมูล ที่ต้องการจะเป็นประเภททำเนียบธุรกิจ และกิจกรรมการวางแผนการเดินทางสิ่งดึงดูดใจเฉพาะด้าน เช่น วัฒนธรรม สุขภาพและความงาม กีฬา บันเทิง และลดการประชาสัมพันธ์ผ่านแผ่นพับและสื่อแบบทั่วไป

(5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน (Green season) ให้เป็น promotion season สำหรับนักท่องเที่ยวจากประเทศ กึ่งทะเลทรายและทะเลทราย สำหรับผู้สูงอายุและนักศึกษา รวมทั้งนักท่องเที่ยวไทย โดยกำหนดราคาพิเศษทั้งค่าที่พัก ค่าเดินทาง สำหรับกลุ่ม นักศึกษาและผู้สูงอายุ

(6) ประกาศให้ช่วงแผนฯ 9 เป็นช่วงการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับครอบครัวไทย เน้นการท่องเที่ยวของครอบครัว และพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวพร้อมลูกหลาน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยจัดทำโครงการครอบครัวท่องเที่ยววันธรรมดา และโครงการ บัตรกำนัลกตัญญู ซึ่งโดย ททท. ประสานกับธนาคารต่าง ๆ และผู้ประกอบการเอกชน เพื่อขยายและกระจายกิจกรรมท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวไทยในช่วงพฤษภาคมถึงกันยายน ซึ่งเป็นบัตรสมาชิกที่จะทำให้ได้ลดราคาเครื่องบิน รถไฟ และค่าที่พัก เมื่อเดินทางพร้อมกันทั้งครอบครัว รวมทั้งบัตรกำนัลท่องเที่ยวที่ลูกหลานซื้อให้ญาติและผู้มีบุญคุณในวัยอาวุโส

(7) ใช้กลยุทธ์ในเชิงรุกพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมความงามในประเทศไทย ควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมเสริมความงาม

(8) ปรับโครงสร้างสำนักงานต่างประเทศโดยให้ลดสำนักงานให้เหลือเพียงหนึ่งแห่งในแต่ละประเทศ และเพิ่มสำนักงานในตลาดใหม่ ที่ต้องการพัฒนา เช่น อินเดีย จีน เกาหลีใต้ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย

(9) ตั้งเป้าหมายการตลาดในแต่ละประเทศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในประเทศที่มีการพัฒนาตลาดไปมากแล้ว ที่มีแนวโน้มค่าใช้จ่าย นักท่องเที่ยวลดลง เช่น เยอรมนี อิตาลี เป็นต้น ให้เน้นการเปิดตลาดใหม่ โดยตั้งเป้าหมายให้สัดส่วนนักท่องเที่ยวเที่ยวซ้ำ (repeat tourists) ลดลงในตลาดเหล่านี้

(10) ให้สำนักงานในต่างประเทศ เพิ่มการประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวโดยตรงมากขึ้น เพื่อเป็นการขยาย ตลาด FIT เชื่อมโยงการโฆษณาโดยตรงและโดยอ้อมกับเว็บท่าของททท.

(11) ส่งเสริมการทัศนกิจของผู้โดยสารที่ผ่านท่าอากาศยานหลัก เช่น ให้ภาคเอกชนเปิด booth โดยไปเสียค่าใช้จ่ายในช่อง Transit เพื่อนำเที่ยว หรือให้สายการบินแห่งชาติโฆษณาการท่องเที่ยวที่ผู้โดยสารสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ใน 1 วัน ระหว่างรอ เปลี่ยนเครื่องบิน

(12) พัฒนาสื่อด้านการตลาดเป็นภาษาต่างประเทศที่จะเป็นตลาดหลัก เช่น จีน ญี่ปุ่น สเปน ฝรั่งเศส พัฒนาข่าวสาร และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับตลาดประเทศมุสลิม

(13) ส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์ สารคดีท่องเที่ยวและวัฒนธรรม หรือโฆษณา โดยอำนวยความสะดวก

สะดวก ลดขั้นตอน ยกเว้นภาษีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้าและนำออกไป เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ให้มีการควบคุมผล กระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

(14) ย้ายวันปิดภาคเรียนจากฤดูร้อนเป็นฤดูฝน จะทำให้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร การจราจรในกรุงเทพฯ และปัญหาอัตราที่หักด้านการท่องเที่ยวต่ำ ไปพร้อมๆ กัน

10. กลยุทธ์พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก
 ตราบกระทั่งปัจจุบัน ประเทศไทยมีความได้เปรียบทั้งฮ่องกงและสิงคโปร์ในด้านศูนย์กลางการบินในเอเชียแปซิฟิก โดยเฉพาะเส้นทาง จากยุโรป แต่วิวัฒนาการด้านอากาศยานจะทำให้ไทยสูญเสียความได้เปรียบในเส้นทางยุโรป แต่จะเพิ่มศักยภาพในเส้นทางจากทวีปอเมริกาเหนือ ในขณะเดียวกัน สิงคโปร์ก็ได้ดำเนินนโยบายด้านท่าอากาศยานและสายการบินที่มีเอกภาพและประสิทธิภาพมากกว่าไทย และมีแนวโน้มจะเป็น ศูนย์กลางการบินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น จึงถึงเวลาที่ประเทศไทยจะทบทวนความเป็นไปได้ที่ไทยจะเป็นศูนย์กลางการบิน กับความเป็นไปได้ที่ไทยจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยพิจารณาผลได้ ผลเสียในแต่ละทางเลือกให้ชัดเจน รวมทั้งเป้าหมายและบทบาท โอกาสของไทยที่จะเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของเอเชียแปซิฟิก ตลอดจนการสนับสนุนที่จำเป็นจากรัฐ

การให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชียแปซิฟิก จะต้องทำการตลาดร่วมกับสายการบินนานาชาติ ไม่จำกัดแต่เพียง สายการบินแห่งชาติ รวมทั้งการเปิดให้ทำอากาศยานภูเก็ตและเชียงใหม่เป็น ท่าอากาศยานนานาชาติอย่างแท้จริง โดยให้มีการเพิ่มเที่ยวบิน จากสายการบินนานาชาติอื่นๆ เข้าสู่สนามบินหลัก หากสายการบินของไทยยังไม่มีความพร้อม แต่วิธีการส่งเสริมในประการหลังอาจทำให้ สายการบินแห่งชาติและท่าอากาศยานประเทศอื่น โดยเฉพาะของสิงคโปร์เข้มแข็งยิ่งขึ้นในด้านการเป็นศูนย์กลางการบิน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้มีดังต่อไปนี้

(1) เจรจาแลกเปลี่ยนสิทธิการบินเพิ่มเติมในตลาดญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อิตาลี และ สเปน
 (2) ทบทวนความเป็นไปได้ในการใช้กลุ่มท่าอากาศยานในประเทศ เพื่อผลักดันประเทศไทยให้เป็นบริษัทการบินไทย รวมทั้งในการ สนับสนุนการขยายตลาดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายการท่องเที่ยวไปสู่ภูมิภาค ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศ โดยรวมมากกว่าการปกป้องสายการบินแห่งชาติ

(3) ทำแผนตลาดร่วมกับสายการบินนานาชาติ เพื่อส่งเสริมให้ผู้โดยสารผ่าน (Transit passenger) และทัศนอาจรที่เชียงใหม่ ภูเก็ต กรุงเทพฯ และอยุธยา ทั้งนี้ ต้องเปิดให้สนามบิน เชียงใหม่และภูเก็ต เป็นสนามบินนานาชาติที่แท้จริง

(4) พิจารณาค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม โดยตั้งคณะกรรมการด้านการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและการกำกับดูแลในด้านบริการอื่น ๆ ให้มี ประสิทธิภาพในระดับสูงตลอดเวลา

(5) ให้สายการบินแห่งชาติสนับสนุนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในด้านการตลาดต่างประเทศ การเปิดตลาดใหม่ โดยให้มีการ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน (เช่น อาคารสถานที่ การจัดกิจกรรมการตลาด)

(6) ผลักดันแนวโน้มน้ำความดัง Single ASEN Destination เพื่อให้ไทยเป็น ASEN Gateway เต็มรูปแบบ ทั้งนี้ควรเริ่มผลักดัน เป็นกลุ่มย่อยในประเทศที่พร้อมก่อน เช่น (สนับสนุนให้จัดตั้งกลุ่มความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค ระหว่างสิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย เพื่อให้นักท่องเที่ยวนานาชาติสามารถใช้ VISA ของประเทศสมาชิกใดประเทศหนึ่งสามารถเดินทางเข้าทุกประเทศได้)

(7) เร่งรัดการก่อสร้างท่าอากาศยานสุวรรณภูมิให้เสร็จตามกำหนด

(8) พัฒนาความร่วมมือกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศพันธมิตรและสายการบินอื่นๆ โดยเฉพาะสิงคโปร์และฮ่องกง ให้ทำการตลาดร่วมกัน โดยให้สิงคโปร์และฮ่องกงสามารถแจกนักท่องเที่ยวไปยังเมืองต่าง ๆ นอกจากกรุงเทพฯ ได้โดยตรงมากขึ้น

ภาคผนวก ง

ยุทธศาสตร์การพัฒนากองทัพอากาศจังหวัดสมุทรสงคราม

ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ภารกิจหน้าที่และวัตถุประสงค์	เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
1. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism)			
1.1 เพื่อเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	- เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการที่พักอาศัยแก่ผู้มาท่องเที่ยวในรูปแบบของ Home Stay ในเขตพื้นที่ ต.ปลายโพงพาง ต.ท้ายหาด ต.บางจะเกร็ง ต.ท่าคา ต.แค้วอ้อม ต.ยี่สาร ต.อัมพวา ต.เหมืองใหม่ ต.บางกุ้ง และ ต.คลองโคน	- อบต.ที่เกี่ยวข้อง - อำเภอ - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 1	- พ.ศ.2544-2549 (5 ปี)
1.2 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์			
1.3 เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของหิ้งห้อย		
2. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการเกษตร (Agro-Tourism)			
2.1 เพื่อเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	- เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวนผลไม้เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่	- อบต.ที่เกี่ยวข้อง - อำเภอ - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- พ.ศ.2544-2549 (5 ปี)
2.2 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการจัดการการท่องเที่ยวด้านการเกษตร	ต.คลองเขิน ต.เหมืองใหม่ ต.ท่าคา ต.แค้วอ้อม	- สำนักงานจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
2.3 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนจัดสวนผลไม้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้านการเกษตร	ต.สวนหลวง ต.บางพรหม ต.บางนกแขวก ต.วัดประดู่ และ ต.บางจะเกร็ง	สำนักงานภาคกลาง เขต 1	

ภารกิจหน้าที่และวัตถุประสงค์	เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม (Culture-Tourism)			
3.1 เพื่อเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	- จะดำเนินการในพื้นที่ตั้งของวัดทั้งจังหวัด โดยมีจุดเน้น ดังนี้	- อบต.ที่เกี่ยวข้อง - อำเภอ - ศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานจังหวัด	- พ.ศ.2545-2549 (5 ปี)
3.2 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการจัดการการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม	- อุทยาน ร.2 - อนุสรณ์สถานแผ่นดินสยาม อื่น - จีน	- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สำนักงานภาคกลางเขต 1	
3.3 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สร้างจิตสำนึกในศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของจังหวัดสมุทรสงคราม	- พิพิธภัณฑวัดเขายี่สาร - วัดเพชรสมุทรวรวิหาร - วัดจุฬามณี - วัดภุมรินทร์กุฎีทอง - วัดศรีทธาวรรม - วัดอินทาราม - ค่ายบางกุ้ง - บ้านดอนตรี - หนังกใหญ่บางน้อย - นวดแผนโบราณที่บางคนที - วัดบางกะพ้อม - วัดบางพลับ - วัดบางแคใหญ่ - วัดแก้วเจริญ - วัดอัมพวันเจติยาราม - ประเพณีตักบาตรขนมครก - น้ำตกลทรายที่วัดแก่นจันทร์ - เรื่องอาหารที่เด่นมีชื่อเสียง		

ภารกิจหน้าที่และวัตถุประสงค์	เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
4. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ (Natural-Tourism)			
4.1 เพื่อส่งเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน ตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	- จะดำเนินการในพื้นที่ ป่าชายเลนที่ ต.คลองโคน ต.แหลมใหญ่ ต.ยี่สาร และ ต.บางจะเกร็ง	- อบต.ที่เกี่ยวข้อง - เทศบาลทุกเทศบาล - อำเภอ - สำนักงานจังหวัด	- พ.ศ.2545-2549 (5 ปี)
4.2 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการจัดการการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ	- พื้นที่ดอนหอยหลอดที่ ต.บางจะเกร็ง และ ต.บางแก้ว	- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง	
4.3 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- อนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง คู คลอง และลำประโดง	เขต 1	

ภาคผนวก จ

ตารางสรุปตัวแปร ตัวชี้วัด และข้อความถาม

**ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์:
กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม**

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1.1 แหล่งรับข้อมูลข่าวสารฯ 1.2 ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารฯ	ตอนที่ 2 ข้อ 1-11
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2.3 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2.4 หลักการการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 3 ข้อ 1 ตอนที่ 3 ข้อ 4,7 ตอนที่ 3 ข้อ 6,9,11 ตอนที่ 3 ข้อ 2,3,5,8,10
3. ประสบการณ์ในการฝึกอบรม เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.1 ความถี่ในการเข้าประชุม/อบรม/สัมมนาฯ	ตอนที่ 4 ข้อ 1
4. การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยว กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	4.1 การยอมรับว่านโยบายฯถูกต้องและปฏิบัติ ได้จริง	ตอนที่ 5 ข้อ 1-8
5. ความพร้อมของพื้นที่ของอบต. ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์	5.1 ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว 5.2 สิ่งอำนวยความสะดวก - ความเพียงพอและคุณภาพด้านบริการ - ความเพียงพอและคุณภาพด้าน สาธารณูปโภค - ความเพียงพอและคุณภาพด้านสวัสดิ- ภาพและความปลอดภัย 5.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน	ตอนที่ 7 ข้อ 1-3 ตอนที่ 7 ข้อ 4-7 ตอนที่ 7 ข้อ 8-15 ตอนที่ 7 ข้อ 16-17 ตอนที่ 7 ข้อ 18-19
6. ความพร้อมของงบประมาณ ของอบต.ในการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	6.1 ความเพียงพอของรายได้ของอบต.เพื่อจัด สรรให้กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 6.2 การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 6.3 การกำหนดแผนการจัดหารายรับเพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 6.4 การกำหนดแผนการใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 8 ข้อ 1 ตอนที่ 8 ข้อ 2 ตอนที่ 8 ข้อ 3 ตอนที่ 8 ข้อ 4

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
7. ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ของอบต. ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	7.1 ความเพียงพอ และคุณภาพของยานพาหนะ 7.2 ความเพียงพอ และคุณภาพเครื่องมือสื่อสาร 7.3 ความเพียงพอ และคุณภาพของอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย	ตอนที่ 9 ข้อ 1-2 ตอนที่ 9 ข้อ 3-4 ตอนที่ 9 ข้อ 5-6
8. ศักยภาพของสมาชิกอบต. ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของอบต.	8.1 ด้านการวางแผน <ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในพื้นที่ - การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ - การโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ - การพัฒนาระบบการบริการ - การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค - การจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย - การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่พื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรับได้ - การสร้างโปรแกรมสื่อความหมาย สิ่งพิมพ์ ฯลฯ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ - การกำหนดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	ตอนที่ 10 ข้อ 1 ตอนที่ 10 ข้อ 2 ตอนที่ 10 ข้อ 3 ตอนที่ 10 ข้อ 4 ตอนที่ 10 ข้อ 5 ตอนที่ 10 ข้อ 6-9 ตอนที่ 10 ข้อ 10-14 ตอนที่ 10 ข้อ 15 ตอนที่ 10 ข้อ 16 ตอนที่ 10 ข้อ 17 ตอนที่ 10 ข้อ 18 ตอนที่ 10 ข้อ 19 ตอนที่ 10 ข้อ 20 ตอนที่ 10 ข้อ 21

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
	- การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 22
	8.2 ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร	
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 23
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 24
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบการบริการ	ตอนที่ 10 ข้อ 25
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	ตอนที่ 10 ข้อ 26
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย	ตอนที่ 10 ข้อ 27
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 28
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรม	ตอนที่ 10 ข้อ 29
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 30
	- การจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบด้านการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว	ตอนที่ 10 ข้อ 31
	- การกำหนดบทบาทและหน้าที่สำหรับผู้รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 32
	- การแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 33

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
	8.3 ด้านการประสานงาน	
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน 	ตอนที่ 10 ข้อ 34
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อของบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของตำบล 	ตอนที่ 10 ข้อ 35
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	ตอนที่ 10 ข้อ 36
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานกับสื่อประเภทต่างๆ เพื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ทรัพยากรท่องเที่ยว 	ตอนที่ 10 ข้อ 37
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานกับอบต.ข้างเคียงในการวางหลักการและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน 	ตอนที่ 10 ข้อ 38
	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาบรรยายและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	ตอนที่ 10 ข้อ 39
	8.4 ด้านการบริหารงบประมาณ	
	<ul style="list-style-type: none"> - การบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี 	ตอนที่ 10 ข้อ 40
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ 	ตอนที่ 10 ข้อ 41
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	ตอนที่ 10 ข้อ 42
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบการบริการ 	ตอนที่ 10 ข้อ 43
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภค 	ตอนที่ 10 ข้อ 44
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย 	ตอนที่ 10 ข้อ 45
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	ตอนที่ 10 ข้อ 46

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
	- การจัดสรรงบประมาณเพื่อการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรม	ตอนที่ 10 ข้อ 47
	- การจัดสรรงบประมาณเพื่อการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 48
	- การจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว	ตอนที่ 10 ข้อ 49
	8.5 ด้านการปฏิบัติงานจริง	
	- การประกาศแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบ	ตอนที่ 10 ข้อ 50
	- การพัฒนาบุคลากรของอบต.ให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 51
	- การสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 52
	- การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 53
	- การพัฒนาระบบการบริการ	ตอนที่ 10 ข้อ 54
	- การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	ตอนที่ 10 ข้อ 55
	- การพัฒนาด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย	ตอนที่ 10 ข้อ 56
	- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 57
	- การสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมายและการฝึกอบรม	ตอนที่ 10 ข้อ 58
	- การสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่	ตอนที่ 10 ข้อ 59
	- การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว	ตอนที่ 10 ข้อ 60
	- การจัดเก็บรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 61
	- การดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด	ตอนที่ 10 ข้อ 62
	8.6 ด้านการติดตามและประเมินผล	
	- การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ตอนที่ 10 ข้อ 63

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนักท่องเที่ยว - ระบบการให้บริการ - การดูแลรักษา และซ่อมบำรุงระบบ สาธารณูปโภค - การดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย - การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นใน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - การสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ - ผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว - การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว - รายได้ที่ได้รับจากการจัดการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ - สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น หลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	<p>ตอนที่ 10 ข้อ 64</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 65</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 66</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 67</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 68</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 69</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 70</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 71</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 72</p> <p>ตอนที่ 10 ข้อ 73</p>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์:
กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการศึกษาระดับปริญญาโทของคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หรือกรอกข้อความตอบคำถามตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านในทุกข้อ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างถูกต้องและครบถ้วน
3. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะไม่มีมีการเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยจะถูกใช้เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือ

องค์การบริหารส่วนตำบล.....

(ชุดสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล)

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ (ระบุ)..... ปี

3. ระดับการศึกษา

- ไม่ได้รับการศึกษา
 ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ/ตำแหน่ง

- คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ตำแหน่ง (ระบุ)
- สมาชิกการบริหารส่วนตำบล : ตำแหน่ง (ระบุ).....
- พนักงานส่วนตำบล : ตำแหน่ง (ระบุ).....

5. ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ (ระบุ).....ปี

6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล (ระบุ).....ปี

ตอนที่ 2: การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. ท่านรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากแหล่งใด

แหล่งข่าวสาร	ระดับการรับรู้ข่าวสาร			
	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	เป็นประจำ
1) หนังสือพิมพ์				
2) นิตยสาร/วารสาร				
3) เอกสารวิชาการ				
4) วิทยุ				
5) โทรทัศน์				
6) บุคคลในครอบครัว/ญาติ				
7) เพื่อน				
8) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)				
9) บริษัทท่องเที่ยว				
10) อินเทอร์เน็ต				
11) อื่นๆ (ระบุ).....				

ตอนที่ 3: ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยไม่รวมถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น		
2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นการตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเท่านั้น		
3. การจัดให้บริการอธิบายชม สิ่งเลพิติด และบริการทางเพศถือเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
4. การห้ามนำพรรณไม้และสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติออกจากแหล่งท่องเที่ยว ถือเป็น การกระทำที่สอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
5. การท่องเที่ยวเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด		
6. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดำเนินการเฉพาะกับนักท่องเที่ยวเท่านั้น		
7. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นองค์ประกอบที่ จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
8. การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการ เช่น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก อาหาร การนำเที่ยวและมีคฤเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก รวมทั้งระบบ สารารณูปโภคต่าง ๆ ไม่จำเป็นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
9. ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวก่อน		
10. การประสานความต้องการ รายได้ และการคงอยู่ของสิ่งแวดล้อมและสังคมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืน		
11. วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือเพื่อให้เกิดการศึกษาและเรียนรู้ ธรรมชาติ		

ตอนที่ 4: ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คำถาม	ระดับประสบการณ์ในการฝึกอบรม			
	ไม่เคย	เคย 1-2 ครั้ง	เคย 3-4 ครั้ง	เคยมากกว่า 4 ครั้ง
1. ท่านเคยเข้าร่วมประชุม เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือไม่				

ตอนที่ 5: การยอมรับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วย
1. ท่านยอมรับว่านโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีส่วนช่วยในการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอย่างได้ผล				
2. ท่านยอมรับว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อขีดจำกัดของทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถรองรับได้				
3. ท่านยอมรับว่าภาครัฐมีการกำหนดแผนการดูแลรักษา และจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิมไว้ให้ได้มากที่สุด				
4. ท่านยอมรับว่าในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาครัฐให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์อย่างจริงจัง				
5. ท่านยอมรับว่าภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้อย่างเพียงพอ				
6. ท่านยอมรับว่าในการส่งเสริมการท่องเที่ยว รัฐสนับสนุนการตอบสนองความพอใจของนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว				
7. ท่านยอมรับว่านโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่กำหนดโดยภาครัฐสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง				
8. ท่านยอมรับว่านโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่กำหนดโดยภาครัฐเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น				

ตอนที่ 6: ความพร้อมของพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
1. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ชายทะเล แม่น้ำ ป่าไม้				
2. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน (เช่น วัด ชุมชนโบราณ อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์)				
3. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม (เช่น การดำเนินชีวิต ชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณี การแข่งขันกีฬาท้องถิ่น)				
4. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีระบบการคมนาคมขนส่งและถนนหนทางที่สะดวก เข้าถึงได้ง่าย				
5. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีที่พัก โรงแรม ไร่รองรับและบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างพอเพียง				
6. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีธนาคารให้บริการอย่างพอเพียง				
7. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีสถานพยาบาล (โรงพยาบาล คลินิก สถานีอนามัย) ไร่รองรับเหตุฉุกเฉินและการเจ็บป่วยอย่างพอเพียง				
8. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง				
9. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบไม่มีปัญหาไฟฟ้าตกหรือไฟดับเป็นประจำ				
10. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึงและพอเพียง				
11. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบไม่มีปัญหาน้ำประปาไม่สะอาด				
12. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีระบบโทรศัพท์ให้บริการอย่างทั่วถึงและพอเพียง				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
13. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบ ระบบโทรศัพท์สามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี				
14. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะอย่างทั่วถึงและพอเพียง				
15. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะที่มีคุณภาพ				
16. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแลสวัสดิภาพ ชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง				
17. ภายในพื้นที่ตำบลที่ท่านรับผิดชอบมีเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยสำหรับเหตุฉุกเฉิน (ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) อย่างพอเพียง				
18. ประชาชนท้องถิ่นในอบต.ที่ท่านรับผิดชอบต้องการให้มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในตำบลเพื่อเป็นแหล่งรายได้				
19. ประชาชนท้องถิ่นในอบต.ที่ท่านรับผิดชอบต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการเปิดร้านค้าจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวท้องถิ่น จัดบริการที่พัก หรือรถรับส่งในท้องถิ่น เป็นต้น				

ตอนที่ 7: ความพร้อมของงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
1. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีรายได้เพียงพอสำหรับจัดสรรให้กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
2. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะ				
3. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีการกำหนดแผนการจัดหารายรับเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
4. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีการกำหนดแผนการใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				

ตอนที่ 8: ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
1. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมียานพาหนะ (จักรยาน มอเตอร์ไซด์ รถยนต์) ใช้เพื่อตรวจการหรือเดินทางอย่างพอเพียง				
2. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมียานพาหนะที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้การได้ดี				
3. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีเครื่องมือสื่อสาร (เช่น โทรศัพท์ เพจเจอร์ วิทยุสนาม) เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารอย่างพอเพียง				
4. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีเครื่องมือสื่อสารที่มีคุณภาพ				
5. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล อุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยและเหตุฉุกเฉินอย่างพอเพียง				
6. อบต.ที่ท่านรับผิดชอบมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล อุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยและเหตุฉุกเฉินที่มีคุณภาพ สามารถใช้การได้ดี				

ตอนที่ 9: ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
ด้านการวางแผน				
1. อบต.ของท่านนำการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาใช้ในการพัฒนาตำบล				
2. อบต.ของท่านมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว				
3. อบต.ของท่านมีการวางแผนสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในพื้นที่ ที่อาจพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
4. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่				
5. อบต.ของท่านมีการวางแผนโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
6. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาที่พัก / โรงแรมในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว				
7. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาร้านอาหารในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว				
8. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการจัดให้มีการนำเที่ยวโดยมัคคุเทศก์				
9. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการจัดให้มีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก				
10. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนากถนน / เส้นทางคมนาคม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว				
11. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว				
12. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาระบบประปา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว				
13. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสาร / โทรศัพท์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว				
14. อบต.ของท่านมีการวางแผนพัฒนาระบบการกำจัดขยะ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว				
15. อบต.ของท่านมีการวางแผนการจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) ให้กับนักท่องเที่ยว				
16. อบต.ของท่านมีการวางแผนให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (โดยการขายสินค้าพื้นเมือง เป็นมัคคุเทศก์ จัดบริการที่พัก-รถรับส่ง)				
17. อบต.ของท่านมีการวางแผนและกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรับได้ โดยไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมและชุมชนเกิดผลกระทบ				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
18. อบต.ของท่านมีการวางแผนสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นป้าย ที่ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยว และ ประชาชนในท้องถิ่น				
19. อบต.ของท่านมีการวางแผนฝึกอบรมมัคคุเทศก์และ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์				
20. อบต.ของท่านมีการวางแผนสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยว- เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ (เกี่ยวกับการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การนำเที่ยว การขายสินค้าพื้นเมือง)				
21. อบต.ของท่านมีการวางแผนกำหนดกิจกรรมและโครงการ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อดำเนินการตามแผน				
22. อบต.ของท่านมีการวางแผนการดูแลรักษาและฟื้นฟู ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่				
ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและบุคลากร				
23. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบ อย่างชัดเจนในด้านการสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
24. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบ อย่างชัดเจนในด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
25. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบ อย่างชัดเจนในด้านการพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจําหน่ายและมัคคุเทศก์ การ จำหน่ายสินค้าที่ระลึก)				
26. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบ อย่างชัดเจนในด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกักจัดขยะ)				
27. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบ อย่างชัดเจนในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจร ผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยว				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
28. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
29. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการสร้างสื่อความหมายและการฝึกอบรม				
30. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
31. อบต.ของท่านมีการจัดแบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนในด้านการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่				
32. อบต.ของท่านมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่สำหรับผู้รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามความรู้ความสามารถ				
33. อบต.ของท่านมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
ด้านการประสานงาน				
34. อบต.ของท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น กรมป่าไม้ กรมการศาสนา กรมศิลปากร เพื่อจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน				
35. อบต.ของท่านมีการประสานงานกับหอการค้าจังหวัด ธนาคารพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการของบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
36. อบต.ของท่านมีการประสานงานกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
37. อบต.ของท่านมีการประสานงานกับสื่อประเภทต่าง ๆ (เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต) เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่				
38. อบต.ของท่านมีการประสานงานกับอบต.ข้างเคียงในการวางแผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน				
39. อบต.ของท่านมีการประสานงานให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาบรรยายและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
ด้านการบริหารงบประมาณ				
40. อบต.ของท่านมีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี				
41. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
42. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
43. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาระบบบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจัดน้ำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก)				
44. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ)				
45. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยว				
46. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
47. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการสร้างสื่อความหมายและการฝึกอบรม				
48. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
49. อบต.ของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่				
ด้านการปฏิบัติงานจริง				
50. อบต.ของท่านได้ประกาศแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบ				
51. อบต.ของท่านได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของอบต.ให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตามที่ได้วางแผนไว้				
52. อบต.ของท่านได้ดำเนินการสำรวจ และพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ตามที่ได้วางแผนไว้				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
53. อบต.ของท่านได้ดำเนินการโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ตามที่ได้วางแผนไว้				
54. อบต.ของท่านได้ดำเนินการพัฒนาระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจําหน่ายและมัคคุเทศก์ การจําหน่ายสินค้าที่ระลึก) ตามที่ได้วางแผนไว้				
55. อบต.ของท่านได้ดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกําจัดขยะ) ตามที่ได้วางแผนไว้				
56. อบต.ของท่านได้ดำเนินการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยว ตามที่ได้วางแผนไว้				
57. อบต.ของท่านได้ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ตามที่ได้วางแผนไว้				
58. อบต.ของท่านได้ดำเนินการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการสร้างสื่อความหมายและการฝึกอบรม ตามที่ได้วางแผนไว้				
59. อบต.ของท่านได้ดำเนินการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ตามที่ได้วางแผนไว้				
60. อบต.ของท่านได้ดำเนินการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ ตามที่ได้วางแผนไว้				
61. อบต.ของท่านได้ดำเนินการจัดเก็บรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
62. อบต.ของท่านดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้				
ด้านการติดตามและประเมินผล				
63. อบต.ของท่านมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
64. อบต.ของท่านมีการติดตามประเมินจำนวนนักท่องเที่ยวว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่ และเพราะเหตุใด				

คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย
65. อบต.ของท่านมีการติดตามและดูแลระบบการให้บริการ (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจัดหาเที่ยวและมัดคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก) ให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม				
66. อบต.ของท่านมีการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ) ให้ใช้การได้ดีเสมอ				
67. อบต.ของท่านมีการติดตามการดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ) แก่นักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ				
68. อบต.ของท่านมีการติดตามผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
69. อบต.ของท่านมีการติดตามผลการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
70. อบต.ของท่านมีการประเมินผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวว่ายังอยู่ในขีดความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้หรือไม่				
71. อบต.ของท่านมีการติดตามตรวจสอบการดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่				
72. อบต.ของท่านมีการประเมินผลรายได้ที่ได้รับจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่				
73. อบต.ของท่านมีการติดตามประเมินผลสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นหลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				

ตอนที่ 10: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอนี้

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์:

กรณีศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

(ชุดเจ้าหน้าที่ในตำบล ฯ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ (ระบุ)..... ปี

3. ระดับการศึกษา

ไม่ได้รับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ/ตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

: ตำแหน่ง (ระบุ)

พัฒนาการประจำตำบล : ตำบลที่รับผิดชอบ (ระบุ).....

ข้าราชการครูในตำบล : ตำบล (ระบุ).....

: ตำแหน่ง (ระบุ).....

5. ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ (ระบุ).....ปี

6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล (ระบุ).....ปี

ตอนที่ 2: ความพร้อมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. ระบบการบริการทางการท่องเที่ยว
 - ถนน / เส้นทางคมนาคมขนส่ง
 - ที่พัก / โรงแรม
 - ร้านอาหารและบันเทิง
 - การจ้ดน้ำเที่ยวและมัคคุเทศก์
 - การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
 - ธนาคาร
 - สถานพยาบาล
3. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
 - ระบบไฟฟ้า
 - ระบบประปา
 - ระบบการสื่อสาร / โทรศัพท์
 - การจัดเก็บและกำจัดขยะ
4. การดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัย
5. ความต้องการของชุมชน

ตอนที่ 3: ศักยภาพเชิงการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. การสำรวจและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
2. การโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
3. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
 - ระบบการบริการแก่นักท่องเที่ยว (เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การจ้ดน้ำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก)
 - ระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ)
 - ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย (จากโจรผู้ร้าย ภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ อุบัติเหตุ)
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (โดยการขายสินค้าพื้นเมือง เป็น มัคคุเทศก์ จัดบริการที่พัก-รถรับส่ง ฯลฯ)
5. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่พื้นที่ท่องเที่ยวสามารถรองรับได้

6. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (โดยการสร้างโปรแกรมสื่อความหมาย ศูนย์สื่อความหมาย สิ่งพิมพ์ แผ่นป้าย)
7. การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
8. การสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ (เกี่ยวกับการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร การนำเที่ยว การขายสินค้าพื้นเมือง)
9. การดูแลรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่
10. การประสานงานกับบุคคล / หน่วยงานต่าง ๆ
 - หน่วยงานดูแลทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ (เช่น กรมป่าไม้ กรมการศาสนา กรมศิลปากร)
 - หอการค้าจังหวัด ธนาคารพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (เพื่อของบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์)
 - ประชาชนในท้องถิ่น
 - สื่อประเภทต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ)
 - อปต. อื่น ๆ
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์)
11. การติดตามประเมินผลสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นหลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

**ตอนที่ 4: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม**

- ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ – นามสกุล นางสาวกนกพร ชัยวรพร
- ประวัติการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมีอุตสาหกรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2536
- ที่อยู่ปัจจุบัน 52/81 ถนนโชคชัย 4 ซอย 34 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
โทร 0-2538-0304
- ประสบการณ์การทำงาน พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน : บริษัท คอนซัลแทนท์ ออฟ เทคโนโลยี จำกัด
ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม / ผู้จัดการโครงการการศึกษา
และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการต่าง ๆ
พ.ศ. 2536-2537 : กลุ่มบริษัทเกษตรรุ่งเรืองพืชผล
ตำแหน่ง นักวิชาการ (เคมี) ฝ่ายวิจัยและพัฒนา